

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a
SESIUNEA a III-a ORDINARĂ – DECEMBRIE 2015

Ședința din ziua de 29 decembrie 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 3
2. Dezbateră ordinii de zi și aprobarea ei. 3 – 19
3. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.274 din 8 iulie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule (*art. 2, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 18, 19 ș.a.*) 19;
58 – 59
4. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.339 din 28 septembrie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind protecția mediului înconjurător – art. 56; Legea privind protecția aerului atmosferic – art.17, 20, anexa*). 19 – 28
5. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.242 din 5 iunie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind organele securității statului – art. 11; Legea cu privire la sistemul penitenciar – art. 35, 36, 37; ș.a.*) 28 – 29;
59
6. Dezbateră în lectură a doua a proiectului de Lege nr.436 din 3 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali – art. 2, 4, 5, 7 ș.a.; Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător – anexa*). În urma dezbaterilor, s-a votat retragerea proiectului din ordinea de zi. 29 – 35
7. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.420 din 30 octombrie 2015 pentru implementarea prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA) și modificarea și completarea unor acte legislative. 35 – 36;
59

8. Dezbateră și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.323 din 15 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art. 5, 37, 40; Legea instituțiilor financiare – art. 22; Legea privind finanțele publice locale – art. 13, 14, 15 ș.a.; ș.a.*) 36 – 37;
59 – 60
9. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.373 din 9 octombrie 2015 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. 37 – 40
10. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.439 din 4 noiembrie 2015 pentru modificarea Legii nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (*art. 49, 60*). 40 – 47
11. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.402 din 22 octombrie 2015 pentru modificarea Legii nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (*art. 31, 52*). 47 – 50
12. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.488 din 3 decembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolelor 2 și 6 din Legea nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare. 50 – 58
13. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii poștei nr.387 din 15 octombrie 2015. 60 – 82
14. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii metrologiei nr.426 din 3 noiembrie 2015. 82 – 85
15. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.432 din 3 noiembrie 2015 cu privire la gazele naturale. 85 – 90
16. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.512 din 28 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.1593-XV din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (*art. 9, 22, 23*). 90 – 98
17. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.519 din 29 decembrie 2015 pentru modificarea articolului 4 alineatul (3) din Legea nr.74-XX din 12 aprilie 2015 fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015. 98 – 105

18. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.516 din 105;107 28 decembrie 2015 cu privire la încheierea sesiunii a doua ordinare din anul 2015.
19. Mesajul Președintelui Parlamentului privind încheierea sesiunii a 105 – 107 doua ordinare din anul 2015.
20. Încheierea lucrărilor sesiunii de toamnă a Parlamentului. 107
(*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova. Intonarea Imnului de Stat al Republicii Moldova.*)

Ședința începe la ora 13.18.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă salutăm. Putem începe ședința.
Și rugăm Secretariatul Parlamentului,
Să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună ziua.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 92 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Reșetnicov Artur, Vremea Igor – cerere; Ciobanu Maria, Dudnic Corneliu – concediu medical; Gutium Artur – deplasare; Juravschi Nicolae, Nichiforciuc Eugeniu, Voronin Vladimir.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Prezența este asigurată, cvorumul la fel, putem începe ședința. Și să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Vă mulțumim.

Dragi colegi,

Biroul permanent a luat o decizie și o propunere pentru plenul Parlamentului cu ordinea de zi care a fost repartizată atât cea de bază, cât și cea suplimentară. La fel, e propunerea Biroului permanent, care plenul urmează să o aprobe, ce ține de încheierea sesiunii de toamnă 2015. Și în mod tradițional la încheierea sesiunii, bineînțeles, vor fi și cetele de colindători.

În afară de aceasta, am avut o discuție cu majoritatea liderilor fracțiunilor parlamentare și am înțeles că astăzi e mai bine să ne mai limităm și la alocuțiuni,

eventual cîteva informații de încheiere din partea mea și după care tradițional, așa cum am menționat, și cetele de colindători.

Între timp, în mod regulamentar, sînt cîteva anunțuri și inclusiv solicitări de introducere pe ordinea de zi în mod suplimentar la ceea ce a fost deja propus de Biroul permanent.

Doamna Bodnarencu,

Vă rog frumos din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor un anunț.

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarencu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Fracțiunea Partidului Comuniștilor aduce la cunoștința onoratului Parlament că, conform procesului-verbal din 22 decembrie, în calitate de președinte al Frațiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova a fost aleasă doamna Inna Șupac, în calitate de vicepreședinte al Frațiunii Partidului Comuniștilor a fost ales Oleg Reidman. Candidatura secretarului fracțiunii Elena Bodnarencu a rămas neschimbată. Prima.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Doamna Elena Bodnarencu:

Și a doua. Frațiunea Partidului Comuniștilor solicită includerea în ordinea de zi a proiectului înregistrat sub nr.259 din 29 decembrie 2015 privind excluderea domnului Reșetnicov Artur și doamnei Ivanov Violeta din componența Biroului permanent al Parlamentului și numirea de către Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor a doamnei Șupac Inna în componența Biroului permanent al Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Înainte de a da și un răspuns procedural și de regulament.

Doamnă Ivanov,

Vă rog frumos, la fel, cu un anunț, înțeleg.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Îmi permiteți să vă aduc la cunoștință că la data de 21 decembrie un grup parlamentar de deputați, format din următorii deputați: Violeta Ivanov, Vladimir Vitiuc, Artur Reșetnicov, Galina Balmoș, Anatolie Zagorodnîi, Victor Mîndru, Boris Golovin, Sergiu Stati, Alexandr Bannicov, Corneliu Mihalache, Elena Gudumac, Igor Vreamea, Petru Porcescu, Anatolie Gorilă au părăsit Frațiunea

Partidului Comuniștilor din Republica Moldova inițiind Platforma parlamentară Social - Democrată pentru Moldova.

Totodată, ne adresăm către toți parlamentarii care doresc stoparea dezastrului și revenirea Republicii Moldova pe calea dezvoltării să adere la Platforma Social - Democrată pentru Moldova.

Mulțumesc mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În contextul celor menționate de colegi, dați-mi voie să fac o remarcă ce ține de aplicarea prevederilor Regulamentului Parlamentului și prevederile anume ale articolului 6 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului cu referire la Biroul permanent în mod special, care menționează în felul următor: „În cazul în care reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament se schimbă” și noi avem deja un caz de schimbare a proporționalității, „fracțiunile parlamentare, după cel puțin un an de la constatarea acestui fapt, pot cere modificarea corespunzătoare a componenței Biroului permanent, a comisiilor permanente, precum și a delegațiilor parlamentare permanente”.

Luând în considerare această prevedere, noi sîntem limitați la un an de zile pentru a face modificări în componența nominală a Biroului permanent. Vă aduc aminte că componența numerică și nominală a Biroului permanent se decide prin hotărîre de Parlament.

Luând în considerare solicitarea Frațiunii Partidului Comuniștilor și luând în considerare aceste prevederi ale Regulamentului Parlamentului, permiteți-mi ca nu astăzi, că sîntem în plen, dar să inițiez discuțiile cu fracțiunile parlamentare separat și să revenim la acest subiect tot ce ține de componența Biroului permanent, a comisiilor parlamentare, deoarece și aici e o întrebare ce ține de numărul comisiilor care ar trebui sau sînt alocate unei fracțiuni parlamentare, la fel delegațiile parlamentare, toate acestea să le discutăm deja pe parcursul următoarei perioade și la revenire în plenul Parlamentului deja cu materialele pregătite, cu consultarea Direcției generale juridice și a practicii care este de 20 de ani în Parlamentul Republicii Moldova să venim deja cu soluții în așa fel încît să nu greșim și procedural.

Fracțiunile parlamentare,

Eventual, altă obiecție la o astfel de propunere?

Vă mulțumesc frumos pentru înțelegere.

În continuare, în mod regulamentar, au fost făcute propuneri privind introducerea pe ordinea de zi a unui proiect, un grup de deputați, cinci la număr, în baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Lege nr.2474 din 26 octombrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Aveți un minut la dispoziție pentru motivare.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Este vorba despre proiectul nr.2474 din 26 octombrie 2012 și care prevede dreptul autorităților locale de a sesiza Curtea Constituțională, dar și dreptul acestora de a schimba destinația terenurilor, ceea ce înseamnă consolidarea capacității financiare.

Pornind de la faptul că recent a avut loc ședința lărgită a Consiliului de Administrație al Congresului autorităților locale din Moldova, la care au fost reprezentanții partidelor parlamentare și care au vorbit despre faptul că susțin procesul de descentralizare, dar și consolidare a democrației și autonomiei locale, credem că mărul s-a copt și de aceea solicităm să fie introdus pe ordinea de zi pentru a fi votat. Este vorba doar de a fi supus votului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Care-i comisia sesizată în fond, domnule Țap?

Domnul Iurie Țap:

Administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice. Dar a fost dezbătut în lectura a doua. Doar supunerea votului.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Dar aș prefera și dacă președintele comisiei, la fel, ar avea ceva de menționat.

Doamnă Bodnarenco,

Vă rog frumos, cu referire la proiectul nr.2474 din 26 octombrie 2012, ceea ce a menționat domnul Țap.

Doamna Elena Bodnarenco:

Pot să confirm că, într-adevăr, proiectul de lege a fost dezbătut în Parlament și în cadrul comisiei parlamentare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Și acum mă adresez fracțiunilor parlamentare, dacă au alte opinii în privința acestui subiect?

Înțeleg că Frațiunea Partidului Socialiștilor – nu.

Domnule Ghimpu,

Frațiunea Partidului Liberal, vreți să ...

Poftiți, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am avut și eu o întâlnire cu membrii Congresului, cam cum îi zice, al autorităților locale și cu adevărat e necesar de o astfel de lege. Noi, Frațiunea Partidului Liberal, susținem propunerea și vom vota pentru acest proiect de lege. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Alte fracțiuni dacă vor să se expună, înainte de a supune votului propunerea făcută de autori în mod regulamentar.

Dacă nu sînt alte propuneri sau obiecții, voi supune votului plenului pentru a introduce acest subiect pe ordinea de zi, proiectul nr.2474 din 26 octombrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative cu referire la Codul funciar, Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Cine este pentru introducerea acestuia pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 8.

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Cu 30 de voturi, propunerea nu a fost acceptată de plen pentru a fi introdusă pe ordinea de zi. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Dragi colegi,

Biroul permanent a propus o modificare în ordinea de bază care deja a fost votată anterior, și anume anularea audierilor parlamentare cu privire la finanțarea în sistemul de sănătate, ce era prevăzut în ordinea de zi de bază.

Iată de ce, supun votului această propunere de a anula audierile parlamentare. Miniștrii sînt în demisie, chestiuni tehnice, procedurale și altele. Dar doamna Domentî, probabil, vrea să ne spună ceva din partea comisiei că s-au făcut astfel de audieri în comisie.

Poftiți, doamna Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să vă informez, stimați colegi, noi, totuși, considerăm oportun, cel puțin Frațiunea Partidului Comuniștilor, ca să avem aceste audieri ale miniștrilor finanțelor și sănătății cu privire la situația din sănătate. Rămîne să votați dumneavoastră. Noi astăzi în comisie am discutat acest subiect, am invitat reprezentanții Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Ministerului Sănătății.

Ca să știți, eforturile noastre aici, în Parlament, nu au fost zădărnice și datorită despre care anunțam la acest început de lună că era de circa 560 de milioane de lei pe care o avea bugetul de stat către Compania Națională de

Asigurări în Medicină s-a diminuat considerabil. Deci, la momentul de față, această datorie este în jur de 190 de milioane de lei, iar Ministerul Finanțelor promite că, pe parcursul zilei de azi și mâine, aceasta se va micșora și mai mult. Chiar și astăzi a fost transferată o sumă tot destul de mare.

Oricum, cert este că intrăm, totuși, în noul an cu o anumită datorie față de aceste fonduri de asigurări obligatorii de asistență medicală. Deci situația financiară s-a ameliorat un pic, dar noi considerăm că, oricum, rămîne important să discutăm acest subiect, să vedem de ce au fost încălcate legile, de ce n-au fost respectate și care este situația la moment. Asta este părerea noastră, din partea fracțiunii.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Din partea fracțiunilor, dacă vreți să vă expuneți pe marginea acestui subiect, înainte de a pune la vot propunerea Biroului permanent?

Vă rog frumos, domnul Dodon, poftiți.

Domnul Igor Dodon:

Da, domnule Președinte.

Noi, de fapt, două sau trei săptămîni la rînd, tot amînăm aceste audieri, le amînăm ș.a.m.d. De aceea noi insistăm ca audierile astăzi să aibă loc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Opinia altor fracțiuni? Pe moment nu sînt alte opinii.

Voi supune votului propunerea Biroului permanent privind anularea audierilor parlamentare cu privire la finanțarea în sistemul de sănătate, care inițial a fost introdusă în ordinea de bază.

Cine este pentru anularea și excluderea de pe ordinea de zi a acestor audieri, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 23.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Cu 47 de voturi, propunerea a fost acceptată de plenul Parlamentului, propunerea Biroului permanent de a exclude de pe ordinea de zi audierile parlamentare cu privire la finanțarea în sistemul de sănătate.

La acest subiect, vă rog frumos.

Domnul Ghimpu,

Poftiți, un minut.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

S-au amînat audierile pentru anul viitor, dar asta nu înseamnă că problemele nu trebuie rezolvate. A vorbi e una, a rezolva probleme e cu totul alta. Și noi sperăm că miniștrii vor depune efort așa încît, pînă la ziua în care se vor prezenta în Parlament, să vină cu date care să bucure cetățenii, dar nu cu cifre statistice prin care, iarăși, din nou să cerem audieri peste o lună de zile.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Propuneri făcute, în mod regulamentar, în scris nu mai sînt. Iată de ce, mă adresez acum președinților de comisii, în mod regulamentar, cele... Numai puțin, verific dacă e vreo greșeală.

Am doar o singură propunere din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor cea cu referire la proiectul nr.477 din 20 noiembrie 2015 ce ține de demisia Guvernatorului Băncii Naționale.

Vă mulțumesc frumos. Nu este regulamentar și legal.

Vă mulțumesc pentru înțelegere.

Vă rog frumos, acum vă dau posibilitatea, bineînțeles, interveniți, dacă vorbim despre ordinea de zi, mă adresez, în primul rînd, autorilor la proiectele de legi care sînt propuse și președinților de comisii ca și mențiuți.

Domnule Leancă,

Înțeleg că aveți un proiect. Despre care este vorba? Pofțiți, un minut.

Domnul Iurie Leancă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În calitate de autor, aș ruga să fie retras de pe agenda ședinței de astăzi pentru analiză suplimentară a proiectului cu nr.513.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nr.12 de pe ordinea de zi. În calitate de autor, aveți tot dreptul să vă retrageți proiectul de lege. Nici nu se supune votului.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, domnul Mudreac, pofțiți.

Domnul Radu Mudreac:

Da, domnule Președinte.

Din partea comisiei, ceea ce ține de proiectul nr.437, solicităm amînarea pentru altă dată, examinarea proiectului menționat, din motivul că raportorul, ministrul agriculturii și industriei alimentare, nu este prezent. Nr.11 de pe ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Nr.11 de pe ordinea de zi.

Vă mulțumesc frumos.

Într-adevăr, dacă solicitați din partea comisiei, proiectul nr.11 este retras. Vă atrag atenția că, în general, ordinea de zi respectivă pe care o discutăm nu este votată încă în plen, nu este aprobată. De aceea acestea sînt doar propuneri, dar excludem proiectul nr.437 din 4 noiembrie 2015, nr.11 de pe ordinea de zi din supliment.

În continuare, domnul Neguța.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Astăzi se împlinește fix un an de la... de cînd colegul meu Eduard Smirnov a deschis sesiunea de constituire a Parlamentului nostru. În acest an, mai ales în partea a doua a sesiunii de toamnă-iarnă, eu permanent abordam problema despre grupurile de prietenie.

Desigur, astăzi eu nu cer să fie introdus în ordinea de zi,...

Domnul Andrian Candu:

Încercați, domnule Neguța.

Domnul Andrei Neguța:

... dar l-aș ruga pe Președintele Parlamentului să dea unele sfaturi ce trebuie eu, alți colegi ai noștri.... să fie ca delegațiile parlamentare străine, care vin în țară, să nu primească numai promisiuni, n-aș vrea să folosesc cuvîntul acesta, dar că îndată vor fi constituite grupurile, îndată vom trece la altă treaptă de cooperare între țările noastre, între parlamentele noastre.

Aș vrea ca dumneavoastră să dați un pic lumină în această chestiune. Ce ne încurcă nouă ca problema tehnică să fie soluționată?

Domnul Andrian Candu:

Doar comunicarea între fracțiunile parlamentare și doar instabilitatea politică și lipsa unei majorități. Dar în același timp, nu cred că lipsa grupurilor formalizate au dus, într-o oarecare măsură, la lipsa unei comunicări sau lipsa conlucrărilor cu alte parlamente partenere.

Dar dacă considerați necesar și dacă există voință, putem și astăzi să depunem un efort și să votăm aceste grupuri, dacă reușim într-o pauză, mai sînt niște discuții sau la revenire în noua sesiune primul subiect pe ordinea de zi va fi grupurile parlamentare.

Sper că în acea mică... grupurile de prietenie, sper că în acea mică, mică, mică perioadă de respiro care va fi, să putem, cu reprezentanții fiecărei fracțiuni și ai grupurilor care există, să discutăm acest subiect și să găsim soluții și compromisuri.

Da, e o declarație publică care a devenit o obligație.

Vă mulțumesc frumos.
În continuare, domnul Țurcan. Pofțiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Totuși Frațiunea Partidului Socialiștilor insistă referitor la acest proiect nr.477. Situația s-a schimbat, a expirat termenul cererii de demisie a Guvernatorului băncii.

De fapt, cum se vorbește în povestea ceea, șapul din nou are acces la varză și asta-i deja problema demnității Parlamentului. Cum, permitem mai departe ca acest Guvernator să prelungească această activitate deci rezultatul căreia noi îl discutăm un an întreg și toată societatea sau totuși includem în ordinea de zi problema ce ține de inițierea procedurii de demitere a persoanei în cauză și, într-adevăr, să căutați persoana care poate fi numită în acest post.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Țurcan,

După cum cunoașteți, este doar în competența exclusiv a Președintelui Parlamentului să facă astfel de propuneri și așa vrea să vin cu următoarele informații.

Atît domnul Drăguțanu, Guvernatorul Băncii Naționale, cît și domnul Moloșag, viceguvernatorul Băncii Naționale, nu au intenția să rămînă în funcțiile respective. Ei și-au manifestat prin intenția de demisie, au făcut-o potrivit legii prin acea cerere și preaviz prevăzut de lege de 3 luni de zile.

Singura problemă și singura limitare în a lua act de demisie este că luarea actului de demisie trebuie să fie precedată sau să fie urmată imediat de numirea altor guvernatori, deoarece la ora actuală rămîn doar doi guvernatori în funcție și Banca Națională rămîne decapitată, într-un fel, sau rămîne fără Guvernator pentru a lua decizii.

În situația actuală, în contextul actual economic, social, politic și luînd în considerare situația financiar bancară, o Bancă Națională care nu poate să ia decizii, numai asta mai avem nevoie.

Iată de ce, luînd în considerare că nu este formată o majoritate parlamentară, că nu s-au putut realiza acele consultări cu fracțiunile parlamentare, chiar dacă există candidați care eu am atras atenția și care sînt disponibili pentru a ocupa înalta funcție de Guvernator, consultările cu fracțiunile parlamentare nu au avut loc, lucru care se va realiza într-un timp cel mai apropiat și imediat vom reveni la luarea actului, Parlamentul să ia act de demisa celor doi și numirea Guvernatorului cu echipa sa. Iată de ce, o chestiune pur tehnică pe care poate eventual o considerați pur tehnică sau o chestiune juridică ar putea crea efecte foarte, foarte rele, negative pentru țară și pentru situația financiar bancară.

Vă mulțumesc frumos și vă mulțumesc pentru înțelegere.

În continuare, doamna Domenti.

Pofțiți.

Doamna Oxana Domentii:

Stimați colegi,

Regretabil să constatăm că și în acest an nu am reușit să aprobăm bugetul public, bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale, bugetul asigurărilor medicale pentru anul viitor. Știți cu toții că în acest caz, în cazul în care nu reușim să aprobăm noi bugete pentru anul viitor se pune în aplicare legea finanțelor publice și a responsabilității bugetare, se pun în aplicare prevederile bugetului anului curent, deci din anul 2015, printr-o dispoziție privind aplicarea acestui buget provizoriu de către administratorii de buget.

Noi, deputații, membrii comisiei parlamentare, am încercat să facem tot posibilul ca să asigurăm funcționalitatea sistemului de asigurări medicale, asigurărilor sociale astfel încât cetățenii să sufere cât mai puțin de pe urma acestor probleme de neaprobare a bugetelor în timp, de aceea venim cu două inițiative legislative din numele membrilor comisiei. Una din ele are nr.519 din 29 decembrie 2015. Este un proiect de lege care precizează categoriile de plătitori ai primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual și care vor beneficia de scutiri la plata poliței de asigurare medicală.

Și celălalt proiect nr.512 din 28 decembrie 2015 este proiectul de lege care specifică clar că termenul de scutiri pentru plata poliței de asigurare medicală sînt primele 3 luni ale anului respectiv. Deci pînă la 31 martie cetățenii vor avea dreptul să-și procure poliță de asigurare medicală cu facilități, pentru că astăzi legislația prevede aceste scutiri doar 3 luni de zile după publicarea oficială a bugetului respectiv.

Deci dacă este să urmăm logica de astăzi, bugetul din 2015 a fost publicat la 28 aprilie și doar din acest moment cetățenii vor putea să cumpere poliță de asigurări cu reduceri.

De aceea, rugăm susținerea dumneavoastră din numele tuturor membrilor Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie să introducem pe ordinea de zi proiectele nr. 519 și nr. 512.

Domnul Andrian Candu:

Fracțiunile parlamentare dacă au ceva să menționeze pe acest subiect, vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentii:

Avem toate rapoartele, avem raportul comisiei de bază, care este unanim pozitiv și avem raportul Comisiei economie, buget și finanțe, care tot este unul pozitiv.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, doamna Greceanîi.

Poftiți.

Doamna Greceanîi,

Vă rog frumos. Poftiți.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Membrii Frațiunii Partidului Socialiștilor de asemenea au semnat aceste inițiative, cei care sînt în comisia respectivă de bază. Noi azi la Comisia noastră economie, buget și finanțe am discutat, de aceea, noi vom susține aceste inițiative și la vot, și pentru includerea în ordinea de zi. Considerăm că sînt necesare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, Frațiunea Partidului Democrat.

Doamna Valentina Stratan.

Poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc.

Noi susținem introducerea în ordinea de zi, cu atît mai mult că aceste proiecte sau unul din ele vizează sute de mii de cetățeni care nu vor putea să-și revendice dreptul de a procura poliță cu reduceri de 50 pentru unele categorii și cu 75 pentru altele, dat fiind faptul că această lege care este în vigoare a fost aprobată prin asumare de Guvern și s-au făcut modificările de rigoare. Deci consider ca să le oferim acest drept și acest proiect urmează să fie votat de către Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, alte fracțiuni dacă vor să se expună pe marginea acestui subiect.

Domnul Creangă.

Nu, puțin.

Doamna Palihovici,

Vă rog frumos. Poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Eu am menționat, din numele Frațiunii Partidului Liberal Democrat și la ședința Biroului permanent ieri, că, în principiu, fracțiunea noastră nu are nimic cu esența proiectului și cu schimbarea pe care o aduce acest proiect, dar în calitate de legiuitori trebuie să avem o abordare corectă conform legislației pe toate proiectele și în cazul dat la fel.

Atunci cînd noi vorbim de proiecte care ar putea fi puse sub semnul întrebării constituționalitatea lor, trebuie să avem mare grijă chiar și în cazul dacă aceasta vine cu scutire pentru polițele de asigurare medicală.

Deci propunerea mea este, noi nu vom putea să votăm aceste proiecte în lectura a doua din simplul motiv că aceste proiecte nu au avizul Guvernului. Deci

ele și într-un caz, și în altul vor fi dezbătute pentru lectura a doua în sesiunea de primăvară.

Eu nu văd astăzi rostul să dezbatem în primă lectură. Pentru a transmite mesaj cetățenilor? Noi am transmis deja mesajul cetățenilor dezbătând introducerea în ordinea de zi sau neintroducerea, dar în esență noi putem dezbate acest proiect la începutul sesiunii, să-l votăm în două lecturi și atunci să fie publicat în Monitorul Oficial. Numai atunci aceste proiecte și modificări au putere de lege.

În caz contrar că ele vor sta peste ani, adică de la 29 decembrie până la 29 ianuarie în lectura întâi, nu schimbă nimic.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Domentî,

Vă rog frumos.

Poftiți, un minut.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Stimați colegi,

Eu vă înțeleg îngrijorarea. Totuși membrii comisiei noastre știu că într-un caz este vorba de un proiect care a fost repus doar pe agenda Parlamentului. Acesta a fost în circuitul legal cu corecție... care venea cu corecție la Legea bugetului asigurărilor medicale pentru anul 2015.

Avem și avizul pozitiv al Guvernului tocmai pe acest conținut al acestui proiect. Doar că am considerat atunci în aprilie că nu mai este util să facem, în iunie nu mai este util să facem aceste corectări pentru că erau deja depășite în timp.

Acum însă, în legătură cu punerea în aplicare a bugetului provizoriu, e nevoie să facem aceste modificări.

Și vreau să vă zic că acest amendament a fost avizat de Guvern, cel care este legat de nr. 519, de categoriile de persoane care beneficiază de scutiri.

Iar proiectul de Lege nr. 512 care ține de stabilirea datei concrete de pînă la 31 mai să fie oferite aceste scutiri deci el nu implică cheltuieli pentru bugetul de stat, pentru bugetul asigurărilor medicale. Deci el nu majorează, nu micșorează cheltuielile, el este un proiect mai mult structural. El va afecta cetățenii în cazul în care nu-l vom aproba, dar nu e nevoie în cazul acesta de avizul Guvernului la acest aspect.

Și un alt aspect care mai prevede acest proiect, dar, iarăși, propunerea noastră este să-l punem în dezbateră și atunci pe fiecare amendament în parte, pe fiecare prevedere a proiectului de lege să dezbatem e nevoie de aviz sau nu.

Noi am considerat că nu e nevoie de avizul Guvernului în ambele cazuri.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

În continuare – doamna Palihovici.

Poftiți. Foarte pe scurt.

Doamna Liliana Palihovici:

Da. Și colegii noștri din fracțiune au semnat aceste inițiative și am... încă o dată reiterez că noi susținem aceste modificări.

Dar o întrebare o am către Direcția generală juridică. Dacă Direcția generală juridică ne confirmă acum că avizele primite, de exemplu, pe proiectul nr.720, eu am dat cifra... eu nu știu exact numărul proiectului, pot fi considerate ca avize pentru proiectul nr.512 înregistrat în altă dată, că aceasta îi constituțional.

Vă rog, dacă aceasta este corect, eu atunci am să ridic astăzi mâna și votez pentru acest proiect. Dar eu știu că aceasta îi incorect.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Vă rog frumos. Și luînd în considerare practica și jurisprudența Curții Constituționale la acest subiect.

Domnul Ion Creangă – șeful Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Fiecare proiect de lege în parte urmează să aibă avizul Guvernului separat. În cazul în care un proiect de lege cu același conținut identic a obținut un aviz pozitiv anterior, conform Regulamentului Parlamentului, ele pot fi examinate și comasate și acel care are avizul Guvernului să fie luat de bază. Aceasta ar fi, să spunem, evitarea obținerii repetate a avizului.

Domnul Andrian Candu:

Da. Doamnă Domentî,

Ce ziceți, am putea să luăm ca bază acel proiect care a fost avizat de Guvern?

Doamna Oxana Domentî:

A fost retras cu două săptămîni de către autori acest proiect. Noi nu am știut de situația aceasta. De aceea și am revenit cu un alt proiect similar, cu același conținut.

Domnul Andrian Candu:

Da. Pînă la urmă, probabil, ar fi cazul să fie introduse pe ordinea de zi și, cel puțin, discutate ca să ne lămurim și noi în plen în privința substanței acestui subiect.

Domnule Diacov,

Vă rog frumos, din partea Fraucțiunii Partidului Democrat.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Stimați colegi,

Eu cred că ambele părți au dreptate și doamna Palihovici care pune la îndoială, dar este o problemă foarte importantă pentru cetățeni. Nimeni nu-i vinovat că s-a primit așa cum s-a primit și noi nu avem un proiect și nu este legalizată această procedură ca oamenii să cumpere asigurările medicale.

De aceea, noi nu putem să ne permitem ca să privăm un procent foarte important al populației să cumpere aceste polițe prin reducere. De aceea, eu nu văd o problemă ca noi să adoptăm în două lecturi astăzi și nu cred că se va ridica mâna cuiva să conteste la Curtea Constituțională un act care este normal să existe în natură. De aceea, ar fi ca să avem o înțelegere.

Cu atât mai mult că Guvernul, într-adevăr, a dat aviz la alt proiect, dar la aceeași idee. Deci eu cred că nu este o problemă, noi foarte repede putem să trecem aceasta-n... trebuia poate ministerul la timpul respectiv să reacționeze, știind că nu o să venim... nu o să avem bugetul.

De aceea, este inițiativa deputaților, am înțeles că din toate fracțiunile parlamentare îi semnată. Care este problema ca noi să o votăm astăzi foarte repede în două lecturi?

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Doamnă Domentî,

Dumneavoastră vă referiți la Legea bugetului asigurărilor sociale? (*Rumoare în sală.*) Luînd în considerare că bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și bugetul asigurărilor medicale se aplică... se prelungește și pe perioada 2016 exercițiul bugetar din 2015, nu se aplică totodată și scutirea sau reducerea respectivă?

Doamnă Domentî,

Poftiți.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

În Legea de bază cu privire la asigurările obligatorii de asistență medicală este prevăzut următorul lucru: scutirile la... pentru cei care, conform legislației, au dreptul la aceste scutiri se aplică în termen de 3 luni din momentul publicării Legii bugetului asigurărilor medicale.

Anul trecut Legea fondurilor a fost publicată la 28 aprilie. În acest an deci dacă nu avem un nou buget aprobat sau nu facem corecție la acea Lege a bugetului asigurărilor medicale pentru anul 2015, nu avem bază legală, deci Compania Națională de Asigurări în Medicină nu are bază legală să ofere aceste reduceri cetățenilor.

De aceea, noi venim cu corecții la Legea de bază a fondurilor de asigurări medicale prin care spunem că aceste scutiri în fiecare an vor fi pînă la 31 martie în fiecare an, doar că procentul, categoriile vor fi specificate de către Legea bugetului,

deci lucru care poate fi preluat din bugetul anului trecut, doar că noi trebuie să stabilim acest termen.

Domnul Andrian Candu:

Este clar.

Doamnă Stratan,

Foarte scurt, vă rugăm frumos, ca să putem trece deja la ordinea de zi de bază.

Doamna Valentina Stratan:

Am vrut doar să precizez că principiul de oferire a posibilității de cumpărare cu reducere este instituit din 2008. Toți acești ani a fost... cetățenii au avut posibilitatea să-și cumpere. Acum legiuitorul trebuie să decidă, de aceasta s-a dat start posibilității de cumpărare a poliței. Cetățeanul vine la oficiul poștal să-și cumpere poliță, el nu are acest drept de a cumpăra cu reducere.

De aceea, am propus ca legiuitorul să se gândească la acele zeci de mii de cetățeni care își cumpără în primele 3 luni, așa cum a fost instituit acest principiu. De aceea, eu tot rog să fie acceptată discuția și adoptarea acestui proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

La același subiect?

Domnule Creangă,

Vă rog frumos, președintele Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule Președinte,

Onorați colegi,

Astăzi am examinat proiectul de lege în cadrul comisiei. Într-adevăr, prima parte a proiectului de lege ce ține de termen poate fi acceptată, nu sînt necesare cheltuieli bugetare, însă la a doua parte a proiectului este nevoie și de poziția Guvernului pe subiect.

Totodată, vreau să menționez că stabilirea termenului pînă la 31 martie va pune într-o situație... eu știu în dificultate, în momentul în care bugetul va fi aprobat anul viitor sau poate va fi aprobat în luna... sfîrșitul lunii martie și acea perioadă nu poate fi extinsă deja pentru a avea acele facilități. O clipă, există acest pericol pentru viitor.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Oricum, haideți să revenim la aceste discuții pe substanță atunci cînd se va dezbate însuși proiectul.

Doamnă Șupac,

La acest subiect vreți să menționați ceva? Atunci, dați-mi voie să încheiem la... cu proiectele nr.512 și nr.519.

Cine este pentru introducerea proiectului nr.512 pe ordinea de zi descris de doamna Domenti, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc frumos.

Majoritatea celor prezenți în sală, plenul a acceptat introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr.512.

Rog Secretariatul Parlamentului să identifice materialele și să le repartizeze plenului.

La fel, propunerea a fost să fie introdus pe ordinea de zi și proiectul nr.519 ce se referă la scutirile, din câte înțeleg, a notarilor, avocaților și restul categoriilor privilegiate sau așa-numitele privilegiate.

Cine este pentru introducerea acestui proiect de lege pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală.

Rugăm Secretariatul Parlamentului, la fel, să-l identifice și să-l repartizeze tuturor deputaților.

Și, la ordinea de zi, doamna Șupac sau alt subiect.

Vă rog frumos, doamna Șupac, un minut.

Doamna Inna Șupac:

În primul rând, o scurtă remarcă la întrebarea precedentă cu privire la componența, schimbarea componenței Biroului permanent. Când dumneavoastră veți face consultările cu fracțiunile parlamentare, rog să faceți referință și să țineți cont nu de articolul despre care dumneavoastră ați spus, articolul 6 alineatul (2), ci de articolul 12 alineatul (5) că orice membru al Biroului permanent poate fi revocat prin hotărârea fracțiunii parlamentare care l-a numit, adoptată cu votul majorității membrilor acesteia. Prin intermediul cancelariei v-am transmis extrasul din procesul-verbal.

Și acum, dați-mi voie, stimați colegi, o propunere pe care noi, de fapt, regulamentar v-am înaintat-o și dumneavoastră. Din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor solicităm completarea ordinii de zi a ședinței în plen cu proiectul de Hotărâre privind revocarea din funcție a unui vicepreședinte al Parlamentului, proiectul sub nr. 514 din 28 decembrie 2015.

Având în vedere că domnul Vladimir Vitiuc nu reprezintă Frațiunea Partidului Comuniștilor, propunem Parlamentului revocarea din funcție a vicepreședintelui Parlamentului domnul Vladimir Vitiuc și solicităm dumneavoastră, domnule Candu, inițierea procedurii, prevăzută de articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Într-adevăr, există o astfel de solicitare din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor. Așa cum am menționat, articolul 11 care reglementează revocarea Președintelui și a vicepreședinților Parlamentului prevede consultarea cu fracțiunile parlamentare, lucru care urmează să-l fac și, bineînțeles, o să revenim la acest subiect.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, dacă nu mai sînt alte propuneri pentru ordinea de zi, propun plenului aprobarea ordinii de zi și a suplimentului cu toate modificările, propunerile care au fost făcute.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Ordinea de zi este aprobată.

Și în continuare vom merge pe marginea acesteia. Și primul subiect pe ordinea de zi – proiectul nr. 274 din 8 iulie 2015, nr.1 de pe ordinea de zi de bază a ședinței de plen, e proiectul pentru lectura a doua. Îl invităm la tribuna principală pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte proiectul pentru a doua lectură.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat în lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și raportează următoarele.

Propunerile și obiecțiile parvenite din partea deputaților în Parlament, comisiilor permanente de specialitate ale Parlamentului, Guvernului Republicii Moldova, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului au fost examinate și sistematizate, fiind reflectate în sinteza la proiectul de lege și în proiectul de lege redactat, care sînt părți integrante ale raportului comisiei.

Luînd în considerare cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în a doua lectură și în lectură finală în plen.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule președinte.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Se pare că nu sînt.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și ... Da, vă mulțumim.

Voi supune votului, dacă nu mai sînt alte obiecții, proiectul de Lege ... Propun atunci dezbaterii ... Voi reveni la procedura de vot.

Propun dezbaterii proiectul de Lege nr. 339 din 28 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr.2 pe ordinea de zi. Prezintă

proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative domnul Munteanu, ministru al mediului.

Vă rugăm frumos.

Vă invităm la tribuna principală.

Domnul Valeriu Munteanu – *ministrul mediului în exercițiu:*

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Legea pe care trebuie să o prezint este o lege foarte cunoscută, generic se numește Legea privind interzicerea utilizării azbestului. Este o lege care se plămădește la Guvern de mai mult de 6 ani și iată în chinuri foarte complicate a ajuns la Parlament și sperăm ca în timp foarte scurt să fie aprobată în prima și a doua lectură.

Legea prevede în general interzicerea importului și utilizării produselor din azbest, iar cele mai cunoscute în Republica Moldova dintre aceste produse sînt foile de ardezie, anterior foarte răspîndite și utilizate în perioada sovietică, dar și în perioada care a urmat.

Pentru a anticipa cîteva întrebări care au fost formulate în comisiile parlamentare, vreau să fac cîteva precizări foarte punctuale.

Unu. Produsele de construcții și alte articole cu conținut de azbest, care au fost deja instalate, indiferent de cînd au fost instalate, fie că sînt în industrie sau în gospodăriile casnice, acestea vor putea să fie utilizate pînă la eliminarea lor sau la încheierea ciclului de viață.

Vreau să anticipez anumite critici în acest sens. Nimeni nu va merge și nu va scoate de la moș Ion foile de azbest de pe casă. Să fie clar acest lucru. Pînă cînd își va încheia ciclul de viață acestea vor putea să fie folosite.

Doi. Legea nu intră în vigoare în momentul adoptării, ci propunerea noastră este... să vedem ce decizie va lua Parlamentul, dar este solicitarea noastră ca legea să intre în vigoare la șase luni de la data adoptării, respectiv avem o perioadă în care oamenii să-și adapteze conduita la această perioadă.

Mai mult decît atît, o altă prevedere la fel de permisivă este după intrarea în vigoare a legii, adică șase luni de la intrarea în vigoare, toate stocurile care există de foi de ardezie și alte produse cu conținut de azbest timp de 12 luni vor putea să fie comercializate în limita stocurilor care s-au format.

Atît am avut să vă spun. Pentru întrebări și precizări sînt gata, sînt în fața dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule ministru.

Și în continuare, dacă sînt întrebări în adresa dumnealui?

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos. Pofțiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Iată este în lista produselor de construcții și produselor chimice interzise, conform articolului 20 al alineatului (3), se interzic pînă la eliminarea lor sau încheierea ciclurilor de viață. Asta ar fi prima parte a primei întrebări. Nu ați considerat dumneavoastră că ar fi util în această lege să prevedem și utilizarea acestor materiale? Pentru că încheierea ciclului lor de viață nu presupune că se dezintegrează și dispar într-o gaură neagră undeva.

Și a doua parte a primei întrebări. Articolul 2 al aceleiași liste „Cimentul și amestecurile care conțin ciment” ș.a.m.d., pînă la 2 milionimi din crom hexavalent solubil din totalul greutateii de ciment se interzic.

Spuneți-ne, vă rog, lafarjul din Rezina corespunde acestor prevederi din lege? Sau noi ne vom trezi că, după adoptarea legii, cimentul de la Rezina nu este legal? Prima întrebare.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult.

Mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Sînt două întrebări, haideți să încerc să răspund la ele. Reglementarea utilizării sau reglementării deșeurilor care... pentru că în momentul în care acestea vor ajunge la maturitate aceste produse, vorbim strict, haideți să vorbim foarte clar ca să înțeleagă toată lumea de foile de ardezie, ele vor deveni deșeuri, da?

Este o altă lege, Legea cu privire la deșeuri care prevede ... este o altă lege care este în Parlament și trebuie împreună să stipulăm aceste prevederi, să adoptăm aceste prevederi, care va stabili foarte clar modalitatea cum vom gestiona aceste deșeuri. Metoda este simplă în celelalte țări și cu siguranță vom merge pe aceeași paradigmă, ele sînt dezafectate, sînt încapsulate, după care fiecare țară, în funcție de posibilitate, găsește modalitatea de prelucrare, stocare sau alte modalități, care deja sînt foarte clare. Respectiv este obiectul altei legi și nu este prevăzut aici, aceasta nu înseamnă că nu cade sub obiectul nostru sau sub atenția noastră.

Legat de punctul 2 „Cimentul și amestecurile care conțin ciment”. Cu siguranță agentul economic, la care v-ați referit dumneavoastră, cel puțin actualmente produsele pe care le realizează corespund rigorilor prezentei legi, legii în vigoare, dar și prevederilor care vor fi adoptate.

Nu putem să știm în același timp care este calitatea cimentului produs la uzina care este la cîteva sute de metri de Fabrica de la Rezina, vorbesc de Fabrica de la Rîbnița, pe care noi n-o controlăm.

De fiecare dată și avem această antagonie, pentru că am inclusiv de la unii deputați în Parlament anumite solicitări să verificăm care este gradul de poluare în această zonă. Vreau să vă zic, cel puțin, toate controalele care s-au făcut pînă la această etapă demonstrează că cei de la Rezina, haideți să spunem cei de la Rezina și cei de la Rîbnița, cei de la Rezina respectă toate prevederile actuale ale legii și au sisteme de filtrare performante și foarte costisitoare.

În același timp avem certitudinea, din informații operative, pentru că nu avem acces pe teritoriul celor de la Rîbnița, că acolo este o situație foarte complicată, este un sovietism foarte pronunțat, nu există control și noi nu putem să

știm foarte exact ce se întâmplă, dar vizibil și cei de la Hidrometeo, și cei de la Inspectoratul Ecologic ne sesizează o anumită problemă. Respectiv, va trebui să găsim instrumente interne pentru ca să reglementăm această problemă.

Problema... instrumentul nostru pe care-l avem noi în raport cu cei din partea necontrolată a teritoriului Republicii Moldova este autorizarea unor importuri și exporturi pe care le fac. Ei nu interacționează cu Ministerul Mediului, de aceea în momentul în care nu interacționează și nu solicită de la noi nici un document, nici noi nu putem să pătrundem sau să avem acces pe teritoriul lor ca să vedem care este situația.

Scuzați că a fost o întrebare... un răspuns mai lung, dar am încercat să fac și niște clarificări, pentru că au fost mai mulți deputați care au sesizat această problemă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Și în continuare, o să vă rugăm mai succint, sînt 3 minute regulamentare pentru răspuns.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Cobzac,

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Eu chiar nu am înțeles dacă astăzi, adoptînd această lege, mîine cimentul de la Rezina va fi legal sau nu va fi legal? Eu v-am întregat concret despre cromul hexavalent și despre prezența lui în cimentul de la Rezina. Bine, eu cred că, chiar dacă nu aveți, ține cred că de informație mai precisă, vă pregătiți, vă rog, și-mi prezentați în scris.

Cea de-a doua întregare. La 12 decembrie 2015 în cadrul Summit-ului de la Paris 195 de țări au adoptat Acordul cu privire la schimbările climatice pe termen lung ce ține de poluarea atmosferei în primul rînd. Acordul stabilește limite pentru încălzirea globală de 2% pînă în anul 2100, dacă nu mă greșesc. A semnat și Republica Moldova.

Spuneți-ne, nu credeți că poate legea pe care noi astăzi o examinăm ar trebui să fie una complexă, care să includă și angajamentele noastre ce ține de Acordul de la Paris semnat? Ca să nu avem o mulțime de acte legislative, practic, pe aceeași temă și legea de astăzi, în primul rînd, ține de poluarea atmosferei și angajamentele noastre de la Paris care încă nu sînt publicate, nu le știm, dar cu siguranță că ele sînt.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult.

Mi-ar fi plăcut foarte mult ca în Parlamentul Republicii Moldova să existe audieri sau un alt gen de activitate parlamentară în care să explicăm cetățenilor Republicii Moldova imperativele încălzirii globale, efectele pe care le are inclusiv

asupra Republicii Moldova și conștientizarea pe care trebuie s-o realizeze fiecare cetățean al Republicii Moldova. Cu adevărat, statul Republica Moldova alături de alte 195 de state și-a asumat niște angajamente destul de îndrăznețe istorice pentru a preveni încălzirea globală pînă în 2100.

Vreau să vă spun că acest proiect de lege cadrează perfect cu imperativele acestui Acord de la Paris și ajută ca Republica Moldova să realizeze acele angajamente pe care le-a luat privind reducerea degajării gazelor cu efect de seră care realizează încălzirea globală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Cobzac,

Dacă mai aveți precizări?

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Bolea, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule ministru.

Vă mulțumim.

O întrebare referitor la interzicerea folosirii foilor de ardezie. După cîte cunoaștem, în rezervele de stat sînt stocuri importante inclusiv de foi de ardezie și statul le folosește, aceste foi de ardezie, din rezerva sa atunci cînd sînt, eu știu, distrugerii în urma unor calamități naturale ș.a.m.d. Ce vom face cu aceste stocuri, cu aceste rezerve?

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Vreau să vă zic că această chestiune a fost abordată în cadrul ședinței de Guvern în momentul în care a fost aprobată legea la Guvern. Iar angajamentul statului este ca să suplinească sau, respectiv, să schimbe stocurile de astfel de produse la Rezervele Materiale, la această agenție, astfel încît în prevederile legii, pentru că avem 6 luni de intrare în vigoare, după care un an pentru ca să epuizeze toate stocurile și iată, în această perioadă, cu eforturi comune trebuie să găsim soluții, inclusiv financiare, pentru ca să schimbăm aceste produse.

Din informațiile pe care le avem nu o să fie un efort foarte mare, pentru că nu se păstrează cantități atît de mari, iar cei de la Agenția Rezerve Materiale, înțelegînd imperativul modificării legii, au început să modifice aceste stocuri în sensul excluderii produselor cu conținut de azbest.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea,

Dacă aveți vreo precizare la prima întrebare sau a doua întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Nu, a doua întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Spuneți, vă rog, cu ce Agenția Rezerve Materiale va substitui foile de ardezie și cât asta va costa, și dacă Guvernul are destule resurse financiare pentru a substitui foile de ardezie cu altele?

Domnul Valeriu Munteanu:

Da. Mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Anterior sau una dintre cele mai mari speculații la tema acestui proiect de lege era discrepanțele mari sau costurile diferite dintre foile de ardezie și cea mai proximă materie... sau material care ar fi comparabil, ca și preț, cu foile de ardezie. Vreau să vă zic că aceste speculații pot fi atenuate sau sînt nefondate, pentru că în 2015 există deja produse, precum ar fi țigla metalică, care este egală ca preț sau chiar mai mică ca preț decît foile de ardezie și dumneavoastră, cu siguranță, cunoașteți acest lucru. Cinci, zece ani în urmă, cu siguranță, discrepanțele erau mari pe piață, existau mai puțin țigla metalică sau alte produse, acum această problemă nu mai există.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Poftiți, dacă mai aveți precizări?

Vă mulțumim.

Doamna Buliga,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc mult.

Domnule ministru,

În procesul dezbaterii și discuției acestui proiect de lege în Guvern se discută și nu știu dacă cunoașteți la această etapă cifra, să mi-o confirmați dumneavoastră, că circa 70 la sută din casele, locuințele cetățenilor Republicii Moldova sînt acoperite cu foi de ardezie și inclusiv ceea ce au apărut întrebări de la colegi, ce se va întîmpla în caz că... dacă în viziunea dumneavoastră ar fi relevant un program de stat pentru o posibilă schimbare în ani a acoperișului cetățenilor țării, pentru că ne dăm bine seama că nu avem altă bogăție mai mare decît sănătatea și odată ce ei trăiesc ani la rînd în aceste case acoperite și au influență, într-un fel, dacă ați examinat posibilitatea unui program de stat, cât ar fi numărul de locuințe care sînt la această etapă acoperite și cine ne-ar putea fi partenerii Republicii Moldova în excluderea din circuit și din folosință a acestor foi de ardezie pentru viitor?

Domnul Valeriu Munteanu:

Haideți să încercăm să stabilim cât de periculoase, totuși, sînt aceste produse și în care formă, și la ce etapă ele produc efectele cele mai negative. În momentul în care ele se află pe casele oamenilor, iar contactul nu este direct cu aceste produse, specialiștii spun că nu sînt atît de periculoase. Pericolul apare în momentul în care aceste foi de ardezie sînt fracționate, sînt pulverizate sau mai popular în Republica Moldova știm că oamenii le dau jos de pe casă, le fărîmă foarte mărunt și le pun neapărat pe drum ca să astupe o gaură în drum, după care acolo curge apă, ele ajung în apele subterane și iată acolo apare problema cea mai mare.

Datele pe care le-ați spus dumneavoastră, 70–80 la sută din toate casele din Republica Moldova, corespund realității, realității triste, iar evaluarea costurilor pentru schimbarea eșalonată treptată în ani nu s-a realizat. Evident că există această necesitate și statul trebuie să-și asume angajamentul ca într-o formă sau alta în timp să realizeze acest lucru.

Noi ne asumăm responsabilitatea, împreună cu alte ministere de ramură, cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, să realizăm acest lucru și să venim în fața Parlamentului cu o informație, după care, deciziile oricum aparțin Parlamentului, pentru a realiza acest program destul de complex și se vede de departe că este destul de costisitor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Buliga,

Mai aveți altă precizare?

Doamna Valentina Buliga:

Vreau să-i mulțumesc domnului ministru și să îndemn întreaga echipă pe care are onoarea să o conducă să urgentați acest proces, pentru că vă asigur că vom găsi și parteneri care doresc ca Moldova să arate altfel.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, domnul Ghilețchi.

Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Mult stimat coleg,

Vă spun un bun venit la tribuna Parlamentului și dacă nu greșesc v-ați sărbătorit recent ziua de naștere, așa că vă urăm și „La mulți ani” și multă sănătate.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu aș fi vrut doar să subscriu la ceea ce a menționat și doamna Buliga. Chiar dacă țigla metalică astăzi este la un preț comparabil cu aceste foi de azbest, înțelegem că pentru schimbarea acoperișului nu-i cheltuiala doar în materiale, adică e și muncă, sînt mai multe cheltuieli.

De aceea e, într-adevăr, mai mult poate o încurajare decît o întrebare, să inițiați un program prin care am putea găsi parteneri, donatori. Ar fi un program care ar fi apreciat înalt de populația Republicii Moldova dacă noi într-un termen relativ, eu știu, restrîns, așa, în cîțiva ani de zile am putea lansa schimbarea foilor de ardezie cu țigla metalică sau cu materiale care nu sînt nocive pentru sănătatea populației.

Tot ceea ce va fi îndreptat spre asigurarea sănătății populației sînt sigur că va fi susținut atît de populație, dar și de partenerii noștri de dezvoltare.

De aceea, încă o dată, urîndu-vă „La mulți ani”, aș vrea să vă urez succes și în această misiune pe care ați inițiat-o, pentru că cele fie și 18 luni la care v-ați referit ele nu vor fi suficiente pentru a putea soluționa problema gravă pe care ați menționat-o.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnul Ghilețchi,

Vreau doar să vă spun că în Republica Moldova, știind preocupările dumneavoastră pentru spiritualitate, că biserici acoperite cu azbest sînt mai puține decît case particulare.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos pentru precizarea respectivă.

Și, într-adevăr, felicitări primiți din partea plenului Parlamentului cu ziua de naștere care a fost ieri și vă dorim multă sănătate, fericire, numai bucurii și realizări în activitate!

Domnul Creangă,

Vă rugăm.

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Eu am o întrebare legată de articolul III, punerea în aplicare. Conform alineatului (2) se prevede o condiționare a termenului de 12 luni pentru a utiliza stocurile existente de produse cu conținut din azbest. Dacă vă aduceți aminte dumneavoastră, există o hotărîre a Curții Constituționale prin care a fost declarată o normă dintr-o lege care a limitat lichidarea stocurilor sau comercializarea stocurilor.

Am putea noi discuta, dezbate pentru lectura a doua problema respectivă pentru a elimina această barieră ca agenții economici să-și poată utiliza, să nu poată să mai importe, dar să poată utiliza dreptul de a comercializa pînă la finalizarea stocurilor?

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc foarte mult, domnule președinte al comisiei.

Există acest imperativ ca, legea adoptată în lectura a doua să corespundă totalmente rigorilor Constituției. În același timp, știind foarte exact caracterul inventiv al moldovenilor, eu am impresia că dacă n-o să limităm cumva trebuie să scrie foarte clar în lege cît, cum și în ce cantități, pentru că altfel nu o să mai scăpăm în următorii 20 de ani de aceste stocuri care la un moment dat se vor dovedi a fi inepuizabile.

Trebuie, prin efort comun, să găsim o soluție care să fie și legală, și explicită, și constituțională, dar neapărat trebuie să limităm cumva, pentru că altfel am impresia și sentimentul că n-o să rezolvăm această problemă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Se pare că nu mai sînt întrebări din partea plenului în adresa ministerului și a ministrului în mod special.

Vă mulțumim, domnule ministru.

Succese în activitate!

Și o invităm la tribuna principală pe doamna președinte Bodnarencu, președinte al Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, să ne prezinte raportul comisiei la acest proiect de lege.

Poftiți.

Doamna Elena Bodnarencu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, la ședința sa din 4 noiembrie 2015, a examinat proiectul de lege sus-numit, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Comisia permanentă menționează că proiectul de lege, conform notei informative, a fost elaborat în vederea fortificării cadrului legislativ în domeniul mediului în scopul protecției aerului atmosferic împotriva efectelor adverse cauzate de producerea, introducerea pe piață și utilizarea în procesele tehnologice a unor substanțe și produse periculoase care provoacă poluarea mediului, generarea emisiilor cu concentrație mare de substanțe poluante în atmosferă și duc la efecte nocive asupra naturii și tuturor organismelor vii.

În acest sens, se propune interzicerea fabricării, importului, introducerii pe piața internă, comercializarea, folosirea în procesele tehnologice și la efectuarea lucrărilor de construcție și produselor de construcție, și produselor chimice care constau din sau care conțin azbest, ciment și amestecurile care conțin ciment, carbonați de plumb și sulfatați de plumb, compuși de mercur, de arsen, de cadmiu etc.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și al Centrului Național Anticorupție.

Majoritatea comisiilor care au avizat acest proiect de lege s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea acestuia de plenul Parlamentului.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului consideră că proiectul poate fi înaintat spre examinare în ședința plenară a Parlamentului cu respectarea cerințelor regulamentare.

Propunerile și obiecțiile parvenite din partea comisiilor permanente, precum și cele care vor fi expuse și deja au fost expuse de deputați în amendamente în cadrul ședinței plenare a Parlamentului vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua.

Drept urmare a celor menționate, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu votul unanim al membrilor prezenți, a decis să propună plenului Parlamentului spre examinare și aprobare în prima lectură proiectul de lege prenotat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc, doamnă președinte.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Și în continuare, vom purcede la procedura de vot.

Cine este pentru aprobarea proiectului de Lege nr.339 din 28 septembrie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, cine este pentru aprobarea în primă lectură a acestuia, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală. Proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

Vă mulțumim.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere în lectura a doua proiectul de Lege nr.242 din 5 iunie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Îl rugăm pe domnul Untila, președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte raportul pentru acest proiect de lege pentru lectura a doua.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.344 din 4 iunie 2015 și comunică următoarele.

Proiectul de lege nominalizat a fost examinat și aprobat în primă lectură în ședința Parlamentului din 3 decembrie curent. În procesul examinării proiectului au parvenit amendamente și propuneri de modificare care au fost luate în considerație la definitivarea acestuia și care sînt expuse în sinteza amendamentelor, parte componentă a prezentului raport.

Reieșind din cele expuse, comisia, cu votul unanim, propune spre examinare și adoptare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în a doua lectură ca fiind lectura finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule președinte.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei și a dumneavoastră personal.

Vă mulțumim foarte mult, vă dorim succese în activitate.

Domnul Veaceslav Untila:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul nr.2 de pe ordinea de zi din supliment, proiectul nr.436 din 3 noiembrie 2013 ce ține de modificarea și completarea unor acte legislative, la fel, pentru lectura a doua.

Prezintă proiectul domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, și anume raportul comisiei pentru lectura a doua.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat în cadrul ședinței din data de 23 decembrie anul curent proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, care a fost examinat în prima lectură în cadrul ședinței plenare din 17 decembrie curent și aduce la cunoștință următoarele.

Proiectul pentru lectura a doua... comisia a examinat toate amendamentele și propunerile parvenite de la deputați, comisiile permanente ale Parlamentului și de la Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului. Rezultatul examinării propunerilor și amendamentelor sînt reflectate în sinteză, care este parte componentă a prezentului raport.

În contextul amendamentelor și propunerilor acceptate, Comisia economie, buget și finanțe propune adoptarea proiectului de Lege nr.436 în lectura a doua și lectură finală.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că sînt cîteva întrebări în adresa dumneavoastră, domnule președinte Creangă.

De aceea, domnule Boțan, poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Întrebarea. Am vrut să întreb dacă în cadrul comisiei ați examinat amendamentul care am rugat să fie examinat la ședința precedentă, ceea ce ține de excluderea punctului unu din secțiunea II roman din anexă.

Domnul Ștefan Creangă:

Da, cu siguranță, l-am examinat în cadrul ședinței și nu a fost acceptat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Boțan,

Continuați. Precizare, poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vreau să întreb care sînt argumentele dumneavoastră și de ce nu a fost acceptat în condiția în care este illogic să percepem niște taxe pentru niște informații care intră în atribuția Camerei.

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Eu nu aș putea fi de acord cu dumneavoastră. În primul rînd, eu aș ruga toți deputații cînd au amendamente să vină la ședință să-și apere amendamentele în cadrul comisiei.

Doi. În cadrul discuțiilor și dezbaterilor nu pot să menționez că este o atribuție de bază, din oficiu ceea ce ați propus dumneavoastră să fie exclus. Pentru a efectua consultarea respectivă este nevoie de resurse umane care sînt implicate în tot procesul respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Boțan,

Vă rog frumos, dacă mai aveți o precizare, dar vă atrag atenția că dacă o să insistați, dacă aveți un amendament și insistați, noi îl putem supune votului în plen.

Vă rog frumos, domnul Boțan.

Domnul Roman Boțan:

Este o precizare, domnule Președinte.

Deci, prin urmare, neacceptarea acestui amendament duce la următorul fapt: presupunem că vine un cetățean la Camera Înregistrării de Stat, se adresează și

pentru o îndrumare prealabilă el va achita o taxă de 193 de lei. Este normal acest lucru?

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin.

Domnule Creangă,

Aveți ceva de comentat la acest subiect? Nu.

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Nu, nu, sigur, eu am comentat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Creangă,

Un funcționar de stat, sau statul ca atare nu este, nu are rolul unui avocat care trebuie să fie plătit pentru orice informație sau pentru orice text făcut acolo un alineat sau două. Așa că propunerea colegului nostru, a domnului Boțan, este una foarte bună.

Noi toți trăim din impozitele cetățenilor și ar fi o mare rușine atunci când omul vine la o consultație: câte foi trebuie să depun sau la cine trebuie să merg și să îi spună plătește 200 de lei.

Eu vă rog, stimați deputați, să acceptați propunerea, amendamentul domnului Boțan, așa încât să nu ne fie rușine pe urmă să ne întâlnim cu oamenii. Nu căutați să formați, să adunați bani în buget tot pe spatele celor săraci.

Eu cred că noi trebuie să dezvoltăm economia, dar să nu căutăm să buzunărim oamenii, să le luăm ultimii bănuți ca comuniștii în '37 în Rusia și la noi în '41, '46 și '49.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnule Apostol,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Ion Apostol:

Domnule Președinte,

Tot în acest context. Propun să excludem din proiectul de lege punctul unu capitolul 2 ce ține... taxele pentru înregistrarea de stat și serviciile prestate de către Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” se exclude.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Apostol,

Eu nu pot să înlocuiesc comisia integrală. Dacă dumneavoastră ați fi avut amendamentul oficial, se putea de discutat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Apostol,

Dumneavoastră ați făcut amendament în comisie în mod regulamentar?

Domnul Ion Apostol:

Comisia poate să se întrunească într-un... în pauză.

Domnul Ștefan Creangă:

Cu siguranță poate să se întrunească, dar dacă dumneavoastră faceți amendament din timp, nu era necesar să se întrunească comisia.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă atrag atenția, sîntem la examinarea proiectului în lectura a doua. Se discută doar amendamentele care au fost făcute în mod regulamentar și în scris, examinate în comisie. Dacă sînt neacceptate de comisie și autorul insistă, se pune la vot. E Regulamentul Parlamentului și nimic nou.

În continuare, dați-mi voie să dau cuvîntul și domnului Eșanu din partea Guvernului. Dumnealui mai are o precizare cu referire la respectivul proiect de lege.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției în exercițiu:

Mulțumim.

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Intervenția mea vine în legătură cu un amendament care a fost propus în cadrul comisiei și acceptat de comisie, și anume obligarea tuturor persoanelor care solicită înregistrare de stat să meargă pe așa-numita procedura ghișeului unic, ceea ce înseamnă că în Parlament s-a propus și de către comisie s-a acceptat ca noi să obligăm agenții economici să beneficieze de servicii de care ei, în principiu, nu ar avea nevoie.

Și pare paradoxal, dar intervenția mea vine să diminueze încasările pe care noi am putea să le încasăm în procesul de înregistrare. Noi propunem să se revină la conceptul inițial al textului de lege care pornea de la acordarea dreptului persoanelor de a beneficia de serviciile ghișeului unic și nu de a-i obliga.

În cazul în care persoana decide să beneficieze de serviciile ghișeului unic, atunci toate activitățile necesare pentru înregistrare sînt îndeplinite de către angajații Camerei Înregistrării de Stat și, respectiv, se încasează o plată mai mare.

Dacă cetățeanul are capacitatea... cetățeanul sau persoana juridică are capacitatea de a desfășura singur anumite activități, trebuie să-i acordăm opțiunea ca el să facă acest lucru și să nu fie obligat să plătească Camerei Înregistrării de Stat pentru servicii de care el, în principiu, nu are nevoie.

Din punct de vedere procesual problema poate fi soluționată prin propunerea la vot a respingerii amendamentului care deja a fost acceptat de comisie. Aceasta este unica soluție.

Noi rugăm în calitate de autor. Sigur că este voința supremă a legiuitorului și poate fi acceptată astfel, dar noi considerăm că nu este corect să impunem agenții economici să plătească sume atunci când ei nu au necesitatea unui serviciu.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Creangă,

Am o întrebare.

Domnul Ștefan Creangă:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Creangă,

Numai puțin. Am o întrebare. Nu credeți oare că ar fi poate mai bine să-l retragem astăzi de pe ordinea de zi și... nu?

Vă rog frumos, domnule Creangă. Pofțiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Sigur, s-a discutat subiectul în cadrul ședinței comisiei. Argumentul comisiei a fost unul foarte clar în partea ce ține de a nu duce în eroare agenții economici în partea ce ține de serviciile prestate. Aceasta a fost unu.

Și doi. A nu admite așa porțițe de coruptibilitate în privința acestui segment cu ghișeu unic și existența acestui ghișeu unic.

Eu aici aș ruga și autorul amendamentului ca să se expună.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Autorul amendamentului, doamna Greceanîi, vă rog frumos, poftiți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu înțeleg ceea ce spune și domnul Eșanu, dar argumentul și al comisiei, și al meu propriu a fost acela că noi nu trebuie să îi ducem pe agenții economici în eroare și să-i trimitem pe la diferite instituții, trebuie să lucrăm doar în cadrul ghișeului unic.

Ieșirea din situație cu aceste taxe ar fi una foarte simplă, în anexăunde sînt taxele, haideți să excludem taxa cea mai majoră de 1 149 în cadrul ghișeului unic și să lăsăm în cadrul ghișeului unic taxa de 796, iar pentru urgență, conform legii. Și atunci nu încălcăm nici un drept.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,
Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Bine. Stimați colegi,
Stimată doamnă deputat,

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine că sinecostul acestor servicii este de o mie de lei. Noi am discutat în cadrul comisiei și nu poate fi diminuat la 794 sau cît ați spus dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mocanu,
Vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Domnule Președinte,

Noi am avut discuții și ale comisiei, și ale Parlamentului, am avut discuții și cu colegii, acum nu vrem să forțăm votarea acestui proiect sau nevoțarea, pentru că sînt și părți pozitive și care trebuie votate, de aceasta propunem să fie retras, totuși, în comisie și să revenim ulterior. Din numele fracțiunii.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte al comisiei,
Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Dacă o fracțiune solicită să fie retras, atunci eu nu pot să spun nimic.

Domnul Andrian Candu:

Oricum plenul Parlamentului va decide retragerea. Vreau să mă adresez celorlalte fracțiuni, dacă există o opinie unitară de a retrage de pe ordinea de zi pentru discuții suplimentare în comisie acest subiect?

Vă rog frumos, domnul Ghimpu.

Da, domnul Ghimpu se consultă cu fracțiunea.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor.

Vă rog frumos, doamnă Greceanîi.

Poftiți.

Doamna Zinaida Greceanii:

Domnule Președinte,

Noi, de asemenea, ne-am consultat cu colegii și am zis că mai bine să nu-l grăbim, în grabă să-l punem la vot, că ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Doamna Șupac.

Doamna Inna Șupac:

Da, noi – pentru retragerea în comisie.

Domnul Andrian Candu:

Pentru în comisie.

Și domnul Ghimpu? Retragerea.

Atunci, dacă ... Cu condiția că îl votăm data viitoare când este pregătit.

Vă mulțumim frumos, domnule Creangă.

Și cerem scuze pentru dezbatere, dar urmează, într-adevăr, poate să se mai lucreze în comisie.

Rog votul plenului pentru retragerea proiectului de pe ordinea de zi, mă refer la proiectul nr.436 din 3 noiembrie 2015. Și rugămintea și reprezentanții Guvernului, autorii, la fel să se implice atunci în activitatea comisiei pentru a duce la bun sfârșit acest subiect.

Cine este pentru retragerea acestuia de pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală. S-a decis, plenul a decis să fie retras proiectul de Lege nr.436 din 3 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr.2 din supliment la ordinea de zi.

Vă mulțumesc.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul de Lege pentru implementarea prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine și modificarea și completarea unor acte legislative. Nr.420 din 30 octombrie 2015. Nr.3 de pe ordinea de zi. Îl rugăm foarte mult pe președintele Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Creangă, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și amendamentele deputaților, a examinat proiectul de Lege pentru implementarea prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA) pentru lectura a doua.

În contextul avizului Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, în textul articolului 2 din proiect cuvântul „cuanțumului” urmează a fi substituit cu cuvântul „impozitului”, după cum este prevăzut în textul Acordului.

La articolul 3 din proiect se propune ca sintagma „nu stabilesc relații de afaceri, precum și nu pot efectua tranzacții, operațiuni și respectiv încetează relația de afaceri” să fie substituită cu sintagma „și respectiv închid conturile deschise”. Iar cuvintele „încetarea relației de afaceri” să fie substituite cu cuvintele „închiderea conturilor”.

În sensul articolului 3 din Legea nr.133 din 08.07.2011, noțiunea „de prelucrare a datelor cu caracter personal” încorporează o serie mai largă de operațiuni, inclusiv cele de colectare, stocare și utilizare a datelor cu caracter personal, din care considerente la articolul 7 din proiect se propune expunerea literei l) în următoarea redacție: „Să prelucreze datele cu caracter personal în conformitate cu Legea privind protecția datelor cu caracter personal”.

Concomitent, la articolul 8 din proiect cuvintele „de colectare, stocare, prelucrarea utilizare” se propune de substituit cu cuvintele „ce țin de prelucrarea”. Totodată, urmează a se stabili norme ce țin de data intrării și punerii în aplicare a legii, în special ce țin de normele de modificare și completare a Codului fiscal, deoarece potrivit articolului 7 alineatul (1¹) al Codului fiscal, modificările și/sau completările prezentului cod și ale legilor de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal se pun în aplicare peste 180 de zile calendaristice de la data publicării legii de modificare sau completare după publicarea în Monitorul Oficial.

Astfel, se propune ca proiectul de lege să fie pus în aplicare de la data publicării în Monitorul Oficial, din care considerente se propune de completat proiectul de lege cu următorul text:

„Articolul 9. – Prin derogare de la articolul 7 alineatul (1¹) al Codului fiscal nr.1163 din 24.04.1997, prezenta lege se pune în aplicare de la data publicării.”

Pornind de la cele expuse, comisia, cu 5 voturi „pentru” și 4 „abțineri”, nu a luat nici o decizie și propune spre examinare la latitudinea Parlamentului proiectul de lege pentru lectura a doua ca lectură finală.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnule președinte.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa comisiei. Vom reveni la procedura de vot.

În continuare, se propune pentru examinare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr.4 de pe ordinea de zi. La fel, pentru lectura a doua. Numărul proiectului 323 din 15 septembrie 2015.

Și vă rugăm, domnule președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezentați și raportul la acest proiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat în lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și raportează următoarele.

Propunerile și obiecțiile parvenite au fost sistematizate și examinate pentru lectura a doua, fiind reflectate în sinteza rezultatelor examinării lor și în proiectul de lege redactat, care sînt părți integrante ale raportului comisiei.

Luînd în considerare cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în a doua lectură și în lectură finală în fața plenului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Se pare că nu sînt întrebări și la acest proiect de lege pentru lectura a doua.

Vă mulțumim foarte mult.

Și vă dorim succese.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbateră în plen proiectul de Lege nr.373 din 9 octombrie 2015 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Proiectul nr.5 de pe ordinea de zi.

Prezintă proiectul domnul Parfentiev, viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.

Poftiți.

Domnul Dumitru Parfentiev – viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor în exercițiu:

Stimate Președinte,

Stimați deputați,

Vă prezint proiectul de Lege privind accesul pe proprietăți. Acest proiect de lege simplifică și clarifică procedurile de obținere și exercitare a dreptului de acces pe proprietățile publice și private, se stabilesc principii clare de determinare a tarifelor de exercitare a dreptului de acces pe proprietăți și sînt prevăzute expres acele cazuri cînd poate fi refuzat accesul.

De asemenea se introduce modalitatea de utilizare a canalizării subterane. Este vorba de plasarea rețelelor de comunicații electronice, în special prin metoda cablării subterane. Toate casele noi construite după intrarea legii în vigoare vor fi date cu trasee sistematizate privind pozarea cablurilor și vor fi elaborate normele tehnice specifice pentru această pozare.

De asemenea, legea presupune construirea altor turnuri pentru stațiile de bază în preajma celor existente doar în cazul în care acele existente nu pot fi utilizate partajat sau nu este fezabilă aceasta din punct de vedere economic.

Rugăm susținerea acestui proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa autorului?

Vă rog frumos, domnule Sorocean.

Poftiți.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Spuneți-mi, vă rog, cum va fi cu blocurile care există? În acest proiect este vorba despre blocurile care vor fi construite, noi, dar ce va fi cu acele care sînt construite?

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc pentru întrebare.

Doar blocurile noi construite și cele existente în cazul reparațiilor capitale vor fi înzestrate cu traseele sistematizate, celelalte blocuri o să fie în continuare exploatate prin metoda existentă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnul Sorocean,

Dacă aveți o precizare?

Domnul Victor Sorocean:

Încă o propunere este la acest subiect. Eu propun, totuși... dumneavoastră aici propuneți că va fi asigurat accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construcției. Dar nu este logic să fie asta introdus la stadiul de proiect?

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc.

Aveți perfectă dreptate. Guvernul, timp de 6 luni după intrarea legii în vigoare, va elabora normele tehnice specifice, inclusiv prin preluarea celor mai bune practici ale Uniunii Europene, deja am inițiat procedurile de coordonare cu anumite țări privind preluarea proiectelor-tip de cablare a edificiilor prin trasee sistematizate.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnule Sorocean,

Vă rog frumos, ultima precizare.

Domnul Victor Sorocean:

Da. Eu cred că va fi normal dacă va fi introdusă norma obligațiunii de a coordona proiectele cu dumneavoastră, că va fi proiectată la începutul... pregătirea documentației.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Exact. În cadrul acestor norme, când aceste norme o să fie actualizate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ele devin obligatorii. Dar dacă este necesar, putem în cadrul lecturii a doua să revedem toate normele acestea ca să le facem obligatorii în cadrul legii acesteia.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule viceministru. Succese.

În continuare, îl invităm la tribuna principală pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei pentru proiectul nr.373.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.692 din 8 octombrie 2015 și comunică următoarele.

Proiectul de lege propus spre adoptare transpune parțial Directivele Uniunii Europene în domeniu, stabilind reguli și condiții clare de reglementare ce țin de: accesul pe proprietatea publică sau privată în scopul construirii, întreținerii, demontării, înlocuirii, transferării sau retehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice sau a elementelor de infrastructură, necesare susținerii acestora; utilizarea partajată a elementelor de infrastructură fizică; autorizarea construirii, demontării, înlocuirii, transferării sau retehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură, asociată acestor rețele.

De asemenea, conform notei informative la proiectul de lege, beneficiile adoptării acestuia se vor materializa în asigurarea unor proceduri simplificate, transparente și nediscriminatorii de obținere și exercitare a dreptului de acces pe proprietățile publice sau private, precum și de utilizare partajată a elementelor de infrastructură fizică, încurajîndu-se, în acest sens, dezvoltarea rețelelor publice de comunicații electronice la nivel național și concurența între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

Totodată, proiectul de lege stabilește principii clare de determinare a tarifelor maxime de exercitare a dreptului de acces pe proprietățile publice și utilizarea partajată a infrastructurii fizice.

De menționat că toate comisiile permanente s-au expus pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în ședința plenară a Parlamentului.

Ținînd cont de cele menționate, Comisia economie, buget și finanțe, cu votul majorității membrilor săi, propune plenului Parlamentului examinarea și aprobarea proiectului de lege nominalizat în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu mai sînt întrebări nici în adresa comisiei.

Iată de ce, voi propune plenului aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege nr.373 din 9 octombrie 2015 cu privire la accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos, să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală, proiectul nr.373 din 9 octombrie 2015 a fost votat în primă lectură.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul nr.9 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.439 din 4 noiembrie 2015 pentru modificarea Legii nr.60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Și îl invităm la tribuna principală pe domnul Crăciuneac, viceministrul muncii, protecției sociale și familiei.

Între timp, vă rog frumos, domnul Novac, dacă aveți ceva de procedură?

Domnule Novac,

Poftiți.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am vrut să faceți oarecând de claritate. Noi tot examinăm, examinăm, dar la procedura de vot cînd se ajunge, noi ceva trecem, scăpăm cu vederea sau ce facem noi? Că deja am examinat cîte proiecte și nu se pune la vot.

Domnul Andrian Candu:

Proiectele care sînt în primă lectură sînt votate după cum vedeți.

Proiectele în a doua lectură, după mobilizarea unor fracțiuni parlamentare, neapărat o să fie puse la vot.

Domnul Grigore Novac:

Păi, d-apoi puneți la vot, eu cred că deputații sînt în sală, dar noi ce facem? Trecem cu vederea și...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos, domnule Novac.

Președintele ședinței decide cînd pune la vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Poftiți, domnule Crăciuneac.

Domnul Iurie Crăciuneac – *viceministru al muncii, protecției sociale și familiei în exercițiu:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea Legii nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Proiectul respectiv prevede comasarea compensației pentru călătorii în transportul în comun urban, suburban și interurban, cu excepția taximetrelor și compensația anuală pentru cheltuielile de deservire cu transportul într-o singură prestație, numită „compensația pentru serviciile de transport”.

A doua modificare ține de ajustarea legii menționate la prevederile Codului vamal, Codului fiscal și la Legea cu privire la tariful vamal care au intrat în vigoare la 1 mai 2015, odată cu aprobarea Legii nr.71 din 14 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul respectiv prevede securitatea, scutirea de taxe vamale și accize a mijloacelor de transport importate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, reutilitate în modul corespunzător și clasificarea la poziția tarifară 8703.

Prima modificare ce ține de compensarea a două prestații se încadrează în eforturile ministerului de consolidare a prestațiilor sociale și de reducere a fragmentării în scopul asigurării durabilității sistemului de asigurări de asistență socială. Prin modificarea legii la capitolul respectiv nu se vor diminua drepturile persoanelor sau micșora suma acordată, însă se va stabili o singură prestație pentru a reduce fragmentarea și numărul prestațiilor, se va simplifica procedura de stabilire și plată și se vor diminua cheltuielile administrative, se va unifica periodicitatea achitării compensației respective.

De asemenea, menționăm că aceste acțiuni se încadrează în prevederile Acordului de finanțare cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare (credit 5001–MD și finanțat prin intermediul Băncii Mondiale, aprobat prin Legea nr.174 din 28 iulie 2011.

Consolidarea prestațiilor pentru persoanele cu dizabilități pentru a reduce fragmentarea acestora este un indicator legal de debursare la bugetul de stat cu valoare de un milion dolari SUA. Acest indicator va fi considerat de Banca Mondială realizat după aprobarea acestui proiect de lege și confirmarea alocațiilor bugetare privind consolidarea acelor două prestații menționate în una singură în Legea bugetului de stat pentru anul 2016.

Cea de-a doua modificare ce ține de ajustare ține de faptul că prin Legea nr.71 din 14 aprilie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative au fost operate unele modificări și completări la Codul vamal, Codul fiscal și la Legea cu privire la tariful vamal. Respectiv, Legea nr.60 se ajustează prin includerea unor prevederi din aceste legi în această... în Legea nr.60 este vorba despre poziția tarifară, este vorba despre aspectul gratuit (donație) și este vorba despre scutirea de taxe vamale la importul unor vehicule, special amenajate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități.

Reieșind din cele menționate mai sus, rog susținerea proiectului menționat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Sorocean,
Poftiți.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc mult.

Spuneți, vă rog, domnul viceministru, tarifele la transport în municipiul Bălți și Chișinău cam sînt egale. În proiectul de lege se propun compensațiile pentru Chișinău – 720 de lei, Bălți – 540 de lei.

Din care considerente? Ce a fost pus la bază?

Domnul Iurie Crăciuneac:

Compensația pentru călătorie în transportul în comun urban, suburban și interurban se achită lunar, deci ar trebui să se achite lunar, iar cea anuală se achită anual.

Respectiv, ținînd cont de faptul că cheltuielile administrative sînt mai mari, majoritatea raioanelor au trecut la achitarea cumva mai sistemică. O parte le achită trimestrial, iar altă parte le achită semestrial.

După votarea modificărilor respective urmează ca Guvernul să aprobe un regulament prin care să specifice modul de calculare și de achitare sistemică, periodică a compensațiilor respective.

Guvernul propunea semestrial, deci datele pe care le-ați menționat sînt semestriale pentru calculul semestrial. Dacă vom decide să mergem semestrial, atunci, respectiv, se vor înjumătăți, se va achita trimestrial.

Domnul Victor Sorocean:

N-ați înțeles întrebarea. Mă scuzați. Eu întreb: de ce este diferență între suma compensației pentru chișinăuieni și locuitorii municipiului Bălți?

Domnul Iurie Crăciuneac:

Pentru că însăși compensarea diferă cea din raioane față de cea din Chișinău și Bălți.

Pentru raioane avem 23 de lei compensația pentru transportul în comun urban, suburban și interurban, iar pentru Chișinău avem 64 de lei. Respectiv și pentru municipiul Bălți ea este puțin mai mare, pentru că bugetele autorităților publice locale din municipiul Bălți și municipiul Chișinău își permit să acorde suplimentar la compensația respectivă finanțe.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Sorocean,

Vă rog frumos, ultimele precizări dacă mai aveți.

Domnul Victor Sorocean:

Și precizare, și eu răspuns n-am primit.

Eu întreb foarte clar, nu trebuie de explicat cum e situația în raioane. Eu întreb încă o dată: de ce este diferență între compensații în municipiul Chișinău și municipiul Bălți, 720 și 540?

Ce este pus la bază și de ce s-a făcut așa? Vă spun că tarifele cam la transport este egale și în Chișinău, și în Bălți, compensațiile diferite. Nu depinde de bugetul municipiului.

Domnul Iurie Crăciuneac:

Domnule deputat,

Compensația este unică pe teritoriul întregii țări, iar municipiul Bălți și municipiul Chișinău din bugetul autorității publice locale achită diferența aceasta la ei și ea diferă. Municipiul Chișinău are o parte mai mare la îndemnizația... la compensația stabilită de bugetul de stat, iar municipiul Bălți – una mai mică. De aceea și este diferența aceasta între cele două municipii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Ultima precizare, vă rog frumos.

Domnul Victor Sorocean:

Atunci lăsați la discreția autorității publice locale. Să decidă ei care va fi compensarea.

Domnul Iurie Crăciuneac:

În prezent compensația respectivă se stabilește prin Regulamentul autorităților publice locale de nivelul 2, dar reiese din indicatorul stabilit de bugetul de stat, Ministerul Finanțelor.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare, întrebări din partea domnului Casian.

Poftiți.

Domnul Ion Casian:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Potrivit proiectului care se discută astăzi deci se prevede compensația pentru servicii de transport în privința a două categorii de persoane cu dizabilități locomotorii. Deci pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate la... prevăzut de alineatul (2).

La alineatul (3) se prevede deci schimbul compensației prin dreptul de a importa o dată la 7 ani, cu scutirea dreptului de import, un mijloc de transport acordat cu titlu gratuit, deci dar numai în privința unei singure categorii.

Noi am discutat întrebarea aceasta cu dumneavoastră și la Comisia drepturile omului și relații interetnice și parcă ați căzut de acord că ar fi cazul ca să nu-i discriminăm pe aceste două categorii. Și așa sărmanii, cum se spune, suferă. Poate ar fi cazul ca să fie acordat acest drept de import al unui mijloc de transport și persoanelor cu dizabilități deci severe și accentuate și la a doua categorie.

Cum priviți la acest lucru?

Domnul Iurie Crăciuneac:

Noi susținem propunerea respectivă, am discutat și în comisii. Însă în prezent conținutul articolului respectiv prevede că anume doar persoanelor cu dizabilități severe li se oferă această posibilitate, iar pentru a modifica articolul respectiv se necesită o inițiativă legislativă separată.

Domnul Ion Casian:

Deci eu am...

Domnul Iurie Crăciuneac:

Deci proiectul hotărârii de Guvern care a fost aprobat în ședința de Guvern nu prevede acordarea acestor drepturi sau tuturor persoanelor cu dizabilități locomotorii, doar celor severe.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Casian,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Ion Casian:

Da. Mulțumesc.

Deci am înțeles. Am făcut deja o astfel de inițiativă, un astfel de amendament la comisia care a fost sesizată în fond.

Și am a doua întrebare. Deci se prevede dreptul de a importa un mijloc de transport dar fără capacitatea cilindrică a motorului. Poate fi și de 6000 centimetri cubi, poate fi de 1600. Nu este aici cazul ca să fie deci prevăzută o anumită limită a capacității motorului?

Domnul Iurie Crăciuneac:

Poate și este cazul să...

Domnul Ion Casian:

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Crăciuneac:

... se intervină la limitarea capacității cilindrice a motorului, însă aspectul respectiv nu ține de Legea nr.60.

În Regulamentul de implementare a modificărilor deja la Codul fiscal, Codul vamal și Legea privind taxele vamale, în Regulamentul de aplicare care se va

aproba prin hotărîre de Guvern este prevăzut mecanismul și iată acolo poate de văzut limitarea capacității cilindrice.

În Legea nr.60 noi doar includem cele specificate deja, pentru că dacă vom include în Legea nr.60 rezultă că contravine deja legii în vigoare și o să trebuiască de schimbat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Casian,

Mai aveți o ultimă precizare.

Vă rog frumos. Să încheiem...

Domnul Ion Casian:

Mulțumesc.

Domnule viceministru,

Mulțumesc că susțineți amendamentul pe care l-am făcut. Cred că asta va fi în favoarea persoanelor care suferă de astfel de dizabilități.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc foarte mult.

Vă mulțumim frumos, domnule viceministru.

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră

În continuare, o rugăm pe doamna Domentî, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect. Proiectul nr.439 din 4 noiembrie 2015.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.788 din 28 octombrie 2015 și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea articolului 49 și articolului 60 din Legea nr.60 din 30 martie 2012 și se referă la compensațiile pentru călătoriile în transport și pentru serviciile de transport destinate persoanelor cu dizabilitate severă și accentuată, copiilor cu dizabilități, precum și persoanelor care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilități.

Legea prevede stabilirea unei prestații unice pentru serviciile de transport, dar și opțiunea de a alege le cerere dreptul de a importa un mijloc de transport acordat cu titlu gratuit, adică cu scutirea drepturilor de import conform prevederilor Codului vamal, Codului fiscal și ale Legii cu privire la tariful vamal.

Reieșind din faptul că proiectul de lege propus spre examinare și proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.258 din 30 iunie

2014 aprobat în primă lectură în ședința în plen a Parlamentului la 17 iulie 2014 au prevederi comune, comisia propune comasarea acestora în procesul de examinare în Parlament, prezentul proiect de lege fiind luat ca bază.

În avizele sale Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia economie, buget și finanțe, Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia drepturile omului și relații interetnice susțin proiectul de lege vizat și-l propun spre examinare și adoptare plenului Parlamentului.

Concomitent, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia economie, buget și finanțe, Comisia juridică, numiri și imunități au înaintat unele propuneri pe marginea proiectului de lege care vor fi examinate de către comisia sesizată în fond pentru lectura a doua.

Propunerea Comisiei juridice, numiri și imunități ține de stabilirea concretă a perioadei pentru care nu va fi acordată compensația pentru serviciile de transport în cazul în care persoana cu dizabilități locomotorii severe alege să importe un mijloc de transport o dată la 7 ani.

Comisia economie, buget și finanțe consideră necesară evaluarea impactului social și fiscal a propunerii de stabilire a dreptului de import al unui mijloc de transport acordat cu titlu de donație în schimbul compensației pentru serviciile de transport.

Și, totodată, propune ca proiectul de lege să includă și prevederi referitoare la limitarea de locuri pînă la două persoane și a capacității cilindrice a motorului la doi litri pentru o mașină importată.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a propus ca acordarea compensației pentru serviciile de transport să fie făcută indiferent de faptul dacă persoana cu dizabilități locomotorii importă sau nu un mijloc de transport în condițiile stabilite de lege, adică să păstreze dreptul de import al unui automobil paralel cu beneficierea de compensație pentru serviciul de transport.

Comisia sesizată în fond a mai propus la fel ca compensația pentru serviciile de transport să fie achitată, cel puțin, o dată la trimestru și nu o dată la semestru, așa cum a fost propus de către autori, și este prevăzut în nota informativă. Dar acest lucru nu este prevăzut în acest act normativ, aceste lucruri vor fi prevăzute într-o hotărîre de Guvern.

Totodată, urmare a dezbaterilor purtate pe marginea proiectului de lege menționat, comisia de profil, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință, propune examinarea și adoptarea lui în ședința de plen a Parlamentului în lectura întâi, cu comasarea ulterioară a acestui... a proiectului nr.258 din 30 iunie 2014.

Toate amendamentele care au venit din partea comisiilor, deputaților le vom examina în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mi se pare că nu mai sînt... ba, numai o clipă.

Domnule Sorocean,

Vă rog frumos, pe marginea raportului dacă aveți întrebări.

Domnul Victor Sorocean:

Da. Vă mulțumesc.

O întrebare. Dacă este amendament să fie propusă introducerea trimestrială, de ce nu schimbăm pentru lectura a doua și implicăm... punem în lege?

Doamna Oxana Domentii:

Domnule Sorocean,

Noi o să discutăm pentru lectura a doua. Noi în cadrul comisiei am propus ca această formulare să fie prin lege, dar urmează oricum să examinăm în lectura a doua și o să prevedem. Dacă va fi rațional, o să introducem prin lege.

Astăzi, după cum spunea și domnul ministru, unele prestații... o prestație este alocată lunar de către anumite autorități publice locale, alte autorități publice locale oferă aceste compensații o dată la semestru. Ministrul de resort a propus ca această periodicitate să fie o dată la semestru.

Totuși, noi, la fel am considerat ca și dumneavoastră că sumele sînt destul de importante pentru cetățeni, se ridică chiar la 130, 160 de lei pe lună. De aceea, credem că cel rar, da, la trimestru ar fi bine, dar cred că e posibil și lunar. Adică să lăsăm acest loc, inclusiv se poate da și prin lege. E posibil și lunar dacă autoritățile publice locale vor avea posibil... (*Rumoare în sală.*) Noi o să prevedem acest lucru în lectura a doua. Și vă mulțumim că ne susțineți.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim frumos, doamnă Domentii.

Voi supune votului plenului pentru aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege nr.439 din 4 noiembrie 2015 pentru modificarea Legii nr.60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbatere proiectul nr.10 de pe ordinea de zi, nr.402 cu numărul de înregistrare din 22 octombrie 2015 pentru modificarea Legii nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Îl invităm la tribuna principală pe domnul Crăciuneac să ne prezinte și acest proiect de lege.

Domnul Iurie Crăciuneac:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Prezentul proiect de lege propune extinderea termenului de emitere a deciziei de acordare a dreptului la pensie de la 15 zile la 30 de zile în scopul

executării cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi expuse în Hotărîrea sa din... nr.26 din 26 mai 2014.

De asemenea, proiectul de lege prevede modificarea modalității de calcul al pensiei pentru persoanele care nu pot prezenta certificat cu privire la venitul asigurat pentru întreaga perioadă de activitate realizat pînă în ianuarie 1999, deoarece documentele nu s-au păstrat la întreprinderi, instituții din anumite motive precum incendii, inundații, conflict armat, precum și în caz de pierdere sau distrugere din fondul arhivistic.

Cuantumul pensiei acestor persoane va fi calculat în baza salariului mediu lunar pe țară determinat pentru fiecare categorie de beneficiari, economia națională sau agricultură la data depunerii cererii de pensionare.

Totodată, proiectul de lege prevede ajustarea condițiilor de calculare a pensiilor pentru personalul misiunilor diplomatice pentru perioada de pînă la 1 ianuarie 2004, în baza salariului mediu lunar calculat în moneda națională determinată în modul stabilit de Guvern.

Reieșind din cele expuse, rog susținerea proiectului de lege menționat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim mult.

Domnul Iurie Crăciuneac:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, o rugăm pe doamna Domenti să ne prezinte raportul și pentru acest proiect.

Doamna Oxana Domenti:

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale, prezentat de către Guvern, cu nr.402 din 22 octombrie 2015 pentru lectura întâi.

Din conținutul proiectului, cît și al notei informative se constată că modificările respective se referă la 3 probleme distincte. Astfel, modificarea de la punctul 1 articolul 31 alineatul (3) din Legea nr.156 vine să extindă termenul în care se emite decizia organului teritorial de asigurări sociale de acordare a dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare.

Prin extinderea acestui termen nu va fi afectat însă dreptul persoanei de a beneficia de plata pensiei din data la care a obținut dreptul respectiv. Aceasta însă va permite examinarea în termen a cererii și a actelor necesare, precum și completarea lor după caz de către solicitant cu documentele lipsă.

Totodată, această modificare este și o ajustare la articolul 5 alineatul (1) în redacție nouă a Legii nr.489 privind sistemul public de asigurări sociale prin care

data de prezentare a declarației privind evidența nominală a asiguraților, a declarației de asigurare și a declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii este stabilită lunar pînă la data de 25 a lunii următoare celei de gestiune.

Prin modificarea propusă la punctul doi în partea ce se referă la articolul 52 alineatul (5) al Legii nr.156, autorii au propus o redacție nouă alineatului (5) ce reglementează calcularea cuantumului pensiei în cazul în care nu este posibilă prezentarea certificatului cu privire la salariu, deoarece documentele nu s-au păstrat din cauza calamităților naturale și altor situații excepționale: incendiu, inundații, conflict armat.

Prin modificarea propusă la situații excepționale se propune atribuirea și cazurilor de pierdere sau distrugere a documentelor din fondul arhivistic. Deci această cauză nu era anterior.

Totodată, în schimbul salariului lunar al lucrătorului de aceeași profesie și calificare în ramura respectivă la data stabilirii pensiei, conform datelor Ministerului Economiei comerțului, se propune includerea unei noi abordări, adică al salariului mediu lunar pe țară determinat pentru fiecare categorie de beneficiar, fie că face parte... în funcție de ramura din care face parte: economie națională, agricultură, sistem bugetar la data depunerii cererii de pensionare.

Membrii comisiei, în scopul evitării unor eventuale abuzuri și în scopul asigurării unei abordări mai echitabile, propun o nouă redacție articolului 52 alineatul (5) care sună după cum urmează.

„În cazul în care nu este posibilă prezentarea certificatului cu privire la salariu, deoarece documentele nu s-au păstrat din cauza calamităților naturale sau altor situații excepționale, cuantumul pensiei poate fi calculat în baza unui regulament aprobat de către Guvern”.

A treia modificare se referă la necesitatea legiferării modalității de calcul al venitului asigurat al personalului misiunilor diplomatice pînă la 1 ianuarie 2004, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1026 din 29 decembrie 2014, care prevede stabilirea unor salarii lunare personalului în lei în aceste scopuri pornind de la complexitatea funcțiilor respective.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință, 9 voturi „pentru”, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.402 din 22 octombrie 2015 în ședința de plen a Parlamentului în lectura întâi, luînd în considerare propunerea membrilor comisiei la punctul 2 din proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Întrebări se pare că nu sînt nici în adresa comisiei.

Vă mulțumim, doamnă Domentii.

În continuare, voi supune plenului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.402 din 22 octombrie 2015 pentru modificarea Legii nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Nr.10 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

În unanimitatea celor prezenți în sală proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură.

Vă mulțumesc foarte mult.

Se propune pentru examinare și dezbatere proiectul nr.13 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.488 din 3 decembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolelor 2 și 6 din Legea cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare. Prezintă domnul Golovatiuc din partea autorilor.

Aș vrea să anunț plenul că după acest proiect de lege vom trece la votul în a doua lectură a proiectelor de lege care nu au fost votate. Deci mă adresez președinților de fracțiuni și fracțiunilor parlamentare să-și mobilizeze echipele.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Уважаемые коллеги,

Предлагаемый проект достаточно простой и логичный, он не требует никаких дополнительных финансовых средств, организационных, экономических усилий. Летом Национальная комиссия по финансовому рынку несколько раз пыталась представить свой доклад о деятельности в 2014 году. Депутаты – члены комиссии задавали вопрос: хорошо, есть такие объемы, результаты деятельности. И логичный вопрос: а сколько было потрачено денег, средств? И не всегда представители нацкомиссии могли детально ответить на эти вопросы.

Поэтому, первое изменение связано с тем, что во вторую статью Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку вносится положение, что доклад о деятельности Национальной комиссии за прошлый год представляется вместе с докладом об исполнении бюджета в соответствующем году. Это первое изменение.

Второе изменение. Недавно нацкомиссия представила проект бюджета Национальной комиссии по финансовому рынку на следующий год. Опять же у депутатов возник вопрос: а как сейчас, какова ситуация с исполнением бюджета текущего года? И опять не было достаточно внятных и детальных ответов. Поэтому вторая наша инициатива, здесь же, второй пункт, что вместе с проектом бюджета Национальной комиссии по финансовому рынку на следующий год представляется ожидаемое исполнение бюджета текущего года. Вот и все, то есть не требуется никаких дополнительных финансовых ресурсов. Более того, внутренними нормативными документами комиссии предусмотрено, что все эти вещи делаются в том режиме, в каком мы сейчас хотим занести это в закон, чтобы они подходили, ну во всяком случае, к Парламенту во всеоружие.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare ....

Stați, stați puțin.

Domnule Golovatiuc,
Stați, sînt întrebări.
Domnule Ghilețchi,
Vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.
Domnule Golovatiuc,

Pe de o parte, sigur inițiativa aceasta este întemeiată, are o justificare bună, dar pe de altă parte, uitați-vă una din problemele care apare în legătură cu această inițiativă e o problemă de sistem, cum aprobăm noi bugetele acestor agenții care sînt subordonate Parlamentului? Pentru că ele nu au dreptul la inițiativă legislativă.

Dumneavoastră le cereți lor să vină cu un raport, lucru care face sens, dar pe de altă parte, iarăși vreau să vă întreb: dumneavoastră din punct de vedere sistemic v-ați gîndit cum rezolvăm această problemă? De foarte multe ori președintele Comisiei economie, buget și finanțe venea cu această inițiativă, alte ori un grup de deputați, dar cum poate fi rezolvată această problemă?

Înainte de a le cere ca să vă prezinte o dare de seamă cum au fost cheltuiți banii, cum acest concomitent cu prezentarea bugetului? Pentru că, de fapt, din nou dumneavoastră introduceți în lege o normă care de comisie nu poate fi realizată.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

De ce?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Păi, pentru că comisia nu are dreptul la inițiativă legislativă. Cum va veni comisia concomitent cu acest buget, dacă ea trebuie să-l facă din nou printr-un grup de deputați sau cum vine comisia în Parlament? Și sînt și alte, repet, agenții care astăzi sînt subordonate Parlamentului și au bugete separate.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Нормой Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку предусмотрено, что до первого июня она приходит с докладом о деятельности за прошлый год вместе с докладом об исполнении бюджета. Какая инициатива здесь нужна? Это норма закона и она должна исполняться.

Вторая норма закона. К первому ноября должен быть представлен комиссии, то есть Парламенту, проект Закона на следующий год. Все. Не надо никакой инициативы. Это исполнение закона. Вот и все. Я согласен с вами, когда мы на прошлых заседаниях рассматривали CNPF, у меня был вопрос: уважаемые, вы сами констатируете, что неудовлетворительная ситуация на финансовом рынке. А как вы влияли на это? Действительно, у них нет права законодательной инициативы – либо через Правительство, либо через депутатов, либо через нацкомиссию. В принципе так и делается.

Я согласен с вами, что можно как-то поставить на системную основу, но во всяком случае это не касается того, о чем мы сейчас говорим. Здесь

речь идет об исполнении нормы закона. Представляется доклад вместе с исполнением бюджета. Представляется проект бюджета вместе с ожидаемым исполнением бюджета текущего года.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi.

Vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Golovatiuc,

Uitați-vă, punctul 2 al acestui proiect de lege: „Concomitent cu prezentarea proiectului bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare, se prezintă informația”. Dumneavoastră vorbiți de la persoana a treia. Eu vreau să vă întreb: cine trebuie să execute legea la care dumneavoastră faceți referință? Pentru că dumneavoastră cereți ca cineva să execute legea, dar cine trebuie s-o execute în cazul dat? Comisia Națională a Pieței Financiare?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Dar ei nu au dreptul să vină în Parlament cu inițiativă legislativă să-și prezinte proiectul de buget. Sau deputatul care va prezenta acest proiect de buget de la tribuna Parlamentului? Asta-i întrebarea mea.

Dumneavoastră cereți ca cineva să execute legea fără ca să precizați cine va face acest lucru. De aceea v-am atras atenția asupra unei probleme de sistem, care trebuia s-o abordați în mod sistemic, nu doar să dați indicații unei persoane a treia fără să numiți cine e acea persoană a treia care ar trebui să vă execute prevederea care dumneavoastră o propuneți ca noi s-o votăm astăzi în Parlament.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Национальная Комиссия по Финансовому Рынку сама приходит в Парламент с бюджетом на следующий год и одновременно она приносит с собой и ожидаемое исполнение бюджета. Так?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Ghilețchi,

Ultima precizare, vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu nu știu, iarăși repet, în această perioadă eu nu am văzut niciodată Comisia Națională a Pieței Financiare să vină de la tribuna Parlamentului cu o inițiativă legislativă. Pentru că ei nu au acest drept de inițiativă legislativă. Dacă deputatul care face acest lucru îl face în comunicare cu ei, este o altă chestiune.

Dar, din nou, dumneavoastră dați indicații și nu știu cui dați aceste indicații și cine urmează să execute aceste indicații?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Хорошо. Внесем изменения.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Diacov, vă rog frumos. Poftiți.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Stimați colegi,

Domnule Președinte,

Eu cred că ceea ce spune domnul Ghilețchi este absolut corect. Noi niciodată nu ne-am concentrat să ne gândim cum aceste instituții ... că nu este vorba numai de CNPF, este vorba și de Curtea de Conturi și alte structuri subordonate Parlamentului, că pînă la urmă se primește așa că inițiativa sau proiectul pregătit de la CNPF pune semnătura un deputat-doi. Deputații n-au idee, ei nu intră în profunzime, în esența acestei hîrtii, dar formal semnează.

De aceea, eu cred că este o idee în perspectivă, care noi trebuie s-o gândim. Eu nu știu dacă noi putem să scriem că aceste instituții de sine stătător prezintă proiectele în Parlament, dar această dezlegare trebuie să existe. Trebuie să vedem cum în alte țări se rezolvă această chestiune. Dar domnul Ghilețchi are dreptate.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Да, я согласен, потому что вот я сейчас посмотрел норма закона, которая сегодня действует: „Bugetul Comisiei Naționale se aprobă prin hotărîre” и точка. И не написано кто вносит, кто представляет. Эта норма сегодняшняя. Поэтому, давайте мы подумаем и внесем порядок в этот вопрос.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnule Ghimpu,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Mihai Ghimpu:

Doar am vrut să vă rog, eu vorbesc limba rusă, dar nu toate cuvintele le cunosc, dacă se poate și în română să mai răspundeți la întrebări. Știu că vorbiți limba română la perfecție.

Mulțumesc.

Și am vrut să spun că tot ce-a spus domnul Diacov eu susțin, e foarte corect.

La mulți ani, domnul Diacov. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

O armonie totală în plenul Parlamentului.

Vă mulțumim frumos, domnul Golovatiuc.

Nu mai sînt întrebări.

În continuare, îl invităm la tribuna principală pe domnul Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind Comisia Națională a Pieței Financiare, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și raportează următoarele.

Conform notei informative, proiectul de lege are drept scop de a îmbunătăți calitatea și eficiența raportării activității anuale a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Conform alineatului (2) articolul 2 din Legea nr.192 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, Comisia prezintă anual Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului raportul asupra activității sale și asupra funcționării pieței financiare nebankare, cu publicarea lui ulterioară.

Astfel, autorii propun de modificat și completat alineatul (2) din articolul 2 și alineatul (2) din articolul 6 din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare cu prevederi care stabilesc că Comisia Națională prezintă pînă la data de 1 iunie a anului următor celui gestionar Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului raportul anual asupra activității sale și asupra funcționării pieței financiare nebankare în anul precedent, inclusiv raportul privind executarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Concomitent cu prezentarea proiectului bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare, se prezintă informația cu privire la executarea scontată a bugetului pentru anul curent pînă la 1 noiembrie în anul respectiv.

În cadrul examinării, comisia a constatat că prevederea propusă la alineatul (2) din articolul 2 al Legii privind Comisia Națională a Pieței Financiare urmează a fi completată cu cuvintele „cu publicarea lui ulterioară”. Urmează de menționat că propunerea respectivă este reflectată în proiectul de lege redactat, care este parte integrantă a raportului comisiei.

Luînd în considerare cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune examinarea și adoptarea proiectului de lege redactat în prima și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnul Creangă.

Să înțelegem că... da, stați puțin să încheiem cu întrebările.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule președinte Creangă,

În urma deja a acestor dezbateri și ați văzut și atitudinea altor colegi din Parlament, în primul rând, nu cred că ar fi oportun s-o adoptăm în două lecturi astăzi, pentru că deja se cere o altă abordare.

În al doilea rând, aș fi vrut să vă întreb pe dumneavoastră, pentru că a existat această practică nescrisă, președinții Comisiei economie, buget și finanțe, ei semnav proiectul de buget al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cât și altor subdiviziuni subordonate Parlamentului.

Dumneavoastră cum credeți, care ar trebui să fie dezlegarea, iată cuvântul-cheie, folosit de domnul Diacov, care ar trebui să fie dezlegarea acestei situații?

Pentru că nu este o situație normală. Ori ar trebui aceste subdiviziuni să prezinte comisiei pe care o conduceți și atunci comisia vine în Parlament sau cum credeți că ar trebui din nou să dezlegăm acest nod, pe care-l avem în față?

Vă mulțumesc.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Ghilețchi.

În primul rând, vreau să aduc la cunoștință onoratului plen că toate proiectele de bugete ale instituțiilor subordonate Parlamentului sînt elaborate de către instituțiile în cauză în colaborare cu comisia de specialitate. Și raportul propriu-zis asupra proiectului de buget se face în cadrul comisiei, dezbătîndu-se articol pe articol pe fiecare poziție în parte ce ține atît de venituri, cât și de cheltuieli.

Subiectul respectiv a fost dezbătut în cadrul comisiei că este incertitudinea cine semnează, cine are dreptul la inițiativă legislativă, pentru că din punctul meu de vedere, proiectul de buget, așa am interpretat norma legală, urma să fie parte componentă a raportului comisiei, fără a fi semnat ca inițiativă legislativă.

Avînd în vedere cutuma existentă pînă la momentul actual în cadrul Parlamentului eu, ca și președinte de comisie, am fost, practic, impus de situație să semnez aceste inițiative legislative, deși dreptul de autor asupra acestor proiecte de buget vin din partea autorităților. Respectiv, pentru a depăși situația în cauză, poate fi modificat Regulamentul Parlamentului, ca să arătăm expres că bugetele instituțiilor subordonate Parlamentului sînt... se aprobă în baza raportului comisiei și se prezintă de către autoritate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Nu mai sînt întrebări.

Se propune plenului aprobarea în primă lectură, și anume proiectul de Lege nr.488 din 3 decembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea articolelor 2 și 6 din Legea nr.192 privind Comisia Națională a Pieței Financiare.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Mulțumesc foarte mult.

O precizare către comisie și autori, lectura a doua?
Lectura a doua. Frațiunile parlamentare, vă rog frumos, opinii.
Doamna Greceanîi,
Poftiți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Este inițiativa noastră, evident că trebuie susținută. Cu atât mai mult că este una tehnică, pentru a aduce niște clarități. Eu nu știu de ce aici trebuie să apară, în genere, întrebări? Întrebări nu există în genere.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Frațiunea Partidului Democrat, la fel, susține.

Frațiunea Partidului Comuniștilor, vă rog frumos.

Domnule Reidman,

Susțineți?

Domnule Diacov,

Ce spuneți dumneavoastră?

Susține domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Да, конечно.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu,

Dar dumneavoastră?

Domnul Ghilețchi, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine, eu nu am mandatul să vorbesc din partea frațiunii, dar sper că voi fi susținut de frațiune.

Eu cred că, totuși, este o problemă de sistem. Ceea ce a menționat domnul Creangă referitor la cutumă, pînă la urmă e și un conflict de interese, adică o comisie care examinează raportul, ea trebuie să vină și cu proiectul de buget. Eu cred că s-ar merita ca legea s-o amînăm, nu este doar o chestiune tehnică. Și apoi în lectura a doua să vedem cum oferim această dezlegare. Este punctul de vedere pe care îl susțin.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Noi nu vrem ca PLDM-ul să se ducă de-a dura la vale, așa că susținem propunerea domnului Ghilețchi.

Sînt mai aproape ei de noi, decît...

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Ei de ei.

Domnule Creangă,

Vă rog frumos, în calitate de președinte de comisie, cu o motivație suplimentară.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimați colegi deputați,

Într-adevăr, există această problemă de sistem și am menționat de la tribuna centrală că ea poate fi depășită, doar modificînd Regulamentul Parlamentului unde stabilim pentru toate instituțiile care sînt subordonate Parlamentului și nu în legea respectivă. De aceea eu consider, în calitate de președinte al comisiei, poziția comisiei că trebuie susținută pentru două lecturi.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Diacov.

Poftim.

Domnul Dumitru Diacov:

O adresare prietenului meu domnul Ghilețchi: proiectul dat cu ceea ce trebuie să facem noi și ceea ce susțin eu este obiect al altei inițiative legislative. Noi trebuie să adoptăm acesta în lectura a doua, venim cu o inițiativă legislativă la Regulamentul Parlamentului și am votat, și am rezolvat problema tuturor instituțiilor subordonate Parlamentului. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Deci sînteți de acord în final, domnule Ghilețchi? După zîmbet văd și domnul Deliu cred că vrea să confirme schimbarea poziției.

Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Nu cred că vreau să confirm schimbarea poziției, vreau doar să răspund domnului Ghimpu că Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova nu are nevoie de susținere că ea este verticală, și nu rotundă, și nu se dă de-a dura. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu,

O ultimă replică la figurile geometrice. O ultimă replică și după aceea vot.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu nu vreau să-i dau replică, doar să spun că timpul o să ne arăte. Da.

Domnul Andrian Candu:

Cine are dreptate în geometrie.

Domnul Mihai Ghimpu:

Da. Îs rotunzi ori îs pătrați ei, o să vedem.

Domnul Andrian Candu:

Dar?

Domnul Ghimpu,

Dar?

Domnul Mihai Ghimpu:

Conform Regulamentului, dacă o fracțiune este împotriva, nu se supune votului în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Sînt două fracțiuni împotriva și de aceea nu voi merge pentru lectura a doua. Evident în funcție de... în baza Regulamentului, lăsăm acest subiect pentru comisie să examineze în continuare și să vină la următoarea sesiune.

Vă mulțumesc foarte mult.

Așa cum am promis, revenim la vot în a doua lectură. Numărătorii să fie prezenți în sală și să asigure o numărătoare bună și corectă.

Vă rog frumos deputații să treceți la locurile pe care le aveți în mod regulamentar ca numărătorii să poată să asigure numărarea.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului pentru adoptare în lectura a doua a proiectului de Lege nr.274 din 8 iulie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc.

Numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3 voturi.

Sectorul nr.2 – 33.

– 24.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Cu 60 de voturi, proiectul de Lege nr.274 din 8 iulie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.242 din 5 iunie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr.1 pe ordinea de zi în supliment.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 27.

Sectorul nr.2 – 33.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de Lege nr.242 din 5 iunie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc.

Se supune votului proiectul nr.3 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.420 din 30 octombrie 2015 pentru implementarea prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine și modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați. Lectura a doua.

Vă mulțumesc foarte mult.

Rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 3.

Sectorul nr.2 – 28.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 54 de voturi, proiectul de Lege nr.420 din 30 octombrie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Și în continuare, se supune votului proiectul nr.323 din 15 septembrie 2015, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.4 din supliment.

Vă rog frumos, la fel, pentru lectura a doua. Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Numărătorii,
Rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 27.
Sectorul nr.2 – 33.
– 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 83 de voturi, proiectul de Lege nr.323 din 15 septembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim frumos.

Vă mulțumim.

Aici votul în lectura a doua s-a încheiat. Continuăm dezbaterile în lectura întâi.

Vă mulțumim frumos.

Se propune pentru examinare și dezbateri proiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul Legii poștei nr.387 din 15 octombrie 2015.

Prezintă proiectul domnul Ciolac, viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor.

Vă invităm la tribuna principală.

Domnul Vitalie Ciolac – viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor în exercițiu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați domnii deputați,

Guvernul supune spre atenția dumneavoastră proiectul Legii poștei care a fost elaborat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în scopul asigurării tuturor cetățenilor cu servicii poștale la standardele de calitate și la tarifele accesibile.

În proiect este definit serviciul poștal universal cel mai accesibil mod de comunicare, în conformitate cu prevederile Convenției Poștale Universale ratificate de Republica Moldova.

De asemenea, este promovat procesul de liberalizare treptat a serviciilor poștale în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova la intrarea la OMC, Organizația Mondială a Comerțului. Sub rezerva statului va fi doar serviciul de scrisori cu limitele de greutate până la 350 de grame.

Proiectul vine să armonizeze legislația națională în domeniu cu legislația Comunității Europene, cu Directiva europeană 97/67/Consiliul European. Aprobarea proiectului Legii poștei este inclus în Planul de acțiuni privind realizarea Acordului de Asociere „Republica Moldova – Uniunea Europeană”.

În calitate de organ independent de reglementare a sectorului poștal, în proiect este prevăzut desemnarea ANRCETI. Proiectul de lege prevede furnizarea serviciilor poștale în condițiile regimului de autorizare generală.

Proiectul de lege a fost avizat pozitiv de către autoritățile și instituțiile interesate, iar în cadrul consultărilor publice a fost susținut de către furnizorii de servicii poștale.

Mulțumesc pentru atenție și rog adoptarea proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Domnul Vlas,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Ștefan Vlas:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule viceministru,

Am două întrebări. Prima este la capitolul servicii care le prestează oficiile poștale din satele și comunele noastre. Nu am găsit în proiectul de lege nicăieri stipulat că „Poșta Moldovei” mai prestează și servicii de comercializare a mărfurilor cu amănuntul, ceea ce...

Nu se aude?

Domnul Vitalie Ciolac:

Nu, nu, încă o dată.

Domnul Ștefan Vlas:

Zic, referitor la capitolul servicii care le prestează „Poșta Moldovei” în satele și comunele noastre, n-am întîlnit nicăieri în proiectul de lege că „Poșta Moldovei” mai prestează și alte servicii de comercializare a mărfurilor cu amănuntul în oficiile poștale din sate începînd de la detergenți, încălțăminte și tot felul de mărfuri, nu am văzut nicăieri. Și dacă este așa, înseamnă că trebuie de stipulat și că Poșta la fel să fie supusă taxelor, cum sînt supuși alți agenți economici din teritoriu care prestează astfel de servicii de comercializare a altor mărfuri.

Și întrebarea a doua este la articolul 27 unde se stipulează asigurarea cu spații pentru furnizarea serviciilor poștale, administrațiile publice locale vor acorda furnizorului de serviciu poștal universal spații necesare desfășurării activității de furnizare a serviciilor poștale universale prin transmiterea gratuită a acestora în proprietate sau în comodat. Deci acest punct contravine Legii nr.436 privind administrația publică locală și autonomiei locale și în cazul în care noi obligăm administrațiile publice locale să transmită aceste spații gratuit, înseamnă că trebuie să le oferim compensații din bugetul de stat ori din altă parte ca să fie compensate aceste cheltuieli, fiindcă atunci cînd vin controalele în administrațiile publice de nivelul întîi, mă refer la Curtea de Conturi și la Departamentul control și revizie, de fiecare dată sînt tactați primarii și administrațiile publice, fiindcă oferă spații cu titlu gratuit, ceea ce contravine legii și concurenței pe piață deci.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, continuați.

Vă rog frumos, domnul Vlas.

Domnul Ștefan Vlas:

De aceea, rog ca acest punct în continuare să fie unde e scris prin transmiterea în continuare să fie nu gratuită, dar în arendă, conform prevederilor Codului fiscal.

Domnul Vitalie Ciolac:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

În primul rînd, precizarea la subiectul numărul întîi, întrebarea numărul întîi. Deci proiectul de lege vine să ajusteze cadrul legal în domeniul poștal cu rigorile directivei europene.

Doi. Totodată proiectul stabilește expres drepturile și obligațiunile cît ale furnizorilor poștali, atît și ale utilizatorilor la serviciile poștale. Deci distribuirea, deci serviciile de bază care sînt pentru Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” și alți operatori poștali privați este expedierea și distribuirea corespondenței. Unu.

Doi. Expedierea și distribuirea mandatelor poștale și pentru operatorul desemnat în calitate de operator poștal național este distribuirea pensiilor și subvențiilor, și indemnizațiilor.

La întrebarea numărul doi la care v-ați referit că autoritățile publice locale de nivelul întîi trebuie să asigure spațiile locative. Aceasta este prevăzut în directiva europeană. Aceasta este prevăzut în cadrul legal existent în legislația națională a Republicii Moldova și în legea actuală care este la momentul de față. Este expres prevăzut și în Directiva europeană și în Convenția poștală universală care este... care noi o ducem în concordanță cu rigorile directivei este că autoritățile publice locale trebuie să asigure deci operatorul, furnizorul de serviciu poștal universal cu spațiile locative în mod gratuit.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Vlas,

Poftim, dacă mai aveți o precizare, poftiți. Sigur.

Domnul Ștefan Vlas:

Precizare.

Care lege din Republica Moldova stipulează că trebuie să fie gratuit, că atunci cînd vine Curtea de Conturi cu control sau Departamentul control și revizie de fiecare dată acțează primăriile că nu este nici o lege în care este stipulat expres că serviciile trebuie să fie acordate gratuit.

Și mai mult ca atît, oficiile poștale doar nu acordă administrațiilor publice locale aceleași servicii gratuit, orice scrisoare recomandată administrația publică o plătește. Adică de ce ar trebui să fie doar unilateral?

Domnul Vitalie Ciolac:

Domnule deputat,

Deci este un model clasic care este utilizat în practica internațională și în alte țări care sînt membre UPU. Deci autoritățile administrației publice locale vor acorda furnizorului de serviciu poștal universal spațiile necesare desfășurării activității pentru a dezvolta serviciile financiare, diversifica gama de servicii poștale universale, diversifica gama de servicii financiare pentru a presta ca toate categoriile de... societății... social vulnerabile.

Deoarece întreprinderea de stat deține o infrastructură foarte vastă în toate localitățile țării, noi trebuie să dezvoltăm acest segment de servicii.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare – doamna Spatari.

Poftiți.

Doamna Mihaela Spatari:

Mulțumesc.

Domnule viceministru Ciolac,

Evident că acest proiect este unul necesar, dar și mai necesară este liberalizarea pieței serviciilor poștale. Cum exact se va întîmpla acest lucru după implementarea proiectului?

Domnul Vitalie Ciolac:

Eu vă mulțumesc, doamnă deputat.

În primul rînd, deci proiectul prevede liberalizarea treptată a serviciilor poștale în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul OMC, Organizația Mondială de Comerț, care Moldova a luat angajamentul în 2001.

Deci liberalizarea treptată este... prevede că noi implementăm și aducem, și armonizăm legislația cu Uniunea Europeană, Directiva 97/67 din... 97/67 a Consiliului Europei care prevede că sub rezerva statului vor fi numai 350 de grame–diapazonul, altele de la 350 de grame pînă la 2 mii de grame care sînt la actualmente, vor fi liberalizate... libere concurenței. Va fi o concurență sănătoasă și loială în acest gen de activitate.

După 7 ani noi vom implementa și vom modifica, și vom aduce în concordanță cu Directiva 2008 care prevede pînă la 100 de grame sub rezerva statului care statul este obligat să subvenționeze și să susțină serviciul poștal universal.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Doamna Spatari,

Poftiți, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Doamna Mihaela Spatari:

Da. Exact din acest motiv am pus întrebarea de mai devreme, pentru că am o îngrijorare și aceasta ține mai ales de acest drept rezervat al tot ce înseamnă corespondență și colete de pînă la 350 de grame, or, aceasta ar însemna practic tot ce înseamnă scrisori și colete care de multe ori au o valoare destul de mare, vorbim de un gramaj mic.

Or, urmează și a doua întrebare. În ce țări mai este acest drept rezervat de pînă la 350 de grame pentru serviciul poștal rezervat?

Mulțumesc.

Domnul Vitalie Ciolac:

Și eu vă mulțumesc.

Deci proiectul vine să elimine discriminarea tuturor participanților în sector, în domeniul poștal, ca toți operatorii care sînt prestatori de servicii poștale să aibă drepturile și obligațiunile identice cu anumite... cu toți operatorii. Aceasta este prevăzut în actele legislative și în actele... și în Directiva europeană.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Spatari,

Dacă aveți o precizare, poftiți. Sigur.

Doamna Mihaela Spatari:

Doar precizare. Întrebarea mea se referea, de fapt, la un alt lucru. Conform acestui proiect, orice corespondență de pînă la 350 de grame este rezervată exclusiv pentru „Poșta Moldovei”. Or, orice alt serviciu poștal care... un alt serviciu poștal va trebui să aibă un preț și este obligat să aibă un preț de minim 5 ori mai mare decît cel prestat de Poșta Moldovei pentru astfel de servicii. De fapt, la aceasta m-am referit mai devreme.

Domnul Vitalie Ciolac:

Doamnă deputat,

Mulțumesc.

Eu m-am referit despre că acest... rezervă sub 350 de grame se referă la serviciile de scrisori, colete și altă corespondență este liberă concurenței.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Sper că a fost clar.

În continuare, domnul Reidman.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин министр, среди 13, по-моему, терминов, которые вы предложили в этом новом проекте закона, отсутствует самое главное: что такое почта? Что это такое? Это вид связи, это вид услуг, обычно они разделяются и в статистике. Как будем действовать в дальнейшем, услуги связи отделяются от других, если это вид связи, то он должен подчиняться правилам, как говорится, связи.

Теперь поговорим о другом. Письма. Не усматриваете ли вы этой норме, что все остальные, кроме агентов, которые осуществляют услугу резервированную по письмам, имеют возможность, так сказать, коррупционных связей, коррупционных сделок?

Представим себе сегодня, а сегодня большинство писем, которые рассылаются, это всякого рода уведомления, а именно: фактуры на оплату коммунальных услуг, повестки в суд, уведомления из налоговой инспекции которые все отсылаются письмами. И если мне очень сильно хочется, я выбираю любого агента, у которого тариф в пять раз больше, чем государственный, и у нас с ним прекрасные отношения возникают, потому что себестоимость ясно что будет ниже, чем пять тарифов от назначенного оператора. Что вы скажете по этому поводу?

Domnul Vitalie Ciolac:

Спасибо, господин депутат. То, что касается первого вопроса.

Domnul Oleg Reidman:

În limba moldovenească, vă rog, explicați.

Domnul Vitalie Ciolac:

Я отвечаю на русском. Значит закон о почте предусматривает, во-первых, что государственное предприятие Почта Молдовы является государственным предприятием, где государство имеет 100 процентов акций 1148 постовых отделений и присутствует по всей территории Республики Молдова.

То есть, государственное предприятие Почта Молдовы обязано через этот закон предоставлять базовые услуги, в которые входят: корреспонденция, отправка и получение различных посылок, выдача пенсий, пособий, социально-значимых услуг, то что и регламентирует этот закон и Legea Bugetul Asigurărilor Sociale.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Vitalie Ciolac:

Это по первому вопросу.

То что касается второго вопроса. Я считаю целесообразным и правильным то, что этот закон, прежде всего, предусматривает элиминацию дискриминации всех операторов.

Мы должны дать возможность всем операторам, которые предоставляют почтовые услуги, дать равные возможности. Но в тоже время мы используем классическую модель, которая использована в интернациональной практике, когда Государство в бюджете не имеет финансовых средств для того, чтобы финансировать почтовую универсальную услугу. Тогда мы используем модель, чтобы прибегнуть к резервации. Путем этой модели Государство финансирует почту Молдовы, потому что мы через этот закон обязываем предоставлять всем категориям населения равные услуги.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Da. O precizare, vă rog frumos.

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Вы конечно обязываете использовать „Poșta Moldovei”, но вы даете право за пятикратный тариф осуществлять ту же самую функцию. И кто мне как суду, который вызывает на вас слушания, например, кто мне запретит? Если вы проиграете дело, вы это возместите, меня это не касается. Я отправляю через службу, которая стоит в пять раз дороже, и прекрасно с ней живу. Это precizare. Первое.

Второе. Вопрос, который я бы хотел задать. Когда вы говорите, об ответственности оператора почтовой связи, так скажем, или оператора, предоставляющего почтовые услуги и услуги почтовой связи, вы должны это определить в законе как-нибудь.

Значит, когда вы говорите об ответственности, мне очень хочется знать, какая ответственность и как она наступает в связи с исполнением вот этой вот универсальной почтовой услуги «резерватэ». Есть почтовый ящик, я иду, бросаю туда письмо, у меня нет никаких следов об этом. Да, письмо не доходит куда-то, из-за этого кто-то не приехал ко мне на похороны – я к примеру говорю – что будет? У кого какая ответственность наступает? И кто эту ответственность определяет?

Domnul Vitalie Ciolac:

Этот закон именно предусматривает, то что национальным оператором становится государственное предприятие «Почта Молдовой». Этот закон обязывает, что если другие операторы – там где нет дискриминации – отказываются предоставлять ту или иную услугу в том или ином населенном пункте, допустим село Фрумушика, где оператор считает свою затратную часть и ему не выгодно, тогда государственный оператор, национальный оператор, дает возможность этому оператору предоставить услугу в

пятикратном размере. Но то же самое, если он отказывается это делать и гражданин юридическое или физическое лицо – приходит к национальному оператору, мы через этот закон обязаны предоставить эту почтовую универсальную услугу.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Reidman,

Ultima precizare. Și cu exemple mai bune decât înmormântări.

Domnul Oleg Reidman:

(Rîde.) Ultima precizare. Когда вы говорите об ответственности за непредставление услуг я понимаю, что один не предоставил, хотя мог, и у него наступает ответственность. Я говорю об ответственности за некачественное исполнение услуги. Я бросил письмо в почтовый ящик, который висит вот здесь на углу, и оно не пришло по назначению. Как будем разбираться?

Domnul Vitalie Ciolac:

Domnule deputat,

Sînt în proiect stabilite expres obligațiunile și drepturile părților, unde sînt descrise toate normele generale și cerințele esențiale. În cazul în care obligația ce nu a fost îndeplinită... va fi aplicată această normă care se prevede în cerințele esențiale și în norma generală.

Domnul Oleg Reidman:

Все понятно. Каждое письмо, которое я буду бросать в почтовый ящик, я должен приносить в сопровождении двух свидетелей, что я его туда бросил. Понятно. *(Rîde.)*

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghimpu,

Vă rugăm frumos. Pofțiți. Întrebările.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Spuneți-mi, vă rog, toate serviciile care le oferă „Poșta Moldovei” cetățenilor sînt achitate de cetățeni?

Domnul Vitalie Ciolac:

Sigur da, domnule președinte.

Domnul Mihai Ghimpu:

Atunci răspundeți-mi, de ce dumneavoastră considerați că „Poșta Moldovei” poate să folosească gratis spațiul primăriilor, care este proprietatea statului, puterii

locale? Și încă acolo să mai deschideți să vindeți iepuri, pantaloni, galoși. De unde ați luat dumneavoastră așa drept? Că faceți trimitere că europenii... ce vorbiți dumneavoastră? Care europeni? Din Burkina Faso?

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule președinte.

Am așa, nu știu, o excepție, mă refer la cetățeanul X sau beneficiarii de plățile sociale care trebuie să vină la centrul raional, la centrul de poștă, deoarece nu chiar în toate localitățile țării este amplasată infrastructura necesară, are ... este nevoie în detrimentul sănătății să plătească anumiți bani să ajungă la centrul raional, de aceea autoritatea publică locală nu poate să ofere aceste spații pentru a dezvolta serviciile financiare întocmai și indemnizațiile, și plățile sociale. Asta este prevăzut în proiect.

Domnul Andrian Candu:

Deci odată cu votarea legii nu vom mai avea galoșii în „Poșta Moldovei”.
(*Rumoare în sală.*) A, da, da, aia, da, aveți dreptate. Da.

Poftiți, domnule Ghimpu, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu vorbesc despre faptul... ca să mă înțelegeți, iată noi, pînă la cîteva luni în urmă, închiriam de la Palatul Republicii sala pentru ședințele Parlamentului și plăteam bani serioși. Tot e proprietatea statului și aceea, și a noastră, și noi sîntem organul suprem legislativ al statului și noi plătim, de ce dumneavoastră considerați că nu trebuie să plătiți spațiul care îl luați la fiecare primărie? Iată asta nu pot să înțeleg.

Dumneavoastră sînteți persoane juridice diferite și „Poșta Moldovei” nu este una din acele instituții care n-are bani, Slava Domnului. Nu înțeleg, de ce procedați în felul acesta cunoscînd care-i situația la noi în sate? Ați închiriat un spațiu, plătiți. Și să interziceți vânzările acestea care acolo au loc. Acolo nu trebuie să fie vânzări. Și multe alte lucruri acolo. Strict după atribuții. Care-i atribuția „Poștei Moldovei”? Să primească colet, să transmită colet, să ia plicul, să transmită, să plătească pensiile ș.a.m.d. Dar nu mai departe să-i dea omului pensia și pe urmă să-l pună, ia cumpără niște galoși, niște bretele, niște „franzulele”, nu știu ce. Eu știu cum se folosește asta, îi pun pe oameni, de nevoie omul cumpără că se teme data viitoare n-o să-i dea pensia.

Să terminați cu mahalaua asta sovietică. Asta-i rugămintea mea. Și nici taxă, nimic nu plătiți. Faceți așa cum trebuie să fie într-un stat de drept și democratic, fiecare cu drepturile și cu atribuțiile sale.

Mersi mult.

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule președinte.

Mi se pare că eu m-am referit despre cooperarea sănătoasă și fructuoasă între autoritățile publice locale și Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”, care trebuie

să asigure implementarea serviciului universal. Totodată, domnule președinte, noi putem să venim pentru lectura a doua cu precizări și cu argumentele justificate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vedeți?

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, vă mulțumesc.

Domnule viceministru,

Salut și eu acest proiect de lege, dar, după cum vedeți, el necesită îmbunătățiri. Eu am două întrebări. Prima ține de articolul 7. Dumneavoastră menționați în articolul 7 următorul lucru: „Furnizarea serviciilor poștale este reglementată de regulile privind prestarea serviciilor poștale elaborate de organul central de specialitate”.

În primul rînd sau primul aspect al acestei întrebări, noi avem în față un proiect de lege, proiect de lege care se referă inclusiv la furnizarea serviciilor poștale, de aceea consider că ar fi fost mult mai corect să spuneți „furnizarea serviciilor poștale este reglementată de prezenta lege și de regulile care vor fi adoptate ulterior”.

Și al doilea element. Nu considerați că era necesar în „Noțiuni generale” să dați o definiție la aceste reguli? Ce implică aceste reguli. Pentru că faceți pe parcursul legii de mai multe ori referire la „stabilite de reguli”. Deci la „Noțiuni generale” era, după mine, necesar să definiți aceste reguli, ca să fie clar pentru cei care vor aplica legea. Aceasta este prima întrebare.

Și a doua întrebare ține de secretul corespondenței. Vorbind despre secretul corespondenței, dumneavoastră scrieți în felul următor: „Este interzisă divulgarea informațiilor privind serviciile prestate”. Este aceasta secretul corespondenței? Vorbim de conținutul corespondenței sau vorbim de serviciile prestate? Adică, dumneavoastră la ce vă referiți? Eu cred că noi trebuie să protejăm conținutul corespondenței, dar nu serviciile prestate.

Și apoi legat de deschiderea plicurilor sau deschiderea corespondenței. Eu nu știu care este practica acum, dar de câteva ori m-am confruntat cu o situație cînd primești plicurile, în special din afară, plicurile sînt deschise și pe plic apare așa o mențiune, că plicul a fost primit, uitați-vă, deteriorat ș.a.m.d. Chiar au fost scrisori de la APCE, printre altele. Mie mi se pare că este o formulă clasică de a mușamaliza sau de a ascunde deschiderea corespondenței.

Dacă este necesar din punct de vedere al securității, atunci trebuie de făcut în mod legal și corect, să fie verificată acea corespondență, dar dacă nu, atunci nu vă acoperiți cu asemenea fraze. Pentru că, repet, și acest articol trebuie modificat, ca noi să asigurăm, cu adevărat, secretul corespondenței, dar nu serviciile pe care le prestează Poșta. Dacă aveți răspuns la aceste întrebări, m-aș bucura să vă aud.

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule deputat.

La prima întrebare. Deci la articolul 7. Pe lângă actele de bază care reglementează sectorul poștal sînt Legea poștei și regulile poștale. Odată cu intrarea în vigoare a acestui proiect de lege, deci autoritatea centrală de specialitate urmează să elaboreze regulile poștale în timp de șase luni. Deci aceasta va presta servicii poștale și proiectul prevede reglementări în condițiile legii. Deci autoritatea centrală de specialitate are atribuții și este obligată să elaboreze acte normative, acte care prevăd elaborarea regulilor poștale.

Cît ține de autoritatea de reglementare, sînt stabilite astfel de reglementări: elaborarea și supunerea aprobării de către Guvern a reglementărilor care vor fi elaborate de autoritatea centrală de specialitate și mai multe subiecte și aspecte.

Cît ține de întrebarea a doua privind corespondența. Noi pentru lectura a doua putem să venim cu precizări și vom lua în considerare propunerile dumneavoastră și venim pentru modificare sau completare, dacă această propunere îmbunătățește proiectul respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Domnule Ghilețchi,

Ultima precizare. Pofțiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Eu vreau să revin la articolul 7. Mulțumesc pentru răspunsul pe care mi l-ați acordat. Dar uitați-vă chiar articolul 8 se începe: „Dreptul de a furniza servicii”. Eu cred că și aici trebuie să acceptați amendamentul, că furnizarea serviciilor este reglementată de prezenta lege și regulile.

Pentru că furnizarea acestor servicii nu poate fi reglementată doar de reguli care sînt adoptate de minister și aprobate de Guvern. Noi trebuie să avem ambele ca teme pentru furnizare ca să reglementăm furnizarea serviciilor poștale.

Nu poți furniza servicii poștale doar în baza Regulamentului, dacă acest regulament sau dacă legea, de fapt, ea deja face anumite trimiteri reglementări, limitări etc.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Era o precizare, dar vă mulțumim.

Domnul Lipskii,

Vă rog frumos, pofțiți.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc frumos.

Prima mea întrebare este: acum la poștă se pot achita și servicii comunale. Clar că în oraș asta poate este problemă mai mică, dar pentru sat, totuși, este o problemă cred că, dacă nu există o filială de bancă. Eu n-am înțeles, legea aceasta,

după cum eu înțeleg, nu prevede achitarea de către populație a serviciilor comunale. Numai oamenii pot să primească banii acolo sau eu greșesc?

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule deputat.

Aceste servicii sînt libere concurenței. Orice prestator de servicii de plată poate să încaseze de la cetățean orice plată, pentru factură și alte servicii.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lipskii,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci poșta rămîne, ați enumerat 3 servicii, din cauza asta și întreb. Deci serviciile comunale se pot achita și la poștă, conform acestei legi, da? Asta era întrebarea.

Domnul Vitalie Ciolac:

Poșta, în baza Legii nr.114, a devenit prestatorul de servicii de plată ca și alte instituții financiare. La orice instituție financiară pot fi achitate și încasate aceste plăți.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Domnul Lipskii,

Vă rog frumos, dacă mai aveți o precizare.

Domnul Oleg Lipskii:

Da. Eu vă rog, totuși, clar răspundeți: la poștă serviciile comunale se pot achita conform legii?

Domnul Vitalie Ciolac:

Sigur.

Domnul Oleg Lipskii:

Gata, asta era întrebarea. A doua întrebare, vă rog.

Deci răspunderea operatorilor poștali, da, pentru colete răspunderea lor, prin ce se garantează? Nu-i vorba de răspunderea ca atare, clar că ei răspund, dar prin ce se garantează? Sînt careva garanții financiare, depozite bancare? Prin ce se garantează?

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc.

Se garantează prin corespondență, asta una la mână, se garantează prin datele cu caracter personal. Deci sînt stabilite expres conform directivei... rigorile directive sînt expres stabilite... obligațiunile părților și obligațiunile și drepturile. În cazul în care orice persoană fizică sau persoană juridică are careva suspiciuni sau careva întrebări, poate să se adreseze la autoritatea de reglementare. Autoritatea de reglementare este obligată să examineze în mod stabilit, conform legislației în vigoare, toate sesizările și demersurile din partea persoanelor fizice și juridice.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Ultima precizare, domnul Lipskii, ca să trecem la următorul...

Domnul Oleg Lipskii:

Da, da. Deci nu sînt careva garanții financiare aparte, depozite, garanții bancare nu-s, da?

Domnul Vitalie Ciolac:

Nu se prevede în proiectul de lege.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu se prevede asta. Și încă o precizare mică-mică. Deci poșta devine o instituție financiară în acest caz sau nu, totuși?

Domnul Vitalie Ciolac:

Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” activează în baza licenței pe care a obținut-o la Banca Națională sub categoria nr.1. Noi putem să prestăm, noi am devenit prestatori de se..., Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” care este în subordinea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor este în drept să presteze serviciile financiare, avînd în vedere că au devenit prestatori de servicii de plată, în baza Legii nr.114.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

În continuare, domnul Lucinschi.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Noi deja am abordat acest subiect în cadrul ședinței comisiei parlamentare astăzi. Eu mă refer la dreptul la informație, articolul 34 din Constituția Republicii Moldova care prevede că fiecare cetățean are acest drept fundamental ca să primească informație și informația trebuie să fie diversificată.

Noi am discutat și v-am zis că noi cunoaștem despre disputa asta interminabilă între presă și „Poșta Moldovei” în privința distribuirii ziarelor, revistelor și despre calitatea Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, calitatea serviciilor care sînt prestate, ele sînt nu prea bune și chiar deseori sînt foarte multe plîngerii pe aceste servicii. Însă în acest proiect de lege, acest serviciu este exclus din serviciile de bază.

Totuși, este propunerea la articolul 20 „Serviciile incluse în sfera serviciului poștal universal” să includem acest serviciu de bază, mă refer la distribuirea presei. Și dacă trebuie, atunci la Guvern, aici, să discutăm despre mecanismul de subvenționare a acestui serviciu și dacă, eu știu că o să vă referiți acum la directivele UE, dar, totuși, cel puțin pentru următorii 5 ani acest serviciu să fie inclus, ca în primul rînd presa noastră o să se pregătească, eu cred că perioada asta de 5 ani poate fi destulă ca să pregătească un alt serviciu de alternativă – distribuirea presei prin tot teritoriul Republicii Moldova și, respectiv, deja o să vedem, poate o să fie alte legi, să fie modificate în așa sens ca să asigurăm cetățenii Republicii Moldova cu revistele și ziarurile din Republica Moldova. Ce spuneți?

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule deputat.

Cît ține de disputele care sînt dintre edițiile periodice și Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”, vreau să vă spun că, conform Legii presei nr.243, difuzarea presei este reglementată și organizată către fondator în baza relațiilor contractuale încheiate între persoanele fizice și juridice.

Doi. Ce ține de completarea, noi sîntem categoric, categoric împotriva de a completa acest serviciu, deoarece a fost discutat la mai multe comisii parlamentare, a fost abordat acest subiect. Deci de a completa nu este posibil, deoarece contravine Directivei Europene 97/67/Consiliul Europei, doi, Convenției Uniunii Poștale Universale și cadrului legal existent. În legislațiile poștale europene în serviciile de bază nu se regăsește serviciul de difuzare a presei ca parte componentă a serviciului poștal.

Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” desemnată în calitate de operator național are serviciile de bază:

1. Expedierea și distribuirea corespondenței.
2. Expedierea și distribuirea mandatelor bănești.
3. Distribuția pensiilor, subvențiilor și altor alocații sociale.

Avînd în vedere că autoritatea centrală de specialitate elaborează acest proiect și promovează, noi nu putem să facem imixtiunea în chestiile operaționale ale întreprinderii, deoarece aceste relații sînt contractuale. Dar, totodată, noi permanent venim cu ajustarea, permanent venim să armonizăm relațiile lor prin diferite servicii, prin diferite mecanisme noi îmbunătățim cooperarea între întreprinderea și presa scrisă.

Două săptămîni în urmă s-a desfășurat „Ziua abonatului” unde la inițiativa ministerului s-a desfășurat această acțiune socială. Asta este răspunsul la întrebarea dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Lucinschi, poftiți.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Cred că nu doar trebuie să vorbim despre relațiile contractuale, noi vorbim despre exercitarea dreptului cetățeanului la informație. Și „Poșta Moldovei”, fiind întreprindere de stat, eu cred că temporar poate să-și rezerveze acest drept, să distribuie presă și în continuare.

Mai mult decât atât, dacă o să vă întreb: Directiva UE la care faceți referință, când a fost emisă și să facem comparație pentru țările UE, ce structură socială au avut ei și dacă au avut sistemul de alternativă de distribuire a presei, o să vedeți mare diferență între ceea ce este acolo și ceea ce este la noi. Mai întâi de toate, noi trebuie să pregătim acest serviciu de alternativă și doar apoi noi o să putem, cred că, să implementăm această directivă în practică.

Mai mult decât atât, prețul la servicii, la distribuire este prea mare ca să fie inclus în prețul ziarului. Și în asemenea situații, nimeni n-o să-l citească, pur și simplu, în teritoriu. Noi afectăm interesul cetățeanului, este o afectare directă.

De aceea, haideți împreună totuși pentru lectura a doua să ne gândim la acest capitol. Eu înțeleg poate nu vă este interesant. Eu mă refer acum la „Poșta Moldovei”, poate nu este interesant să se ocupe anume de acest serviciu, dar haideți totuși să reieșim din anumite interese ale cetățenilor.

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule deputat.

Proiectul nu se referă doar la „Poșta Moldovei”. Proiectul este susținut de toți operatorii poștali. În cadrul Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, care este comisia de fond, este creat un grup de lucru unde au fost prezenți toți operatorii poștali privați care au expus un vot unanim că vor cât mai repede să fie promovat în plenul Parlamentului și să fie publicat în Monitorul Oficial.

Cât ține de a completa, încă o dată mă refer, domnule deputat, proiectul dat nu se referă la distribuirea presei periodice, ci la domeniul poștal. Deci conform Legii presei nr.243, ei pot să vină cu aceste modificări. Cu mare plăcere noi putem să susținem acest aviz din partea autorității... autoritatea centrală de specialitate.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Pentru lectura a doua oricum asta este ideea și luând în considerare și grupul de lucru.

Da, vă rog frumos, precizare. Pofțiți. Sigur.

Domnul Lucinschi,

Pofțiți.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc foarte mult.

Noi putem să venim cu această modificare și chiar acum în legea respectivă și, bineînțeles, s-o prevedem așa cum am zis, pentru că, oricum, la capitolul acesta, la ultimul capitol ce ține de „Dispoziții finale și tranzitorii” putem să includem lucrul ăsta acolo. Care-i problema?

Domnul Vitalie Ciolac:

Domnule deputat,

Mi se pare că...

Domnul Chiril Lucinschi:

Pentru lectura a doua vă propun ca să fiți mai, nu știu...

Domnul Vitalie Ciolac:

Flexibili.

Domnul Chiril Lucinschi:

Cooperanți, da, să discutăm acest subiect aparte.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Diacov,

Vă rog frumos.

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule deputat.

Domnul Andrian Candu:

Da, poftiți.

Poftiți.

Domnul Vitalie Ciolac:

Dacă îmi permiteți. Noi am venit cu argumentele justificate în acest sens și v-am prezentat argumente care reies din legislația și din practica internațională, și din legile care sînt aduse în concordanța rigorilor legii respective.

Dar, totodată, domnule deputat, noi putem să venim cu precizări pentru lectura a doua și o să venim cu anumite... argumentele justificate în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Diacov, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Domnule Președinte,

Este un proiect nou, este un proiect voluminos, este un proiect important, discuțiile au arătat lucrul acesta, dar nu se discută chestiile acestea atât de amănunțit în ședința în plen. Eu am mai vorbit și cu altă ocazie, discuțiile acestea profesionale trebuie să fie în comisii.

Deci eu propun 108, să terminăm discuțiile și deputații să înainteze în comisia specializată modificări pentru lectura a doua.

Avem înaintea mult timp, o să discutăm și legea nu o să fie adoptată în lectura a doua dacă nu o să fie luate în considerare toate amendamentele.

Mulțumesc.

Domnul Vitalie Ciolac:

De acord, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

În baza Regulamentului, bineînțeles, voi supune votului invocarea articolului 108 și încheierea dezbaterilor.

Pentru asta voi avea nevoie de numărători și de deputați să ia loc la locurile regulamentar alocate.

Vă rog frumos.

Ați putea, vă rog frumos, să ne dați prezența pe sectoare?

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 27.

– 18.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 68 de deputați în sală. Cine este pentru aplicarea articolului 108, încheierea dezbaterilor, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc frumos.

Deci nu mai supun numărătorii. Majoritatea celor prezenți în sală au votat pentru încheierea dezbaterilor.

Vă mulțumim frumos.

Vă mulțumim mult, domnul Ciolac.

Domnul Vitalie Ciolac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

La fel și pentru eforturile depuse pentru a vorbi în limba română, luînd în considerare naționalitatea.

Domnul Creangă,
Vă rog frumos să ne prezentați raportul comisiei pentru proiectul nr.387
Legii poștei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii poștei, prezentat de Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Proiectul de lege este elaborat în conformitate cu cerințele stabilite în actele Uniunii Poștale Universale și în Directiva 67 a Parlamentului European privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și îmbunătățirea calității serviciilor.

În acest scop, proiectul de lege stabilește normele și condițiile de activitate în domeniul comunicațiilor poștale, cadrul legal pentru furnizarea serviciilor poștale și asigurarea accesului la serviciul poștal universal, identifică drepturile și obligațiile statului, persoanelor fizice și juridice din domeniu.

Proiectul de lege nominalizat definește serviciul poștal universal în corespundere cu prevederile Convenției Poștale Universale privind dreptul tuturor utilizatorilor la un serviciu poștal universal, la condiții de calitate și prețuri accesibile.

În scopul armonizării legislației naționale cu Directiva 67 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și îmbunătățirea calității serviciului, proiectul de lege conține prevederi privind reglementarea procesului de autorizare a operatorilor poștali, condițiile de prestare a serviciilor poștale și stabilește autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor poștale. Astfel, activitatea operatorilor poștali va fi autorizată, reglementată și supravegheată de autoritatea de reglementare.

Conform prevederilor articolului 5 din proiectul de lege, autorii propun ca politica filatelică să fie elaborată, promovată și supravegheată de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, în calitate sa de organ central de specialitate.

În contextul prevederilor proiectului de lege privind liberalizarea pe etape a sectorului poștal, se propune menținerea dreptului asupra serviciilor poștale rezervate pentru trimerile locale și internaționale pînă la greutatea de 350 grame cu desemnarea operatorului de serviciu poștal universal de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Conform prevederilor proiectului de lege, fiecare operator poștal va fi obligat să distingă prin logotipul și marca sa comercială să marcheze toate instalațiile fizice care fac parte din rețeaua poștală respectivă.

Tarifele pentru serviciile poștale universale se propun a fi stabilite în baza unei metodologii de stabilire a tarifelor elaborate de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și aprobată de către Guvern.

Proiectul de lege stabilește procedura de examinare și soluționare a reclamațiilor parvenite de la clienți, identifică responsabilitățile și mecanismele de compensare în cazurile de pierderi, furturi sau deteriorări ale trimiterilor poștale.

Un capitol separat al proiectului de lege este dedicat serviciului poștal universal care definește categoriile de servicii poștale, cerințele față de furnizorul de servicii poștale universale. De asemenea, este prevăzută finanțarea și compensarea serviciului poștal universal.

Un alt capitol important al proiectului de lege îl constituie regimul de autorizare a operatorului de servicii poștale în care sînt descrise condițiile de autorizare, obligațiunile operatorilor, sancțiunile și plata de reglementare în mărime de 0,1% din venitul parvenit din servicii le poștale prestate.

În cadrul examinării proiectului Legii poștei s-a menționat asupra neconcordanței denumirii legii, scopului ei.

De asemenea, atît Directiva 67, cît și cadrul legal al mai multor state comunitare se denumește ca servicii poștale sau comunicații poștale. În acest sens, Comisia economie, buget și finanțe propune ca denumirea legii să fie modificată în Legea comunicațiilor poștale.

Totodată, pentru lectura a doua comisia a decis completarea proiectului de lege cu prevederile mai clare privind liberalizarea serviciului poștal universal, procedura de autorizare, reglementare și supraveghere a furnizorului de servicii poștale, procedura de reglementare a codurilor poștale.

Proiectul de lege este avizat de către comisiile permanente ale Parlamentului și Centrul Național Anticorupție.

Toate propunerile și obiecțiile expuse vor fi examinate de către Comisia economie, buget și finanțe în procesul de pregătire a proiectului pentru lectura a doua.

În contextul celor expuse și în rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu 6 voturi „pro” și 3 abțineri, propune proiectul pentru aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, sînt întrebări în adresa comisiei.

Doamna Palihovici,

Poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Deoarece, datorită inițiativei domnului Diacov, nu am reușit să adresez întrebările autorilor, voi reformula ceea ce am vrut să spun sub formă de amendament, fiindcă comisia nu poate să-mi răspundă la întrebări și de aceea către comisie pentru lectura a doua am o propunere. Din articolul 16 alineatul (2) de exclus partea a doua după cuvîntul „corespondența”.

Noi vorbim despre secretul corespondenței și trebuie să fie explicit scris, în proiect să fie doar textul: „Furnizorul de servicii poștale nu este în drept să deschidă corespondența”.

Să fie clar, deoarece dacă păstrăm și textul „dacă aceasta nu poate fi distribuită sau readresată din cauza lipsei adreselor expeditorului și destinatarului”, aceasta nu mai este corespondență dacă ea nu are cui... cine trimite. și cui trimite. Deci... și din punctul meu de vedere partea a doua a propoziției dă voie la interpretări și la deschiderea corespondenței. Acesta este primul amendament.

Al doilea. La articolul 15 dacă vorbim despre dreptul furnizorului de servicii poștale de a instala cutii poștale, se spune în alineatul (1) că au dreptul să instaleze unde consideră pe drumurile publice, după informarea autorității care îi responsabilă de gestionarea drumurilor.

Eu consider că, ținând cont de securitatea circulației rutiere, nu trebuie după informare, ci după coordonare cu autoritățile care gestionează drumurile, fiindcă instalarea unor astfel de cutii ar putea influența securitatea traficului rutier.

Și al treilea amendament pe care vreau să-l propun este la articolul 5 la politica filatelică a țării, alineatul (3), unde în ultima propoziție din alineatul (3) se spune cine participă la elaborarea tematicii pentru mărcile poștale și ele trebuie să țină sau să reflecte istoria, știința, cultura, principalele evenimente social-politice. Și, iarăși, aici pot fi interpretări.

De aceea, eu propun redactarea ultimei propoziții din alineatul (3) în felul următor: „Elaborarea tematicii se efectuează în conformitate cu normele stabilite de Guvern și cu antrenarea experților din diferite domenii de activitate, precum și a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale.”

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim, doamnă Palihovici.

În continuare, mai avem întrebări în adresa comisiei.

Domnule Sorocean,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc.

Aceasta este mai mult propunere. Eu mă refer la impactul de reglementare. Aici este stipulat așa: că operatorul va presta serviciile poștale în baza actelor Uniunii Poștale Universale. Cum credeți, nu va fi mai logic și mai bine de a fi licențiat aceste servicii de plată de licențiere a republicii... (*rumoare*), activitatea, da.

Domnul Ștefan Creangă:

Eu îmi cer scuze. Nu am înțeles întrebarea. Ce servicii să licențiem?

Domnul Victor Sorocean:

Activitatea acestor operatori care vor fi... care vor presta serviciile poștale va fi licențiată?

Domnul Ștefan Creangă:

Nu am examinat. Îi bună întrebarea. Eu cred că am putea dezbate în cadrul comisiei...

Domnul Victor Sorocean:

Înțelegeți, noi avem exemple în țară că sînt niște servicii care se fac acum, dar nu putem scoate la capăt conform ce?

Domnul Ștefan Creangă:

Noi avem 13 operatori privați la momentul actual în țară. Dar vom examina, într-adevăr.

Domnul Victor Sorocean:

E deosebit... serviciile poștale e deosebit.

Domnul Andrian Candu:

Da, trebuie să se ia în considerare, totuși, și reglementările internaționale în domeniu și experiența, dar, bineînțeles, comisia poate să examineze și o astfel de propunere.

Nu mai sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

În continuare voi, propune... da, cer scuze, într-adevăr, avem o luare de cuvînt.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, luare de cuvînt înainte de vot.

Domnul Iurie Țap:

Da, cel zgîrcit plătește scump.

Stimați colegi,

După o formulă clasică, statul este ansamblul serviciilor publice. Ori serviciul poștal este unul de bază în acest sens, doar că atunci cînd statul îl organizează el se gîndește la cetățean și trebuie să-l organizeze adecvat.

Astăzi au sunat mai multe obiecții, propuneri, eu... și aceasta confirmă că sînt rezerve esențiale. Eu mă voi referi doar la ceea ce au vorbit aici, inclusiv colegii din Partidul Liberal.

Este regretabil că atunci cînd se elaborează un proiect de lege nu se ține cont, așa cum spune Legea nr.780, de reglementările juridice în vigoare. Or, avem Legea nr.435 care prin articolul 13 spune: „dreptul exclusiv al autorităților publice locale de a gestiona proprietatea.”

Și mai mult, stimați colegi și din Parlament, și din Guvernul special, vă rog să citiți Legea nr.436 articolul 10 care spune expres: „Autoritățile publice locale

își desfășoară activitatea în domeniile stabilite de Legea privind descentralizarea administrativă ș.a.m.d.”, articolul 4 unu, și nu putem să le impunem, pentru că sistemul administrației publice locale este parte a puterii executive.

Prin descentralizare teritorială colectivităților locale li se atribuie dreptul de a presta anumite servicii. Și atunci când statul vrea prin intermediul autorităților locale să facă acest lucru, păi trebuie să le delege, dar să respectați, vă rog, aceste prevederi, fiindcă aici, mai departe, alineatul (3) al acestui articol spune foarte clar: „consultarea prealabilă”.

Și, respectiv, trebuie să fie asigurată partea financiară, pentru că această abordare care a fost este, mă iertați, una cum vreți, sovietică, cum o să-i spuneți, a pune în sarcină fără a ține cont de anumite reglementări.

Noi nu o să avem nici autorități publice locale puternice, nu o să avem nici un serviciu în cazul dat poștal bine pus la punct. Cetățeanul o să aibă de suferit.

Și mă miră faptul și vreau să atenționez, fiindcă nu contează, aici scrie, contrasemnează miniștrii unul, al doilea, al treilea, al patrulea, inclusiv ministrul justiției. Și eu mă întreb: dar de ce ministrul justiției și Guvernul și Primul-ministru nu ține cont de prevederile Cartei Europene a autonomiei locale? De ce nu ține cont de prevederile constituționale? Pentru că articolul 109, alineatele (1) și (2) spune clar: autonomia privește organizarea, funcționarea și gestiunea colectivităților locale.

Cu părere de rău, stimați colegi, această abordare este de 25 de ani de când este statul Republica Moldova, de aceea, avem noi majoritatea serviciilor foarte neeficiente. Și, dacă doriți, haideți să mergem și o să revin la prevederile Legii nr.780 care spune foarte clar, inclusiv consultarea actorilor, tuturor actorilor.

Vroiam să vă întreb: ați consultat și congresul autorităților locale din Moldova? Aveți oare și avizul lor? Deci sînt prea multe întrebări.

Și eu aș vrea, domnule Președinte, și în special președinții de comisii să atenționez, pentru că, de fapt, procedura de legiferare prevăzută de Legea nr.780 privind actele legislative, pur și simplu, nu se respectă.

Și în final, noi ne dorim un stat puternic, haideți să nu aruncăm tot ce este posibil pe umerele autorităților publice locale, pentru că ei, de fapt, nu o să facă nici ceea ce e a lor și nu o să facă absolut nimic, pentru că mulți dintre ei pot să nu aibă aceste spații. Dacă au aceste spații, ei trebuie să le gestioneze în favoarea colectivităților locale, pentru că au foarte multe sarcini.

De aceea, haideți să abordăm procesul de legiferare unul serios, or, serviciul poștal este unul de când sînt colectivitățile locale și el trebuie să fie pe potrivă aranjat, dacă este un stat pretins puternic.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Țap.

În continuare, dacă nu mai sînt alte luări de cuvînt și alte obiecții, voi supune... voi propune votului plenului aprobarea în prima lectură a proiectului Legii Poștei nr.387 din 15 octombrie 2015.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Proiectul Legii Poștei nr.387 din 15 octombrie 2015 a fost aprobat în prima lectură.

Mai sînt 5 subiecte pe ordinea de zi. În același timp, deja sînt vreo 3 ore de lucru, ar trebui să luăm și o pauză. Însă pentru ca această pauză să fie mult mai frumoasă și cu inspirație pentru următoarele subiecte de pe ordinea de zi și luînd în considerare că invitații noștri, cetele de colindători, sînt și copiii pe care nu ar fi bine să-i ținem să... în așteptare, vă propunem ca să profităm de pauză și să avem momente frumoase cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

Pauza este declarată pînă la 17.00.

Și vă rugăm să rămîneți în sală.

Vă mulțumim.

Și invităm colindătorii.

Vă mulțumim.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Liliana Palihovici:

...colindătorii, urătorii „Sculați gazdă, nu dormiți, Legea metrologiei o dezbateți”.

Următorul proiect pe care-l vom dezbate este proiectul înregistrat în Parlament cu nr.426 din 3 noiembrie 2015, nr.7 în ordinea de zi. Proiect prezentat de către Guvern și îl rog pe domnul Triboi, viceministru al economiei să prezinte proiectul de lege de la tribuna centrală.

Vă rog.

Domnul Valeriu Triboi – viceministru al economiei în exercițiu:

Stimate domnule Președinte,

Mult stimați domnilor deputați,

Guvernul prezintă spre adoptare proiectul Legii metrologiei. Proiectul are ca scop crearea unui cadru legal în domeniul metrologiei conform practicilor internaționale ce țin de introducerea pe piață și punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare utilizate în domeniul de interes public. Astfel, acest proiect va oferi un șir de avantaje pentru consumatori și pentru operatorii din piață, mai ales prin modificările introduse în acest proiect prin care pentru mijloacele de măsurare cu marcaj CE se prevede plasarea liberă a acestora pe piață, fără testări

suplimentare ceea ce micșorează costul de vânzare a acestora, scutind operatorii și consumatorii de cheltuieli considerabile.

Astfel, sînt stabilite prevederile pentru excluderea barierelor tehnice la introducerea pe piață și darea în folosință a unor tipuri de mijloace de măsurare, precum și crearea mecanismului care să asigure accesul pe piață doar a unor mijloace de măsurare sigure și calitative. Toate acestea sînt necesare pentru a îndeplini prevederile Acordului Organizației Convenției Metrului pentru a asigura trasabilitatea la unitățile de măsură ale sistemului internațional SI în Republica Moldova.

Mai mult ca atît, țin să menționez că, la inițiativa domnului președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, a fost format un grup de lucru unde, practic, cu toți deputații s-a discutat, toate obiecțiile și propunerile au fost luate în calcul și au fost toate acceptabile. Pentru prima lectură, vă rugăm să ne susțineți.

Pentru lectura a doua, vom fi gata să modificăm tot ce doriți.

Mersi.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule viceministru. (*Rumoare în sală.*)

Întrebări?

Domnule Cobzac,

Vă rog.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Noi ținem cu toții minte practica cînd cumpăram contorul de apă de la magazin și înainte de instalare, trebuia să-l verificăm la metrologie. În caz contrar, nu erau acceptate indicațiile contorului, analogic cu cîntarele care le procurau cei din comerț. Articolul... alineatul (4) din articolul 12 prevede următoarea, are următoarele prevederi: la introducerea pe piață sau darea în folosință a mijloacelor de măsurare, specificate în alineatul (1), sînt supuse activităților de acreditare și evaluare a conformității.

Întrebarea mea este: verificarea metrologică inițială... am înțeles, verificarea metrologică inițială cine o face, totuși? Poate să fie așa, iată, cînd la prima verificare, aceasta o face cel care îl introduce pe piață sau îl comercializează și nicidecum cumpărătorul sau cel care se folosește de acest bun.

Domnul Valeriu Triboi:

Da. Vă mulțumesc.

Vreau să vă informez că, practic, toate unitățile de... inclusiv și contoarele care vor fi importate în Republica Moldova cu marcaj CE deja nu vor mai trebui fi la import verificate. Vor fi verificate ulterior în 4–5 ani, în dependență de producătorul, în dependență de solicitarea producătorului, la 5 sau la 6 ani, la 4 ani, în dependență cum va fi în certificatul de conformitate a produsului înscris.

Ceea ce-i legat cu contoarele care nu vor avea acest marcaj, vor fi verificate la laboratoarele metrologice, practic, în dependență de volum, de marcaj și multe altele, practic, cum a fost și pînă acum.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Cobzac,

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Și eu iarăși insist: cine le va verifica, vânzătorul sau cumpărătorul? Este vorba despre prima verificare inițială, termen din lege.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi am înțeles propunerea dumneavoastră. Putem să venim în lectura a doua cu... ca vânzătorul să le facă. Cred că asta e...

Domnul Grigore Cobzac:

Da, desigur că da, ați intuit.

Domnul Valeriu Triboi:

Bine, mersi.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Nu mai am întrebări.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu mai sînt întrebări din partea altor deputați.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Domnul Valeriu Triboi:

Și eu vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și invit președintele Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Creangă, să prezinte raportul comisiei.

Ce înseamnă o colindă bună, nici întrebări pe proiecte nu aveți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege a metrologiei, prezentat de Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Proiectul de lege propus transpune parțial documentul Organizației Internaționale de Metrologie și alte directive din segmentul respectiv.

Proiectul de lege include prevederi referitoare la sistemul național de metrologie cu delimitarea competențelor autorităților din infrastructura sistemului, identifică unitățile de măsurare și uniformitatea lor, stabilește modalitatea de efectuare a controlului metrologic legal, obligațiile persoanelor fizice și juridice din domeniu, precum și condițiile de obținere a avizului tehnic de înregistrare în domeniul metrologiei legale în corespundere cu Directiva 768 privind crearea cadrului comun pentru comercializarea produselor.

Un element important al proiectului de lege îl constituie recunoașterea marcajelor CE. Proiectul de lege identifică sursele de finanțare a activităților metrologice și direcțiile în care vor fi utilizate și stabilește metodologia de calcul a tarifelor și serviciilor prestate de Institutul Național de Metrologie. Mărimea taxelor și modalitatea de percepere a lor se va stabili de către Guvern prin aprobarea unei hotărâri în acest scop.

Proiectul de lege este avizat de comisiile permanente, Direcția generală juridică și Centrul Național Anticorupție.

În rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot unanim, propune plenului Parlamentului aprobarea proiectului de Lege nr.426 în primă lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări pe marginea raportului nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule Creangă.

Stimați colegi,

Nu avem nici luări de cuvînt înregistrate pe marginea proiectului nr.426. De aceea îl voi supune votului în prima lectură.

Cine este pentru susținerea proiectului Legii metrologiei, înregistrat cu nr.426 din 3 noiembrie 2015, vă rog votați.

Cu majoritatea voturilor deputaților prezenți în sală, proiectul Legii metrologiei a fost votat în primă lectură.

Următorul proiect din ordinea de zi pe care-l vom dezbate este proiectul de Lege cu privire la gazele naturale, proiect înregistrat cu nr.432 din 3 noiembrie 2015. Autor – Guvernul.

Invit viceministrul economiei, domnul Triboi, să prezinte proiectul de lege de la tribuna centrală.

Domnul Valeriu Triboi:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați domnilor deputați,

Guvernul prezintă spre adoptare proiectul de Lege cu privire la gazele naturale, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.776 din 28 octombrie 2015. Scopul proiectului este de a crea un cadru legal necesar pentru a încuraja intrarea de noi participanți pe piața gazelor naturale, fapt care va contribui la dezvoltarea concurenței, precum și la sporirea securității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali.

Este de menționat că în prezent participanții la piața gazelor naturale își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea cu privire la gazele naturale nr.123 din 23 decembrie 2009.

Principalele prevederi ale proiectului legii sînt următoarele: transpunerea și implementarea principiilor comunitare din Pachetul energetic III, ceea ce va contribui în continuare la reforma sectorului gazelor naturale, inițiată prin adoptarea Legii cu privire la gazele naturale în vigoare; extinderea responsabilităților reglementatorului; stabilirea regulilor mai restrictive privind separarea și independența operatorului sistemului de transport; instituirea unei piețe de gaze naturale concurențiale în cadrul căreia consumatorii finali vor putea beneficia de dreptul de a li se furniza gaze naturale de la un furnizor, la alegere.

În contextul celor expuse, rog susținerea Parlamentului.

Mersi.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări? Nu sînt.

Nu, domnul Carpov, vă rog.

Domnul Eugen Carpov:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule viceministru,

Nu punem la îndoială necesitatea acestui proiect de lege care urmează să fie aprobat ulterior urmare a dezbaterilor. Este un proiect complex, foarte voluminos. Eu aș vrea să atrag atenția la două aspecte.

Primul este de... conceptual și vreau să-mi răspundeți la următoarea întrebare. În „Dispoziții generale” și în reglementările care țin de obiectul acestei legi noi vedem că legea se bazează pe trei compartimente.

Unu. Producerea.

Doi. Transportarea.

Și trei. Distribuția gazelor naturale.

Eu m-am uitat atent pe această lege, dacă la compartimentul „Transport și distribuție” noi avem o reglementare foarte clară, la „producere” văd doar niște elemente sau generale, sau unele care nu creează un lanț de la început pînă la sfîrșit, pentru că, din cîte înțeleg eu, producerea înseamnă mult mai mult decît două-trei reglementări generale.

Asta înseamnă divizarea terenurilor pe blocuri petroliere, asta înseamnă încheierea contractelor de explorare sau exploatare a zăcămintelor de gaze naturale, rolul statului, cote-părți, procente care trebuie să le achite companiile respective ș.a.m.d.

Deci în ce măsură vă propuneți ca această lege să acopere și domeniul de producție? Pentru că eu cred că acest domeniu ar trebui să facă parte obiectul unei legi separate.

Domnul Valeriu Triboi:

Sînt de acord cu dumneavoastră. Mersi.

Și furnizarea, când ați spus producerea, transportul, distribuția și furnizarea, la fel, sînt de acord cu dumneavoastră că aici sînt numai niște compartimente generale, deoarece noi ne dorim, într-adevăr, să avem o lege-cadru după care legile speciale să... în legile speciale și secundare să fie, practic, introduse toate articolele necesare.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Carpov,

Vă rog, dacă aveți completare sau a doua întrebare.

Domnul Eugen Carpov:

Da, a doua întrebare. Deci ca să exemplific ce am spus mai sus, eu cred că sînt mai multe articole aici care necesită o intervenție.

De exemplu, articolul 4 „Competența Guvernului.” În acest articol este litera f) care spune următorul lucru: Guvernul realizează politica de explorare și de utilizare a zăcămintelor de gaze naturale ale Republicii Moldova și atribuie, conform actelor normative în domeniu, dreptul de folosință a sectoarelor de subsoluri pentru extragerea gazelor naturale.

Uitați-vă articolul 13 care spune despre, în contextul licențierii acțiunilor de producție a gazelor, sfera de acțiune a licențelor și externalizarea serviciilor de către titularii de licențe.

Punctul 2, licențele pentru producerea, stocarea și furnizarea gazelor naturale sînt valabile pe întreg teritoriul țării, în condițiile specificate în licență. Numărul licențelor eliberate pentru activitate nu este limitat ș.a.m.d.

Mai jos vedem că licențele se dau pe 25 de ani. Guvernul reglementează darea în folosință a sectoarelor de subsoluri, iar agenția eliberează licențe care sînt valabile pe întreg teritoriul țării, pe 25 de ani. Și deja avem aici condiții pentru aceste licențe. Eu cred că aspectele date trebuie excluse din această lege, plasate într-o lege specială care să însemne cum are loc producerea gazelor naturale prin explorare, exploatare ș.a.m.d.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

La fel, ca și la Legea metrologiei este instituit un grup de lucru în cadrul comisei de bază, practic la domnul Creangă noi sîntem gata să venim să discutăm orice aspect și să modificăm pentru lectura a doua.

Mersi.

Doamna Liliana Palihovici:

Mai aveți careva întrebări, domnul Carpov? Nu.

Alți deputați nu s-au înregistrat pentru a adresa întrebări. De aceea, vă mulțumesc, domnule viceministru, pentru...

Domnul Valeriu Triboi:

Și eu vă mulțumesc.

Și profit de ocazie...

Doamna Liliana Palihovici:

...prezentarea proiectului.

Domnul Valeriu Triboi:

... să vă felicit pe toți și să vă doresc Crăciun fericit!

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumim.

Domnul Valeriu Triboi:

„La mulți ani!”

Doamna Liliana Palihovici:

La fel și dumneavoastră.

Invit președintele Comisiei economie, buget și finanțe să prezinte raportul comisiei pe marginea proiectului nr.432.

Vă rog.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la gazele naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.776 din 28 octombrie 2015 și comunică următoarele.

Scopul proiectului de lege este stabilirea cadrului de reglementare pentru desfășurarea activităților din sectorul gazelor naturale, în vederea utilizării optime a resurselor de energie în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului.

De menționat că Legea nr.123 din 23.12.2009 cu privire la gazele naturale transpune principiile Uniunii Europene privind reglementarea sectorului gazelor naturale, stabilite în Pachetul energetic II.

Astfel, proiectul de lege propus spre aprobare urmează să asigure transpunerea parțială în legislația națională a actelor normative comunitare din cadrul Pachetului energetic III, adoptat de Uniunea Europeană în anul 2009, și anume Directiva 73 a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.

Transpunerea în legislația națională și implementarea principiilor comunitare din Pachetul energetic III va contribui la continuarea reformei în sectorul gazelor naturale, inițiată prin adoptarea Legii cu privire la gazele naturale în vigoare și va contribui în viitor la dezvoltarea pieței gazelor naturale în cadrul căreia consumatorii finali vor putea beneficia de dreptul de a li se furniza gaze naturale de un furnizor la alegere la prețuri negociate și rezonabile în condiții de calitate și de

eficiență și cu respectarea principiului securității în aprovizionarea cu gaze naturale.

Principalele aspecte vizate de prezentul proiect care nu se regăsesc în legea existentă la moment sînt:

- Concretizarea și extinderea competenței Guvernului, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei cu privire la stabilirea direcțiilor prioritare și a politicilor de stat în domeniul gazelor naturale.

- Asigurarea creării premiselor de dezvoltare și de funcționare durabilă a sectorului gazelor naturale.

- Investirea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu atribuții noi, printre cele mai importante fiind: certificarea operatorului de sisteme de transport a gazelor naturale; certificarea operatorului sistemului de transport în raport cu țările terțe; monitorizarea respectării de către operatorul sistemului de transport a cerințelor privind separarea și independența, precum și respectarea programului de conformitate; aprobarea condițiilor de activitate a agentului de conformitate a operatorului sistemului de transport și operatorului sistemului de distribuție, inclusiv a contractului dintre agentul de conformitate și operatorul de transport și de sistem sau operatorul de distribuție; aprobarea, monitorizarea și luarea măsurilor necesare referitor la realizarea planului de dezvoltare a rețelelor, precum și a planurilor anuale de investiții elaborate de către operatori; efectuarea de investigații referitor la funcționarea pieței gazelor naturale, să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din sectorul gazelor naturale care nu-și respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective.

- Stabilirea tuturor condițiilor și cerințelor necesare să asigure independența operatorului sistemului de transport, inclusiv în partea ce ține de separarea și certificarea operatorului sistemului de transport, conform prevederilor proiectului de lege pînă la 1 ianuarie 2020.

- Concretizarea și completarea funcțiilor operatorului din sistemul de transport, precum: asigurarea capacității pe termen lung a rețelelor de transport al gazelor naturale; elaborarea și implementarea Planului de dezvoltare a rețelelor de transport pentru o perioadă de 10 ani reieșind din prognoza ofertei și cererii de gaze naturale; adoptarea regulilor obiective, transparente și nediscriminatorii pentru echilibrarea sistemului de transport, elaborarea și implementarea Programului de conformitate etc.

- Reglementarea activității agentului de conformitate care monitorizează respectarea de către operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție a Programului de conformitate.

- Reglementarea cooperării regionale și a fluxurilor transfrontaliere de gaze naturale.

- Stabilirea principiilor, criteriilor și cerințelor în vederea asigurării independenței operatorului de distribuție.

- Stabilirea tuturor procedurilor, termenelor, criteriilor și condițiilor de racordare la rețea, obligațiilor operatorului de rețea, condițiilor de refuz la

racordare, tarifelor, plăților pentru racordare în partea ce ține de racordarea potențialilor producători și consumatori la rețelele din gaze naturale.

Stimați colegi deputați,

În linii generale, acesta este obiectivul principal al acestui proiect de lege.

Urmare a examinării proiectului de lege nominalizat, Comisia economie, buget și finanțe, cu 6 voturi „pro” și 2 abțineri, propune Parlamentului pentru decizie.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări nu sînt pe marginea raportului comisiei.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului în prima lectură proiectul de Lege cu privire la gazele naturale, înregistrat cu nr.432 din 3 noiembrie 2015.

Cine este pentru a susține acest proiect, vă rog votați.

Cu majoritatea voturilor deputaților prezenți în sală, proiectul de Lege cu privire la gazele naturale a fost votat în primă lectură.

Următorul proiect din ordinea de zi este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, inițiativă legislativă a unui grup de deputați.

O invit pe doamna Domentî să prezinte inițiativa, proiectul înregistrat cu nr.512 din 28 decembrie 2015.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

Vă prezint atenției dumneavoastră un proiect de lege al cărui autor sînt împreună cu colega mea, doamna Valentina Stratan și care vizează modificări la Legea nr.1593 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

În primul rînd, cîteva cuvinte despre condițiile care au impus elaborarea acestui proiect de lege. Acest proiect de lege a fost elaborat cu scopul de a îmbunătăți funcționalitatea sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, previzibilitatea și sustenabilitatea financiară a acestuia.

Proiectul este impus, în primul rînd, de necesitatea perfecționării modului de determinare a volumului transferurilor din bugetul de stat către fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală pentru asigurarea medicală de către stat în calitate sa de asigurat a 14 categorii de cetățeni care, în condițiile actuale, nu asigură formula respectivă de la an la an creșterea și nici, cel puțin, menținerea volumului și a valorii reale anuale a transferurilor financiare, fapt care creează dificultăți în activitatea sistemului de sănătate din Republica Moldova și blochează orîșice dezvoltare a acestuia.

Actualmente, formula și procedura existentă de stabilire a sumei datorate de Ministerul Finanțelor către CNAM, prevăzută în articolul 9 al Legii nr.1593 cu

privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, are la bază cheltuielile aprobate ale bugetului de stat, diminuate cu cheltuielile efectuate din veniturile cu destinație specială care sînt în creștere continuă în ultimii ani, afectînd astfel spre diminuare permanentă transferurile de la bugetul de stat. În consecință, în ultima perioadă, în anul 2013, 2014 și 2015, suma aprobată a transferurilor de la bugetul de stat nu a acoperit nici cel puțin suma aprobată în perioada anterioară bugetară, indexată la indicele prețului de consum prognozat.

Mai mult decît atît, în situația neonorării integrale a angajamentelor statului față de asigurările obligatorii de asistență medicală cu transferurile din bugetul de stat din cauza disciplinei și responsabilității financiare reduse, dar și din alte motive, Compania Națională de Asigurări în Medicină poate rămîne cu datorii față de instituțiile medicale care își onorează deplin obligația de prestare a serviciilor medicale, iar instituțiile medicale, la rîndul său, acumulează datorii la medicamente, consumabile și alte categorii de cheltuieli.

Prevederile curente ale legislației nu prevăd, însă, și obligativitatea bugetului de stat de a-și onora, în anul viitor de gestiune, obligația de achitare a datoriilor sale pentru transferurile anterioare neexecutate ori, altfel spus, nu prevăd procedura de perfectare a datoriei anuale față de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală sau și transferabilitatea anuală a acesteia, fapt ce pune în pericol sustenabilitatea financiară și capacitatea de plată a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și, în consecință, a instituțiilor medicale încadrate în sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală.

Respectiv, în cazul nerespectării prevederilor legale referitoare la mărimea transferurilor din bugetul de stat, CNAM este pus în condiția de a micșora suma destinată acoperirii volumului de servicii medico-sanitare stabilite, conform Programului unic pentru anul viitor și a medicamentelor compensate, astfel micșorînd și volumul de servicii medico-sanitare și farmaceutice acordate populației.

O altă modificare a acestui proiect este dictată de necesitatea de a asigura mai multă previzibilitate cu privire la termenele anuale și condițiile de achitare a primei de asigurare obligatorie în sumă fixă, stabilind în legislație un termen expres de plată a acesteia, dar și de acordare a scutirilor pentru diverse categorii de cetățeni la plata polițelor.

Principalele prevederi și elementele noi ale proiectului. Prin modificarea articolului 9 al Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002, se propune completarea în final a articolului 9 cu sintagma „dar nu mai puțin decît suma aprobată a transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul precedent, indexată la indicele prețurilor de consum prognozat pentru anul în cauză, precum și suma neachitată în anul precedent”.

Astfel, formularea nouă introduce în circuitul legal obligativitatea de perfectare a datoriei anuale a bugetului de stat față de fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală pentru transferurile anterioare neexecutate, în cazul în care există astfel de situații, și transferabilitatea acesteia în anul bugetar următor, suma datoriei urmînd să suplimenteze mărimea transferurilor aprobate de

către bugetul de stat pentru asigurarea categoriilor de persoane neangajate, pentru care Guvernul are calitatea sa de asigurat. Și această sumă va reprezenta, ca și în prezent, o cotă procentuală din totalul cheltuielilor aprobate ale bugetului de stat, cu excepția cheltuielilor efectuate din veniturile cu destinație specială, nu mai mică de 12,1%, dar nu mai mică, totodată, și decât suma aprobată a transferurilor pentru anul precedent, indexată la indicele prețurilor de consum prognozat pentru anul în cauză, la care se adaugă și datoria din anul trecut nerespectată.

La articolul 22 alineatul (1) și alineatul (3), articolul 23 din Legea nr.1593, aceasta se modifică întru eliminarea impreciziilor privind achitarea primelor de asigurare de către persoanele neangajate obligate prin lege să se asigure în mod individual. Prin prisma precedentului adoptării cu întârziere a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2015 care a condiționat aplicarea fondurilor provizorii, pînă la adoptarea noii legi, fapt ce este contestat și în instanța de judecată pe subiectul termenului de achitare a primei de asigurare și de activare a poliței de asigurare, se propune modificarea termenului de achitare a primei de asigurare în sumă fixă, care nu va depinde de data intrării în vigoare a Legii fondurilor pentru anul respectiv de gestiune.

Articolul 23 se propune a fi modificat în vederea corelării acestuia cu noile prevederi ale articolului 22 din Legea nr.1593. Astfel se propune ca termenul de achitare a primei de asigurare în sumă fixă și scutirile acesteia să fie aplicate anual, pînă la data de 31 martie a anului respectiv de gestiune.

Deci sub aspect economico-financiar, implementarea legii va asigura virarea integrală a transferurilor din bugetul de stat în fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru asigurarea categoriilor de persoane neangajate, prevăzute la articolul 4 alineatul (4) din Legea nr.1585, va contribui la îmbunătățirea situației financiare a sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală.

Rezultatele scontate ale acestui proiect de lege sînt următoarele. Adoptarea și implementarea modificărilor propuse vor oferi o finanțare mai stabilă și mai durabilă sectorului sănătății, fapt care va conduce la îmbunătățirea situației în domeniu, generînd beneficii cuantificabile atît cetățenilor, precum și lucrătorilor medicali.

Cetățenii vor avea, de asemenea, o claritate și stabilitate în termenul și mărimea reducerilor la achitarea primei de asigurare obligatorie în sumă fixă, ceea ce va contribui, totodată, atît la consolidarea disciplinei financiare a contribuabililor, la accesul mai facil al populației la sistemul de asigurări medicale, dar și la creșterea previzibilității acumulării la fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală.

Pentru ca să fiu mai convingătoare, stimați colegi, vreau să vă amintesc că în acest an, acum în această lună, Premiul Nobil pentru economie a fost oferit economistului englez August Deaton pentru lucrarea sa „Marea evadare” Wealth, Health, and the Origins of Inequality – Marea evadare: bunăstare, sănătate și originile inegalităților, în care acesta demonstrează și dovedește că orișice reducere a cheltuielilor publice de sănătate sau de consum al populației este productivă.

Este productivă cu atît mai mult în condițiile de austeritate economico-financiară și generează, la rîndul său, ulterior, recesiune și regres.

Acesta îndeamnă comunitățile internaționale, autoritățile naționale să investească în sănătatea publică a cetățenilor, pentru că acest fapt duce la dezvoltarea țărilor, duce la dezvoltarea bunăstării și la diminuarea inegalităților.

Vă mulțumesc mult pentru atenție.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebări în adresa coautorilor.

Domnul Reidman,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Госпожа председатель, закон этот не простой, особенно при восприятии его на слух, но вы мне скажите, вот такой метод финансирования, который избрало в последнее время наше Министерство финансов, как отразился на заработной плате врачей в динамике с прошлого, этого года? Как она выглядит?

Doamna Oxana Domentii:

Спасибо за вопрос.

Mulțumesc, stimată colegă, pentru această întrebare.

Stimați colegi,

Vă rog să atrageți atenția la informațiile pe care o să vi le aduc. Statistica de ultimă oră, deci dinamica salariului din luna octombrie a anului 2015 în raport cu 2014 arată că cea mai mică creștere, de fapt, descreștere care a fost realizată în condiții de salarizare a fost cea pe care au avut-o lucrătorii medicali și asistenții sociali.

De fapt, asistenții sociali nu au avut nici o schimbare în salarizare. Este vorba de lucrătorii medicali al căror salariu în valoare nominală a scăzut în raport în 2014 cu practic 3%, iar în valoare reală a scăzut cu 11%.

Este, practic, un precedent care nu s-a mai întâmplat în ultimii 10, chiar 15 ani.

Dacă la celelalte categorii de cetățeni am avut o creștere nominală câtuși de cât 300 de lei în sectorul real aproape 200 și ceva de lei în sectorul bugetar, atunci în sistemul de sănătate am avut o descreștere a salariului în medie în valoare absolută cu aproape 100 de lei și vă spuneam că în valoare procentuală deci este vorba de 11% diminuare a salariului în valoare reală deci și valoare nominală la fel avem o descreștere.

Nu există nici o descreștere în salariu la alte categorii, comparabilă cu descreșterea în acest sistem. Deci evident că toate jocurile astea cu finanțarea, care s-au făcut pe parcursul acestui an au dus la o astfel de situație, pentru că instituțiile medicale s-au pomenit în situația de imposibilitate de a oferi salariile cel puțin în

mărimea anilor precedenți. Au fost nevoiți să facă economii inclusiv pe seama salariatilor.

De aceea, noi considerăm că formula pe care v-o propunem asigură mai multe garanții sistemului de sănătate, că banii vor fi transferați în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în mărimi nu mai mici decât au fost alocați în anii precedenți, iar toată datoria care nu a fost din anumite motive neexecutată va fi ulterior alocată în anul ulterior de gestiune.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, doamnă.

Domnul Reidman,

Nu mai aveți nimic?

Doamna Stratan,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Președinte,

Nu am o întrebare, că ar fi ridicol să adresez întrebare, sînt una din autori, doar că vreau să precizez că discutăm acest proiect conceptual și sînt sigură, în calitate de autor, că toate amendamentele acestei legi sau întreg proiectul de lege este unul binevenit, doar că există un măr al discordiei și noi știm că punctul 1 din acest proiect a creat discuții contradictorii.

Aceste discuții contradictorii, adică teamă mi-i că va fi complicat de adoptat acest proiect integru... integral așa cum este prevăzut din trei puncte și să fie votat în două lecturi și, ulterior, promulgat, dat fiind faptul că se invocă necesitatea unui aviz pozitiv al Guvernului pe care nu-l avem.

Mă refer la punctul 1 care prevede obligativitatea Ministerului Finanțelor de a transfera datoriile anului curent pentru anul viitor.

De aceea, eu rog stimații colegi și întreg Parlamentul să discutăm conceptual, pentru că este sub pericol adoptarea celor de al doilea și al treilea punct care prevăd posibilitatea sau oportunitatea cetățenilor care-și cumpără polița în sumă fixă, așa cum am discutat la etapa de adoptare a ordinii de zi, să nu le permitem acestor cetățeni să poată cumpăra polița cu reduceri de 50 la sută – unele categorii și 75 – alte categorii.

De aceea, vreau să convenim aici doar ca acest proiect să aibă o finalitate bună și să fie votat în două lecturi astăzi, cel puțin pentru cele două prevederi sau prevederea care e legată de termen.

De aceea, noi am discutat cu doamna Domentî, ca autori, am încercat să fim raționale în această abordare și pentru conceptul acestei legi, asta vreau să ne stabilim și vă rog și dumneavoastră, domnule Președinte, adică să ne ajutați să formulăm, să găsim o variantă optimală și pe doamna Domentî la fel.

Doamna Oxana Domentî:

Deci mulțumesc, stimată colegă.

Atunci cînd am venit cu acest proiect de lege împreună cu dumneavoastră, am reieșit din ideea că transferabilitatea acestei datorii și această prevedere nu ar fi trebuit să aibă avizul Guvernului, pentru că, ca atare, conform legislației, această datorie nici nu trebuie să se formeze.

Deci Ministerul Finanțelor este obligat pînă la sfîrșitul anului să achite toți banii și nu poate fi vorba de astfel de datorii. Dar știm că au mai existat situații. În anul 2009, spre exemplu, practic, 500 de milioane de lei nu a fost realizată această prevedere. Anul trecut această sumă a fost transferată iarăși cu diminuare de practic 60 de milioane de lei, care a fost rectificată ulterior prin Legea bugetului.

Am considerat că nu ar trebui să cerem opinia Guvernului, dat fiind faptul că el nu ne întrebă atunci cînd nu transferă banii la Compania Națională de Asigurări în Medicină. De atîtea ori am chemat aici ministrul finanțelor și nici nu a dorit să vină, dar sperăm totuși că dinamica din ultimele zile din această lună de rambursare a datoriei va continua și pînă la sfîrșitul anului poate nu vom avea astfel de datorii.

Totodată, eu susțin părerea colegei mele și, într-adevăr, pentru a ne asigura că acest proiect de lege intră în norma constituționalității și că am consultat și Guvernul, și toate structurile, noi o să propunem ca alineatul care ține de precizarea formulei de finanțare a transferurilor către bugetul de stat în fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală să-l excludem din acest proiect de lege.

Noi ne-am luat angajamentul să venim cu un proiect similar care prevede absolut aceleași prevederi și-l înregistrăm chiar astăzi cu colegii pentru ca acesta să fie avizat de către Guvern, iar toate celelalte prevederi care țin de termenul de oferire a scutiilor cetățenilor care este prevăzut expres că acesta este în fiecare an pînă la 31 martie, să le lăsăm intacte.

Deci în așa situație putem să votăm acest proiect de lege și în două lecturi.

Domnul Andrian Candu:

O precizare.

Doamnă Președinte,

Care anume alineat sau articol, sau propunere din proiectul de lege îl veți exclude, fiindcă e o chestiune conceptuală pe care trebuie s-o clarificăm acum, în primă lectură.

Doamna Oxana Domentii:

Deci punctul 1 din articolul unic.

Domnul Andrian Candu:

Care se referă la articolul 9 din lege.

Doamna Oxana Domentii:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles.

Deci, dragi colegi,

Pentru stenogramă și pentru precizare, pentru a nu cădea în vreo eroare legată de avizul pozitiv, negativ, Guvern, al Guvernului și a respecta prevederile constituționale, se propune ca conceptual punctul 1 din proiectul de lege să fie exclus și votat doar ceea ce ține de termene.

Domnul Reidman,

Vă rog frumos.

Nu mai aveți?

Domnul Neguța,

Poftiți.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc.

Doamnă autor,

Pe mine mă interesează următorul aspect, Ministerul Finanțelor și ministrul Arapu are o sistemă cum să finanțeze ramurile economiei naționale. Are, eu nu spun că-i cea mai bună sau cea mai rea, dar are.

Spuneți, vă rog, după amendamentul dumneavoastră, iată, la articolul 9, de ce considerați că el o să se dezică de ceea cum face pînă astăzi și o să înceapă așa să facă cum e amendamentul dumneavoastră?

Iată, cît îi de real momentul acesta, iată?

Doamna Oxana Domentî:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

În primul rînd, dacă ați pus problema atît de subiectiv, mă rog, poate fi și un alt ministru, care va fi unul mai disciplinat și va respecta legea. Totuși formula pe care am propus-o este una absolut reală, pentru că ea este corelată de posibilitățile bugetului.

Cele 12% din cheltuielile de bază, așa cum este formulat astăzi, cum se calculează astăzi transferul rămîn intacte în proiectul de lege și acestea țin... au legătură cu posibilitățile financiare ale bugetului.

Deci în condițiile în care bugetul este cu posibilități mai mari și aceste 12,1% sînt mai mari și invers. Totodată această formulă, pe care am propus-o sau o nouă garanție că această sumă nu poate fi mai mică decît cea precedentă din anul trecut, indexată cu rata inflației, este o garanție suplimentară pentru sistemul de sănătate, că nu vom ajunge în situația în care să reducem salarii, să micșorăm pachete de asigurări medicale și este o garanție că datoria din anul trecut va trece în anul ulterior.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră ca și autor.

În continuare, dacă nu aveți nimic împotriva, să ne prezentați și raportul comisiei. Dar foarte succint, deoarece toți deja au cam înțeles care este subiectul.

Doamna Oxana Domentii:

Stimați colegi,

Din numele comisiei, vreau să vă zic că acest proiect de lege a fost susținut în unanimitate de toți colegii. Și la comisie am decis ca să-l propunem pentru lectura întâi. Pentru o singură lectură, pentru că nu am avut ulterior comisie pentru lectura a doua. Dacă noi decidem acum să excludem acest punct, să lăsăm doar de la punctul 2, punctul 2 și punctul 3, atunci, în calitate de autor și președinte al comisiei, solicit părerea dumneavoastră și vă rog să votăm în două lecturi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa doamnei președinte în calitate de președinte de comisie pe marginea raportului pentru primă lectură? Se pare că nu sînt.

Iată de ce vom trece la votul în primă lectură inițial. Și supun votului proiectul de Lege nr.512 din 28 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați. În unanimitatea celor prezenți din sală, proiectul de lege a fost votat în primă lectură.

Și acum o întrebare către fracțiunile parlamentare în privința lecturii ... celei de a doua lecturi?

Doamnă Greceanî,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Președinte,

Noi am discutat astăzi și în Comisia economie, buget și finanțe și am susținut această inițiativă pentru lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Fracțiunea Partidului Democrat, la fel, confirmă susținerea pentru lectura a doua.

Fracțiunea Partidului Comuniștilor, la fel.

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat? Domnule Pistrinciuc? La fel.

Și Fracțiunea Partidului Liberal, la fel.

Atunci vă atrag atenția că și în primă lectură a fost discutat subiectul, dar în mod special e important și pentru lectura a doua. Votăm pentru lectura a doua. Se propune votului proiectul de Lege nr.512, dar cu o modificare esențială, legată de excluderea punctului 1 ca și propunere, ce se referă la articolul 9, și rămîne, de fapt, doar propunerea prevăzută la punctul 2, adică la articolul 22 din lege, și punctul 3 – articolul 23 din lege. Lucrul acesta îl facem ca să nu avem o problemă privind lipsa avizului Guvernului.

Dacă nu sînt alte obiecții, voi supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.512 din 28 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Cine susține adoptarea acestui proiect de lege, vă rog frumos să votați.
Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 28.

Sectorul nr.3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Cu 62 de voturi, proiectul de Lege nr.512 din 28 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, proiectul nr.14 de pe ordinea de zi a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim foarte mult.

Și rugămintea e către comisie ca în mod mai operativ să pregătiți proiectul de lege pentru a fi semnat și trimis ulterior la promulgare.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul nr.15 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.519 din 29 decembrie 2015 pentru modificarea articolului 4 alineatul (3) din Legea nr.74 cu privire la fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pe anul 2015.

Prezintă proiectul din partea coautorilor, doamna Domentii?

Domnule Știrbate,

Îmi cer scuze, poftiți.

Domnul Petru Știrbate:

Stimat Prezidium,

Stimați colegi,

În numele membrilor comisiei prezint acest proiect de lege. Este o rectificare sau o refacere a Legii din anul 2015, ceea ce ține de scutirea de plată deplină a poliței pentru anumite categorii. Așa s-a întâmplat că noi nu avem buget pentru anul viitor și de aceea sîntem nevoiți ca începînd cu 1 ianuarie cetățenii care vor să procure poliță să știe care și ce preț au la această poliță.

În Legea nr.74 din 2015 propunem să excludem punctul 2 din articolul 4 alineatul (3), o anumită categorie de cetățeni care anul trecut eu cred că din greșeală s-a strecurat că ei au fost scutiți de plata integrală și au plătit polița de asigurare medicală 50 la sută, asta se referă la notari, la avocați și la executorii judiciari. Deci aceasta este esența gravă a acestei probleme, știți care-i problema, fiindcă deja trebuie să iasă ... de la 1 ianuarie cetățenii să știe cît costă fiecare poliță.

Sînt gata pentru ...

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.
Dacă sînt întrebări în adresa autorului?
Domnule Lebedinschi,
Vă rog frumos. Pofțiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Domnule autor,
Puteți să ne spuneți, vă rog, stimați colegi, nu este legată această modificare, care o propuneți dumneavoastră, cu hotărîrea Consiliului pentru nediscriminare, cînd la cererea unui șir de avocați a fost examinat și anume refuzul Comisiei noastre... de asigurări în medicină? Pînă în anul 2015 aceste indemnizații erau achitate integral. Și doar în baza deciziei Consiliului pentru nediscriminare în anul 2015 le-a permis acestor categorii care le menționați dumneavoastră să achite în jumătate.

Domnul Petru Știrbate:

Am înțeles. Cu adevărat este.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Și atunci ...

Domnul Petru Știrbate:

Stați puțin. Într-un fel deci față de alți cetățeni, noi îi discriminăm pe alți cetățeni, fiindcă îi punem într-o poziție neegală. Ei trebuie să-și cumpere la jumătate de preț poliță, fiind un alt grup de cetățeni. Nu știu, poate e profesional sau ... să spunem sobarii, de ce trebuie sobarii să plătească numai ...?

Domnul Adrian Lebedinschi:

Nu, noi vorbim de profesii libere.

Domnul Petru Știrbate:

Și libere. Și sobarul tot este liber.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Corect. În astfel de cazuri noi discriminăm aceste categorii de persoane comparativ cu ceilalți.

Domnul Petru Știrbate:

Nu-i discriminăm, noi îi punem în egală măsură cu toți cetățenii să plătească deplin această poliță.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Noi îi discriminăm pe dînșii prin faptul că la celelalte categorii noi le acordăm posibilitatea că dacă achită în timpul primelelor trei luni de zile pentru a

acumula acest buget, care la noi este, cu părere de rău, permanent nu ne ajung bani pentru medicină, anume pentru aceasta și am inclus. Sau le permitem lor să fie divizat în 11 rate, în 12 rate să achite această sumă de 5 400 de lei.

Domnul Petru Știrbate:

Nu. Stimate coleg,

Acolo rămân deci deținătorii de teren agricol care pînă la 31 martie vor fi scutiți să plătească ... În rest toți cetățenii: și avocații, și notarii trebuie să o achite integral.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lebedinschi,

Vă rog frumos precizare.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Ca precizare.

Domnul Petru Știrbate:

Mai sînt și alte categorii, cum sînt, eu știu, străini veniți, mai sînt alte... dar nu sînt cei care sînt ... au un venit ...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Acolo mai sînt persoanele care nu sînt încadrate în cîmpul muncii, acolo mai sînt persoanele care se află după hotarele Republicii Moldova ș.a.m.d.

Domnul Petru Știrbate:

Corect. Noi nu putem spune că ei au un venit lunar. Colegii despre care am vorbit, care cred eu că sînt ai dumneavoastră colegi, ei au cît de cît un venit. Și atunci deci în raport cu alți cetățeni noi îi discriminăm, lor le facem aparte lege că mîine o să fie numai 35 la sută să plătească polița atunci.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog, domnule Lebedinschi, a doua întrebare.

Poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

A doua întrebare. Atunci poate ar fi logic să divizăm în 12, ceea ce am propus eu, s-o divizăm această sumă în 12 rate, ca ei lunar să achite. Deoarece noi îi impunem pe ei, de fapt asta-i situația.

Domnul Petru Știrbate:

Am înțeles.

Domnul Adrian Lebedinschi:

În primele trei luni de zile ...

Domnul Petru Știrbate:

Propunerea dumneavoastră am înțeles-o.

Domnul Adrian Lebedinschi:

... ei obligatoriu achită această sumă integral, dar noi îi obligăm pe dînșii din ce considerent?

Domnul Petru Știrbate:

Am înțeles. Atunci în acest caz toți cetățenii trebuie să plătească în rate. (*Rumoare în sală.*) Cei care nu au loc de lucru și nu au salariu stabil plătesc tot odată. De ce cel cu teren agricol trebuie s-o plătească pînă la 31, dar pe avocat să-l pui să plătească tot anul?

Domnul Andrian Candu:

O ultimă precizare, domnule Lebedinschi.

Vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Atunci lămurii-mi. Sau ei sînt angajați, îi catalogați ca angajați și le repartizați această sumă în 12 luni sau ei nu sînt angajați.

Domnul Petru Știrbate:

Ei au libera ...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Și le permiteți să achite această sumă.

Domnul Petru Știrbate:

Ei au libera practică și au un venit nestabil.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Corect. Într-o lună el... în primele 3 luni de zile el poate să nu aibă nimic.

Domnul Petru Știrbate:

Stimați colegi,

Veniți cu propunerea dumneavoastră, cu un proiect de lege să-l eșaloneze tot anul și...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Eu propun în genere să nu fie pusă la vot așa întrebare. Dumneavoastră nu ați coordonat, această întrebare nu ați coordonat-o, este problema la 3 mii și ceva de oameni.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Domnule Lebedinski,
Nu vă supărați, ați intrat într-o discuție. Întrebare–răspuns, întrebare–
răspuns, precizări–răspuns.
Doamnă Stratan,
Vă rog frumos. Pofțiți.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am venit să... am vrut să vin cu această precizare, pentru că sînt unul dintre autori și vreau să vă amintesc, pur și simplu, că atunci în 2008 cînd noi am introdus acest principiu de acordare a posibilității sau a facilităților de a cumpăra polițe cu reducere am ieșit din conceptul că oferim celor care nu au un venit stabil permanent și am găsit aceste categorii care se găsesc în anexa doi de la Legea nr.1593.

În anul trecut s-a creat un principiu de discriminare, cum a spus domnul Lebedinski, atunci cînd în primele 3 luni unii notari, avocați, executori judecătorești au cumpărat fără reducere, așa cum a fost de-a lungul anilor de altfel, a fost de-a lungul anilor fără reduceri și această practică este în multe țări pe care le-am vizitat noi cu... în scop de schimb de experiență.

Însă cînd Guvernul a adoptat Legea bugetului prin asumare de responsabilitate de Guvern, atunci cineva a găsit necesar ca la nivelul Guvernului să introducă și, ulterior, cei care au cumpărat deja după adoptarea Legii fondurilor cu numărul actualmente 74, Legea fondurilor de asigurări obligatorii în sănătate, după 28 aprilie deja au cumpărat-o cu reduceri. Și aceștia își revendică drepturile, cerînd banii înapoi.

Sistemul de sănătate necesită și are... îi în situația că are nevoie de susținere financiară, nu să umblăm noi acum cu cerutul banilor înapoi.

Eu cred că trebuie să revenim la acea practică care a existat de-a lungul anilor, cînd pentru această categorie care au, totuși, alte venituri să nu oferim această oportunitate. Nu sînt dușmanul lor, dar consider că este corect.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Știrbate,
Mai aveți să comentați.

Domnul Petru Știrbate:

Nu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.
În continuare – doamna Domenti.
Vă rog frumos, pofțiți.

Doamna Oxana Domentii:

Eu vreau să vin și eu în susținerea colegului autor, sînt și eu autoarea acestui proiect de lege. Și vreau să vă zic, stimați colegi, nu este vorba de nici o discriminare. Legiuitorul are dreptul în fiecare an, prin Legea bugetului, să stabilească cotele de scutiri, da, și categoriile de cetățeni cărora le oferă aceste scutiri.

Deci în anul trecut 2015, după cum vă spunea colega noastră, în aceste categorii au fost incluși și notarii, dar din 28 aprilie deci aceștia au primit aceste scutiri, pentru că anterior ei au achitat polița integral, da.

Deci este de dreptul legiuitorului să stabilească cui anume să ofere aceste scutiri. Noi doar... aceste scutiri și aceste cote ele tot nu sînt identice pentru toate categoriile de cetățeni.

Deci noi avem o anexă la Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală unde este specificat care sînt categoriile de plătitori ai primelor de asigurări obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual.

Deci sînt persoane fizice neangajate cărora li se oferă, iarăși, diferențiat aceste scutiri, spre exemplu, proprietarilor de terenuri agricole – 75%, fondatorilor de întreprinderi individuale sau celor care au venituri doar din arenda sau folosința terenurilor cu destinație... sau persoane fizice care pe bază de contract iau în arendă sau folosință terenuri cu destinație agricolă sau persoane fizice care dau în arendă unități de transport. Acestea sînt categoriile de persoane neangajate, da, care... cărora li se oferă această scutire de 50% în acest an 2015.

Ulterior, vine o altă categorie care cumpără polița la preț fix, sînt notarii publici, executorii judecătorești, avocații, indiferent de forma juridică de organizare a activității care au obținut licența în modul stabilit de lege. Astora legiuitorul nu le oferă această scutire.

Deci noi nu vedem nici o discriminare. Statul poate să ofere această scutire în funcție de veniturile anumitor categorii de cetățeni și nouă ni se pare că tocmai excluderea acestora din lista celor care vor beneficia de facilități la plata poliței este un lucru care este mai corelat cu posibilitățile lor, cu veniturile pe care le obțin acești notari.

Cu atît mai mult, noi cu dumneavoastră în acest an am modificat legea, am stopat creșterea prețului poliței de asigurare. Am făcut această poliță mai accesibilă și... deci aceștia au beneficiat de aceste facilități alături de categoriile anterioare de cetățeni.

De aceea, noi credem că acest tratament discriminatoriu îl interpretează doar avocații care vor și în acest caz să mai economisească pe contul altor cetățeni mai săraci.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare - domnul Reidman.

Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Небольшое уточнение, на мой взгляд. Адвокаты, судебные исполнители и нотариусы не могут относиться к персонам neangajate, потому что они лицензируются, авторизируются, имеют свой офис, они выступают в качестве патронов, как подсказывают мне коллеги, могут нанимать консультантов и т.д. и т.п. Поэтому к этой категории не относятся.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles.

În continuare, nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Știrbate.

Și o invităm pe doamna Domentî să ne prezinte succint raportul comisiei. (*Rumoare în sală.*) Nu, nu, avem o tradiție, la tribuna principală, să-și vadă țara eroii.

Doamna Oxana Domentî:

În urma dezbaterii proiectului de lege nominalizat, membrii comisiei comunică că susțin acest proiect de lege integral și vă îndeamnă să-l votăm în două lecturi.

Domnul Andrian Candu:

Dar avem întrebări.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos. Succint.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Mulțumesc. Foarte succint.

Domnule Președinte,

Eu aș vrea să corectez, acolo e o greșeală – „asistenții mediocal”, adică poate eu știu, înțeleg că e ultima ședință, dar probabil ar fi bine pentru Parlament să fie mai corect scris denumirea proiectului de lege.

Vă mulțumesc.

Doamna Oxana Domentî:

Nu-i eroarea noastră.

Domnul Andrian Candu:

Ne vom îmbunătăți mijloacele tehnice și cunoștințele gramaticale în limba română.

Vă mulțumim frumos.

Nu a fost o întrebare, a fost un comentariu și o adresă conducerii Parlamentului și la redactori.

Totuși, întrebări comisiei, dacă sînt? Foarte grăbiți sînteți la ora aceasta.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Domentî. Vă mulțumim pentru activitatea care o desfășurați în comisie.

Și propunerea comisiei este pentru două lecturi? Bine.

În continuare, se supune votului pentru primă lectură proiectul nr.15 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.519 din 29 decembrie 2015 pentru modificarea articolului 4 alineatul (3) din Legea nr.74 cu privire la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2015.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă exprimați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Proiectul de lege a fost votat în primă lectură cu votul majorității, unanimității, de fapt, al celor prezenți în sală.

Și în continuare, dacă nu sînt obiecții din partea fracțiunilor parlamentare, voi supune votului adoptarea proiectului nr.519 din 29 decembrie 2015 în lectura a doua.

Cine este pentru adoptarea acestuia, vă rog frumos să votați.

Și numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 25.

Sectorul nr.2 – 28.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Cu 71 de voturi, proiectul de Lege nr.519 din 29 decembrie 2015 ce se referă la modificarea articolului 4 alineatul (3) din Legea nr.74 din 12 aprilie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Și mulțumim foarte mult.

Iar comisiei o rugăminte mare: să... în situația în care vreți să intre mai repede în vigoare, să pregătiți proiectul pentru semnare și să fie expediat la promulgare.

Dragi colegi,

Mai avem un singur subiect pe ordinea de zi, proiectul nr.16, proiect de Hotărîre cu privire la încheierea sesiunii a doua ordinare din anul 2015, ne referim la sesiunea de toamnă, proiectul nr.516 din 28 decembrie 2015. Este un proiect mai mult tehnic și se referă la încheierea sesiunii.

Și mai e și o alocuțiune de sfîrșit, dacă vă mai interesează. Nu vă interesează? (*Rumoare în sală.*)

Dragi colegi,

Doar un singur mesaj atunci. În anul 2015 noi am avut un an destul de greu din punct de vedere politic și al instabilității politice. Cu toate provocările noi am dat dovadă uneori de consolidare, au fost momente cînd indiferent de fracțiunile parlamentare deputații au lucrat cot la cot, umăr la umăr pentru unele proiecte de acte normative și în așa fel încît legislația Republicii Moldova să fie mai bună.

În Parlament noi am examinat și am aprobat peste 230 de acte normative, am avut peste aproape 40 de ședințe plenare, comisii de anchetă, comisii de cercetare, audieri, grupuri de lucru, începînd de la pachetul agricol, integritatea Comisiei

Naționale... membrilor Comisiei Naționale de Integritate, în prezent comisii care anchetează inclusiv cum se îndeplinesc condițiile contractului de concesiune, multe bune și multe rele.

Cu regret, însă intrăm în anul 2016 fără Guvern, deși ne-am fi dorit să avem un Guvern investit. Cu această ocazie vreau să vă anunț că Biroul permanent al Parlamentului a luat decizia ca în data de 4 ianuarie ora 14.00 se va desfășura ședința specială a Parlamentului în care se va dezbate și se va examina votul de încredere pentru Guvernul al cărui Prim-ministru sau candidatul desemnat este domnul Sturza. Și vă invit, și fac apel public să fiți prezenți la acea ședință.

Anul 2016 este un an în care noi vom sărbători și vom marca un eveniment foarte important pentru Republica Moldova, 25 de ani de independență. Și anul 2016, probabil, ar trebui să fie un an deloc... sau deloc asemănător, sau mult, mult diferit față de anul 2015 în care noi, într-adevăr, să aducem țării stabilitate, prosperitate și cât mai puține dezbateri politice.

Iar vouă, dragi colegi, vă adresez, în primul rând, un mesaj că pînă la urmă Republica Moldova este republică parlamentară, parlamentarismul are un loc foarte important în democrația Republicii Moldova și fiecare dintre noi purtăm o responsabilitate, indiferent de culoarea politică sau culoarea ochilor, sau dispoziția fiecărui de dimineată sau seara.

Și de aceea, un mesaj de consolidare și de armonie, de înțelegere, de toleranță, de înțelepciune pentru anul 2016 ar trebui să fie important pentru noi toți, indiferent de fracțiuni, indiferent de partide, în așa fel încît să ne regăsim toți într-o muncă activă pentru bunăstarea cetățenilor, de fapt, pentru ceea ce am fost noi aleși și avem toți mandat.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, dați-mi voie să adresez felicitări și urări de bine cetățenilor din partea noastră, a tuturor, a Parlamentului Republicii Moldova.

Și spre final pentru a încheia ședința în mod oficial vom onora Drapelul de Stat și se va intona Imnul de Stat.

Pînă atunci însă, un mic anunț din partea doamnei Apolschii care, probabil, vrea să ne anunțe că Comisia juridică, numiri și imunități trebuie să se întrunească.

Vă rog frumos, doamnă Apolschii.

Doamna Raisa Apolschii:

Da, domnule Președinte.

În contextul anunțului pe care l-ați făcut dumneavoastră, ținînd cont că ședința va avea loc la orele 14.00 în data de 4 noiembrie... 4 ianuarie, pardon, eu aș ruga membrii Comisiei juridice, numiri și imunități să fie disponibili, ca dimineata cred că la 4 ianuarie ne vom aduna în birou la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Eu vă rog mult să fiți toți disponibili.

Așa, din cîte am înțeles, va fi distribuit acel Program de guvernare, actele necesare care urmează a fi examinate de către Comisia juridică, numiri și imunități. Și rog toată lumea, înțelegînd că sîntem în sărbători și va fi mult mai greu să ne concentrăm, dar, oricum, vă rog ca în cadrul comisiei să venim deja cu... în știință de cauză de acel program și să lucrăm să reușim să facem și raportul.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, dragi colegi,

Am fost anunțați, într-adevăr, că pe data de 2 ianuarie, sîmbătă, vor fi... Prim-ministrul desemnat va transmite Parlamentului materialele necesare, componența nominală, numerică a listei... sau lista membrilor Guvernului și Programul de guvernare.

Imediat materialele vor fi distribuite tuturor deputaților, fracțiunilor, comisiilor, în mod special Comisiei juridice, numiri și imunități. Și vom face toate eforturile ca chiar în ziua de 2 ianuarie să fie plasat pe site-ul Parlamentului, în așa fel încît absolut toți să aveți posibilitatea să examinați, revenind pe data de 4 ianuarie, atît în ședința Comisiei juridice, numiri și imunități cît și ședința în plen.

Și, în continuare, să onorăm Drapelul de Stat și se intonează Imnul de Stat.

*(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.
Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova.)*

Și declarăm ședința închisă.

Mulțumesc foarte mult.

Am fost anunțat că, pentru stenogramă, ar trebui să declar că Hotărîrea ceea nr.516 din 28 decembrie 2015 este votată în unanimitate, sper. Nu?

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

În unanimitate.

Și o cupă de șampanie pentru sărbătorile de iarnă.

Și „La mulți ani!”

Ședința s-a încheiat la ora 18.14.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului.*